

სს ლიბერთი ბანკი

პილარ 3-ის ანგარიში 2019

სარჩევი

1	შესავალი.....	3
2	ძირითადი მონაცემები და ბიზნეს სტრატეგია.....	6
3	საკუთრებისა და ჯგუფის სტრუქტურა	15
4	კორპორაციული მართვა.....	17
5	ანაზღაურება	46
6	რისკის მართვა	49
7	კაპიტალის მართვა და კაპიტალის ადეკვატურობა	61
8	საკრედიტო რისკი	69
9	საბაზრო რისკი.....	82
10	საოპერაციო რისკი.....	86
11	ლიკვიდობის რისკი	93
	დანართი	96

1 შესავალი

1.1 ინფორმაციის გამჟღავნება პილარ 3-ის ფარგლებში ბაზელ 3 კაპიტალის ჩარჩოს შესაბამისად.

წინამდებარე დოკუმენტის მიზანია სს ლიბერთი ბანკის („ბანკი“) პილარ 3-ის ფარგლებში ინფორმაციის გამჟღავნების წესის წარმოდგენა, რომელიც მოითხოვება საქართველოს ეროვნული ბანკის („სებ“) # 92/04 ბრძანების „კომერციული ბანკების მიერ პილარ 3-ის ფარგლებში ინფორმაციის გამჟღავნების მოთხოვნებზე“ დაყრდნობით. წინამდებარე დოკუმენტში წარმოდგენილი ინფორმაცია შეესაბამება პილარ 3-ის გამჟღავნების მოთხოვნებს, რომელიც შეიქმნა ბაზელის საბანკო ზედამხედველობის კომიტეტისა და ევროკავშირის # 575/2013 რეგულაციის საფუძველზე „პრუდენციული მოთხოვნები საკრედიტო ინსტიტუტებისა და საინვესტიციო კომპანიებისთვის“ (Capital Requirements Regulation - “CRR”).

1.2 დამოწმება

პილარ 3-ის ანგარიშში წარმოდგენილი ინფორმაცია შემოწმდა და დამტკიცდა სს ლიბერთი ბანკის დირექტორთა საბჭოს მიერ. აღნიშნული დოკუმენტი მომზადდა სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ დამტკიცებული ბანკის შიდა მართვის პროცედურების შესაბამისად. პილარ 3-ის ანგარიში სრულად შეესაბამება სებ-ის რეგულაციის No 92/04 „კომერციული ბანკების მიერ პილარ 3-ის ფარგლებში ინფორმაციის გამჟღავნების მოთხოვნები“, რომელიც ძალაში შევიდა 2017 წლის ივნისში და ასევე სებ-ის მიერ განსაზღვრულ სხვა რეგულაციებს. სებ-ის რეგულაციის მიხედვით, პილარ 3-ის ანგარიშში გამჟღავნებული ინფორმაცია არ საჭიროებს აუდიტორულ შემოწმებას დამოუკიდებელი აუდიტორის მიერ, შესაბამისად წარმოდგენილი ინფორმაცია არ არის აუდიტირებული.

1.3 მომზადების საფუძველი

წინამდებარე დოკუმენტში მოცემული ყველა რაოდენობრივი მაჩვენებელი აღრიცხულია დამოუკიდებლად სებ-ის მიერ დადგენილი ადგილობრივი სააღრიცხვო სტანდარტების შესაბამისად, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული. CRR-ის 432-ე მუხლი არამატერიალური, საკუთარი ან კონფიდენციალური ინფორმაციის შესახებ, უფლებას აძლევს ინსტიტუტებს არ გაამჟღავნონ ინფორმაცია, რომელიც ითვლება არამატერიალურად. სებ-ის რეგულაციის 3.3. მუხლი, „კომერციული ბანკების მიერ პილარ 3-ის ფარგლებში ინფორმაციის გამჟღავნების მოთხოვნების“ შესახებ ითვალისწინებს გამონაკლის შემთხვევებს, კერძოდ იმ ინფორმაციის არ გამჟღავნებას, რომელმაც შესაძლოა უარყოფითი გავლენა მოახდინოს ბანკზე. სხვაობები აღრიცხვისა და კონსოლიდაციის მარეგულირებელ სფეროებს შორის, იხილეთ დანართის მე-12 ცხრილში. კონსოლიდაციის რეგულირების მეთოდები იხილეთ დანართის მე-13 ცხრილში.

1.4 სიხშირე და მედია საშუალებები

სებ-ის მოთხოვნების შესაბამისად, ბანკი გააგრძელებს პილარ 3-ის ანგარიშის წარდგენას ყოველწლიურად, ხოლო კონკრეტული რაოდენობრივი ცხრილების წარდგენას ყოველკვარტალურად. წინამდებარე დოკუმენტის ასლი შეგიძლიათ იხილოთ ბანკის ვებ-გვერდზე (<https://libertybank.ge/ka/chven-shesakheb/investorebistvis/pinansuri-inpormatsia/regulatory-financial-reporting-to-the-national-bank-of-georgia>) და სებ-ის ვებ-გვერდზე (<https://www.nbg.gov.ge/index.php?m=673>).

1.5 პილარ 3-ის ინფორმაციის გამჟღავნება და ადგილმდებარეობა

ქვემოთ ცხრილში აღწერილია თუ როგორ ასრულებს ბანკი CRR-ს, ასევე სეზ-ის რეგულაციის თითოეულ მუხლს.

პილარ 3-ის ანგარიშში გასამჟღავნებელი მთავარი ინფორმაცია, რომელიც ასახულია CRR და სეზ-ის რეგულაციაში

CRR ნომ.	პილარ 3-ის გამჟღავნების საგანი	მუხლი სეზ-ის რეგულაციაში	პოზიცია პილარ 3-ის ანგარიშში
431	გამჟღავნების მოთხოვნების სფერო	მუხლი 3.8	სექცია 1.1, 1.2
432	არამატერიალური, საკუთარი ან კონფიდენციალური ინფორმაცია	მუხლი 3.3	სექცია 1.3
433	გამჟღავნების სიხშირე	მუხლი 3.1; 3.5	სექცია 1.4
434	გამჟღავნების საშუალებები	მუხლი 3.4	სექცია 1.4
435	რისკის მართვის მიზნები და პოლიტიკა	მუხლი 6.2	სექცია 6
436	გამოყენების სფერო	მუხლი 6.1; დანართი 2: ცხრილი 21	სექცია 1.3
437	საკუთარი სახსრები	დანართი 1: ცხრილი 9; 10	სექცია 7.2
438	კაპიტალის მოთხოვნები	დანართი 1: ცხრილი 5; 9.1; 11; 13	სექცია 7
439	კონტრაგენტის საკრედიტო რისკის პოზიცია	დანართი 1: ცხრილი 15	დანართი: ცხრილი 10
440	კაპიტალის ბუფერები	დანართი 1: ცხრილი 9.1	სექცია 7.1
441	გლობალური სისტემური მნიშვნელობის ინდიკატორები	N/A	N/A
442	საკრედიტო რისკის შესწორებები	მუხლი 6.3; დანართი 1: ცხრილი 16-19	სექცია 8.1, 8.2.5, 8.3 და 8.5
443	დაუტვირთავი აქტივები	N/A	N/A
444	ECAIs-ს გამოყენება	მუხლი 6.3	სექცია 8.2.6
445	საბაზრო რისკის პოზიცია	მუხლი 6.3 (გ)	სექცია 9
446	საოპერაციო რისკი	მუხლი 6.3 (გ) დანართი 2: ცხრილი 22; 23	სექცია 10
447	კაპიტალის რისკები, რომელიც არ გაითვალისწინება სავაჭრო პორტფელში	N/A	N/A
448	საპროცენტო განაკვეთის რისკი	N/A	სექცია 9.2
449	სეკურიტიზაციის რისკის პოზიციები	N/A	N/A
450	ანაზღაურების პოლიტიკა	მუხლი 7; დანართი 2: ცხრილი 24-27	სექცია 5
451	ლევერიჯი	N/A	სექცია 7.4
452	IRB მიდგომის გამოყენება საკრედიტო რისკებზე	N/A	N/A
453	საკრედიტო რისკების მიტიგაციის გამოყენება	მუხლი 6.3 დანართი 1: ცხრილი 12	სექცია 8.6
454	AMA-ის გამოყენება საოპერაციო რისკზე	N/A	N/A
455	შიდა საბაზრო რისკის გამოყენება	N/A	N/A

შენიშვნა: N/A (not applicable) - არ შეესაბამება

2 ძირითადი მონაცემები და ბიზნეს სტრატეგია

2.1 ძირითადი მონაცემები

სს ლიბერთი ბანკი („ბანკი“), რომლის სათაო ოფისი მდებარეობს თბილისში, სიდიდით საქართველოში მესამე უმსხვილესი ბანკია, მთლიანი აქტივებით (სებ-ის შესაბამისად) - 2,144 მილიონი ლარი, 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით. ბანკი საქმიანობს მხოლოდ საქართველოში და აქვს ყველაზე დიდი საცალო ქსელი, რომელიც აერთიანებს 400-ზე მეტ ფილიალსა და სერვის ცენტრს.

სს ლიბერთი ბანკის რეიტინგები

Fitch Ratings		რეიტინგი	პერსპექტივა	თარიღი
ემიტენტის დეფოლტის რეიტინგი	გრძელვადიანი	B+	ნეგატიური	10-აპრილი-20
	მოკლევადიანი	B	-	
მხარდაჭერის რეიტინგი		4	-	
მხარდაჭერის რეიტინგის დონე		B	-	

Standard & Poor's		რეიტინგი	პერსპექტივა	თარიღი
ემიტენტის საკრედიტო რეიტინგი	გრძელვადიანი	B	სტაბილური	10-აპრილი-20
	მოკლევადიანი	B		

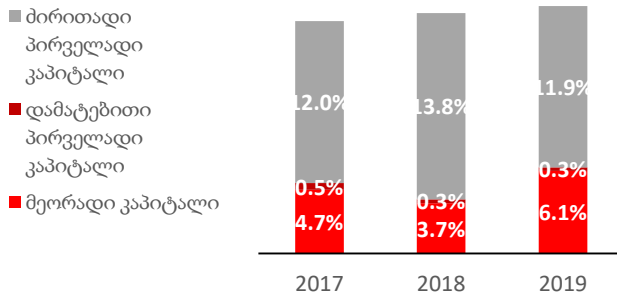
Moody's		რეიტინგი	პერსპექტივა	თარიღი
საბანკო რეიტინგი (უცხოური)	გრძელვადიანი	Ba3	სტაბილური	20-ივნისი-19
საბანკო რეიტინგი (ადგილობრივი)		Ba3		
კონტრაგენტის რისკის რეიტინგი (უცხოური)	გრძელვადიანი	Ba2	-	
კონტრაგენტის რისკის რეიტინგი (ადგილობრივი)		Ba2	-	

კორონავირუსის (COVID-19) მიერ გამოწვეული ეკონომიკური და ფინანსური კრიზისიდან გამომდინარე, 2020 წლის დასაწყისში საქართველოს საბანკო სექტორის პერსპექტივა განახლდა და სტაბილურიდან ნეგატიურზე გადაინაცვლა.

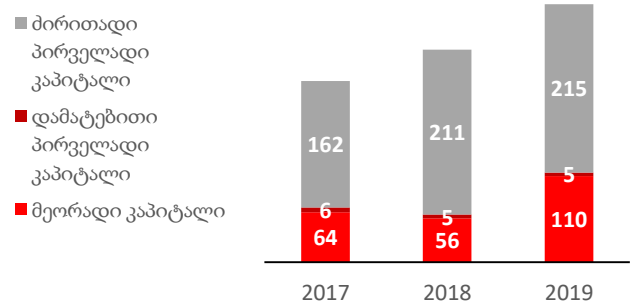
2019 წლის განმავლობაში ბანკმა გააგრძელა კაპიტალის პოზიციის გაუმჯობესება სუბორდინირებული ვალდებულებების მოზიდვით, რის შედეგადაც მეორადმა კაპიტალმა შეადგინა 110 მილიონი ლარი, წინა წლის მონაცემზე 97%-ით მეტი. ძირითადად პირველადმა კაპიტალმა (Common Equity Tier 1 - “CET1”) შეადგინა 215 მილიონი ლარი, რაც 2.3%-ით აღემატება წინა წლის მონაცემებს.

რისკის მიხედვით შეწონილი პოზიციები (Risk Weighted Exposure - “RWE”) გაიზარდა 1,803 მილიონ ლარამდე, რაც განაპირობა მთლიანი აქტივების ზრდამ. ასევე, საოპერაციო რისკებისა და საბაზრო რისკების ზრდამ 11 მილიონი და 12 მილიონი ლარით, შესაბამისად.

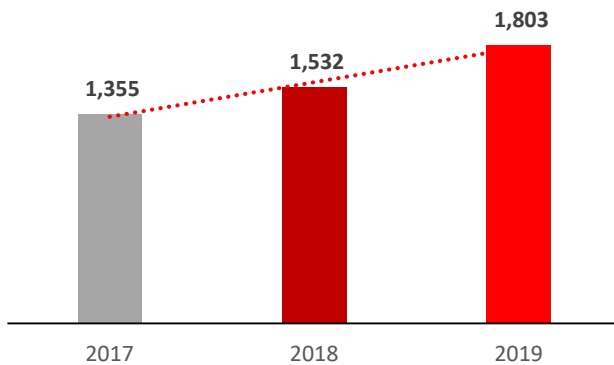
საზედამხედველო კაპიტალის კოეფიციენტი

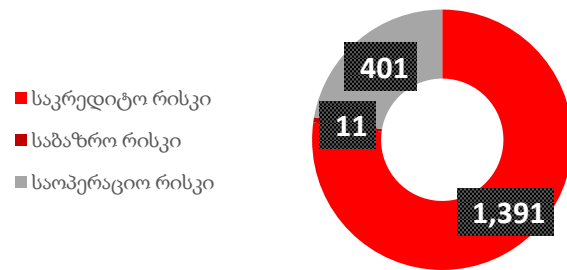
მინიმალური საზედამხედველო კაპიტალი ლარებში

RWE, მილიონ ლარში

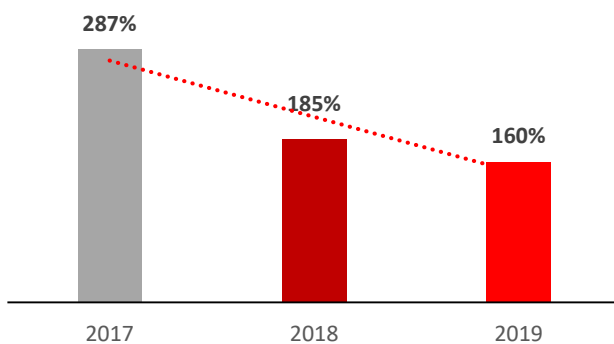

RWE რისკის ტიპის მიხედვით მილიონ ლარში

2019 წელს ბანკმა დაიწყო ლიკვიდური აქტივების ეფექტურად გამოყენება და ლიკვიდური სახსრებით ბიზნეს სესხების დაფინანსება, შედეგად, ლიკვიდობი პოზიცია წლის განმავლობაში შემცირდა. 2019 წლის ბოლოსთვის ლიკვიდობის გადაფარვის კოეფიციენტი სებ-ის მოთხოვნების შესაბამისად იყო 160%.

ლიკვიდობის გადაფარვის კოეფიციენტი

ბანკის წმინდა მოგებამ 2019 წელს შეადგინა 26.8 მილიონი ლარი, 48%-იანი შემცირება წინა წელთან შედარებით. კლება გამოწვეულია განვითარების პროექტების ხარჯებითა და წმინდა საპროცენტო მარჟის შემცირებით, რაც გამოწვეულია პორტფელში დაბალშემოსავლიანი სესხების წილის ზრდით. 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ბანკის მთლიანმა აქტივებმა შეადგინა 2,144.2 მილიონი

ლარი, რაც 16%-ით აღემატება წინა წლის მონაცემს, ხოლო მთლიანი სააქციო კაპიტალმა შეადგინა 303.6 მილიონი ლარი, რაც 9.4%-ით აღემატება 2018 წლის მონაცემს.

2.2 ბანკის ძირითადი ინდიკატორები და ფინანსური ანგარიშგება

ცხრილი 2.2.1 ძირითადი ინდიკატორები

საზედამხედველო კაპიტალი (მოცულობა, ლარი)	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2017
ძირითადი პირველადი კაპიტალი	215,359,099	210,609,648	162,443,898
პირველადი კაპიტალი	219,924,483	215,175,032	168,582,962
საზედამხედველო კაპიტალი	330,141,000	271,168,740	232,494,384
რისკის მიხედვით შეწონილი რისკის პოზიციები	1,802,789,012	1,531,726,198	1,355,390,670

კაპიტალის კოეფიციენტები	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2017
ძირითადი პირველადი კაპიტალის კოეფიციენტი	11.95%	13.75%	11.99%
პირველადი კაპიტალის კოეფიციენტი	12.20%	14.05%	12.44%
საზედამხედველო კაპიტალის კოეფიციენტი	18.31%	17.70%	17.15%

მოგება	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2017
მთლიანი საპროცენტო შემოსავლები/საშუალო წლიურ აქტივებთან	13.43%	15.91%	15.44%
მთლიანი საპროცენტო ხარჯები/საშუალო წლიურ აქტივებთან	5.25%	6.29%	6.61%
საოპერაციო მოგება/საშუალო წლიურ აქტივებთან	2.83%	5.21%	5.20%
უკუგება საშუალო აქტივებზე (ROAA)	1.35%	2.82%	3.09%
უკუგება საშუალო კაპიტალზე (ROAE)	9.34%	20.63%	25.76%

აქტივების ხარისხი	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2017
უმოქმედო სესხები / მთლიან სესხებთან	5.04%	8.61%	10.12%
სშდრ / მთლიან სესხებთან	6.63%	9.56%	11.11%
უცხოური ვალუტის სესხები / მთლიან სესხებთან	24.59%	21.92%	1.54%
უცხოური ვალუტის აქტივები / მთლიან აქტივებთან	31.23%	27.05%	20.00%
მთლიანი სესხების წლიური ზრდა	19.13%	9.10%	29.78%

ლიკვიდობა	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2017
ლიკვიდური აქტივები / მთლიან აქტივებთან	26.47%	35.78%	40.06%
უცხოური ვალუტის ვალდებულებები / მთლიან ვალდებულებებთან	34.31%	29.57%	25.95%
მიმდინარე და მოთხოვნამდე დეპოზიტები / მთლიან აქტივებთან	41.36%	45.63%	36.11%

ლიკვიდობის გადაფარვის კოეფიციენტი *	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2017
მაღალი ხარისხის ლიკვიდური აქტივები (სულ)	724,438,720	681,357,537	733,359,924
ფულის წმინდა გადინება (სულ)	442,132,789	352,678,528	255,294,208
ლიკვიდობის გადაფარვის კოეფიციენტი (%)	163.85%	193.20%	287.26%

* სებ-ის მეთოდოლოგიით გაანგარიშებული კოეფიციენტები, რომელიც ბაზელის მეთოდოლოგიისგან განსხვავებით, უფრო მეტადაა კონცენტრირებული ლოკალურ რისკებზე. იხილეთ ცხრილი 11 დანართში. აღნიშნული წარმოადგენს კომერციული ბანკებისათვის სავალდებულოდ დასაცავ მოთხოვნას, ხოლო ბაზელის მეთოდოლოგიით დათვლილი მონაცემები წარმოადგენილია საილუსტრაციო მიზნებისათვის.

ცხრილი 2.2.2 საბალანსო უწყისი*

	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2017
აქტივები			
ნაღდი ფული	215,830,754	212,685,636	159,390,048
ფულადი სახსრები საქართველოს ეროვნულ ბანკში	141,792,380	162,539,717	121,631,457
ფულადი სახსრები სხვა ბანკებში	175,902,915	102,386,837	230,837,972
ფასიანი ქაღალდები დილინგური ოპერაციებისათვის	-	-	-
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	142,840,525	192,727,243	218,146,845
მთლიანი სესხები	1,240,836,088	1,041,614,343	954,773,517
მინუს: სესხების შესაძლო დანაკარგების რეზერვი	-82,260,658	-99,568,321	-106,061,539
წმინდა სესხები	1,158,575,430	942,046,022	848,711,978
დარიცხული მისაღები პროცენტები და დივიდენდები	15,915,316	15,458,030	13,580,610
დასაკუთრებული უძრავი და მოძრავი ქონება	47,775	63,136	97,643
ინვესტიციები საწესდებო კაპიტალში	106,733	260,644	257,257
ძირითადი საშუალებები და არამატერიალური სხვა აქტივები	207,676,100	163,515,721	160,905,358
მთლიანი აქტივები	2,144,192,712	1,847,518,314	1,809,671,904
ვალდებულებები			
ბანკების დეპოზიტები	36,050,082	7,856,370	4,589,398
მიმდინარე დეპოზიტები (ანგარიშები)	597,191,171	598,098,931	473,130,499
მოთხოვნამდე დეპოზიტები	289,571,292	244,896,235	180,430,122
ვადიანი დეპოზიტები	671,046,820	635,845,922	671,644,737
საკუთარი სავალო ფასიანი ქაღალდები	-	-	2,646,118
ნასესხები სახსრები	60,000,000	-	-
დარიცხული გადასახდელი პროცენტები და დივიდენდები	7,107,124	5,672,962	6,359,116
სხვა ვალდებულებები	80,019,839	29,629,166	142,022,030
სუბორდინირებული ვალდებულებები	99,640,227	48,008,568	102,616,253
მთლიანი ვალდებულებები	1,840,626,554	1,570,008,154	1,583,438,273
სააქციო კაპიტალი			
ჩვეულებრივი აქციები	54,628,743	54,628,743	54,404,798
პრივილეგირებული აქციები	61,391	61,391	61,391
მინუს: გამოსყიდული აქციები	-10,154,020	-10,154,020	-10,454,283
საემისიო კაპიტალი	39,651,986	39,651,986	39,952,249
საერთო რეზერვები	1,694,028	1,694,028	1,694,028
გაუნაწილებელი მოგება	189,508,428	163,127,939	111,565,946
აქტივების გადაფასების რეზერვები	28,175,602	28,500,093	29,009,502
მთლიანი სააქციო კაპიტალი	303,566,158	277,510,160	226,233,631
მთლიანი ვალდებულებები და სააქციო კაპიტალი	2,144,192,712	1,847,518,314	1,809,671,904

*ინფორმაცია გარესბალანსო ელემენტების შესახებ იხილეთ დანართის 1-ელ ცხრილში.

ცხრილი 2.2.3 მოგება-ზარალის უწყისი

ლარში	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2017
საპროცენტო შემოსავლები ბანკებიდან "ნოსტრო" ანგარიშებისა და დეპოზიტების მიხედვით	12,848,204	15,242,283	5,501,932
საპროცენტო შემოსავლები სესხებიდან	230,688,130	244,671,111	215,794,913
ბანკთაშორის სესხებიდან	373,448	439,024	149,605
ვაჭრობისა და მომსახურეობის სექტორზე გაცემული სესხებიდან	15,397,774	1,158,770	57,092
ენერჯეტიკის სექტორზე გაცემული სესხებიდან	555,148	-	-
სოფლის მეურნეობის და მეტყვეობის სექტორზე გაცემული სესხებიდან	179,952	15,217	16,376
მშენებლობის სექტორზე გაცემული სესხებიდან	2,651,006	1,017	-
სამთომომპოვებელ და გადამამუშავებელ სექტორზე გაცემული სესხებიდან	300,806	-	-
ტრანსპორტისა და კავშირგაბმულობის სექტორზე გაცემული სესხებიდან	6,866	-	-
ფიზიკურ პირებზე გაცემული სესხებიდან	206,991,092	237,673,327	215,016,665
დანარჩენ სექტორზე გაცემული სესხებიდან	4,232,039	5,383,756	555,175
შემოსავლები ჯარიმებიდან/საურავებიდან კლიენტებისათვის მიცემული სესხების მიხედვით	9,470,967	13,097,408	21,448,494
საპროცენტო და დისკონტური შემოსავლები ფასიანი ქაღალდებიდან	13,177,569	19,866,470	18,877,400
სხვა საპროცენტო შემოსავლები	224,874	101,697	25,638
მთლიანი საპროცენტო შემოსავლები	266,409,744	292,978,969	261,648,377
მოთხოვნამდე დეპოზიტებზე გადახდილი პროცენტები	41,158,193	39,813,822	32,801,595
ვადიან დეპოზიტებზე გადახდილი პროცენტები	52,471,809	68,216,258	65,370,215
ბანკის დეპოზიტებზე გადახდილი პროცენტები	331,663	11,226	93,149
საკუთარ სავალო ფასიან ქაღალდებზე გადახდილი პროცენტები	7,453,977	7,784,629	13,570,535
ნასესხებ სახსრებზე გადახდილი პროცენტები	341,426	-	232,920
სხვა საპროცენტო ხარჯები	2,267,590	305	315
მთლიანი საპროცენტო ხარჯები	104,024,658	115,826,240	112,068,729
წმინდა საპროცენტო შემოსავალი	162,385,086	177,152,729	149,579,648
წმინდა საკომისიო და სხვა შემოსავლები მომსახურეობის მიხედვით	22,226,083	37,046,926	66,395,673
საკომისიო და სხვა შემოსავლები გაწეული მომსახურეობის მიხედვით	34,495,046	47,130,548	76,108,055
საკომისიო და სხვა ხარჯები მიღებული მომსახურეობის მიხედვით	12,268,963	10,083,622	9,712,382
მიღებული დივიდენდები	644,108	-	-
მოგება (ზარალი) დილინგური ფასიანი ქაღალდებიდან	-	-	-
მოგება (ზარალი) საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდებიდან	220,661	-608,118	-84,890
მოგება (ზარალი) ვალუტის ყიდვა-გაყიდვის ოპერაციებიდან	15,178,278	5,667,815	-33,882
მოგება (ზარალი) სავალუტო სახსრების გადაფასებიდან	-4,957,200	-695,175	1,536,374
მოგება (ზარალი) ქონების გაყიდვიდან	315,197	183,487	-478,280
სხვა საბანკო ოპერაციებიდან მიღებული არასაპროცენტო შემოსავლები	49,385	1,280	2,235
სხვა არასაპროცენტო შემოსავლები	2,504,360	4,190,379	2,968,613
მთლიანი არასაპროცენტო შემოსავლები	36,180,872	45,786,594	70,305,843
სხვა საბანკო ოპერაციების მიხედვით გაწეული არასაპროცენტო ხარჯები	2,859,905	2,753,934	166,809
ბანკის განვითარების, საკონსულტაციო და მარკეტინგის ხარჯები	8,588,191	6,060,863	9,384,462
ბანკის პერსონალის ხარჯები	77,350,895	66,782,087	70,165,697
ძირითადი საშუალებების საექსპლუატაციო ხარჯები	1,674,918	1,613,130	1,346,985
ცვთვისა და ამორტიზაციის ხარჯები	29,839,840	21,722,702	20,893,516
სხვა არასაპროცენტო ხარჯები	26,647,847	29,140,466	28,825,664
მთლიანი არასაპროცენტო ხარჯები	146,961,596	128,073,182	130,783,133
წმინდა არასაპროცენტო შემოსავალი	-110,780,724	-82,286,588	-60,477,290
წმინდა მოგება დარეზერვებამდე	51,604,362	94,866,141	89,102,358
ზარალი სესხების შესაძლო დანაკარგების მიხედვით	23,259,771	37,712,183	26,623,163
ზარალი ინვესტიციების და ფასიანი ქაღალდების გაუფასურების შესაძლო დანაკარგების მიხედვით	104,000	1	-
ზარალი სხვა აქტივების შესაძლო დანაკარგების მიხედვით	648,098	-282,637	715,184
მთლიანი ზარალი აქტივების შესაძლო დანაკარგების მიხედვით	24,011,869	37,429,547	27,338,347
მოგება გადასახადის გადახდამდე და გაუთვალისწინებელ შემოსავალ-ხარჯებამდე	27,592,493	57,436,594	61,764,011
მოგების გადასახადი	760,376	5,435,166	9,385,303
მოგება გადასახადის გადახდის შემდეგ	26,832,117	52,001,428	52,378,708
გაუთვალისწინებელი შემოსავლები (ხარჯები)	-	-	-
წმინდა მოგება	26,832,117	52,001,428	52,378,708

2.3 ბიზნეს სტრატეგია

2020 წლის დასაწყისში ლიბერთი ბანკის ახალი აღმასრულებელ დირექტორად ვასილ ხოდელი დაინიშნა. 2020 წელი ლიბერთი ბანკისთვის განახლებული სტრატეგიის, ცვლილებებისა და ტრანსფორმაციის წელია. უშუალო გეგმა დირექტორთა საბჭოს გაძლიერება, უნივერსალური საბანკო ბიზნეს მოდელის გამყარება, პროდუქტებისა და პროცესების ციფრულ ტრანსფორმაციასთან მიახლოება, რაც გააუმჯობესებს საქართველოს რეგიონებში ფინანსების ხელმისაწვდომობას ყველა სამომხმარებლო სეგმენტში.

ახალი დირექტორთა საბჭოს მიზანია მაქსიმალურად გაზარდოს სააქციო ღირებულება მომგებიანი ზრდისა და საქართველოში ბანკის ერთ-ერთ წამყვან ფინანსურ ინსტიტუტად გარდაქმნის გზით. ბანკს აერთიანებს ყველაზე დიდ საცალო ქსელს საქართველოში, რომელიც მოიცავს სრული მომსახურების ფილიალებს, სერვისცენტრებს, მცირე ზომის გაყიდვების ობიექტებს, აგრეთვე ისეთი ტიპის ობიექტებს, რომლებიც მესამე მხარის ბიზნესშია განთავსებული. ბანკი გეგმავს მეტად განავითაროს მომხმარებლებთან კომუნიკაცია დისტანციური და ციფრული არხების გამოყენებით.

2020 წლის დასაწყისში ბანკმა შეიმუშავა ახალი ხედვა და მისია:

- ხედვა: ჩვენი ხედვაა გავაუმჯობესოთ საქართველოში თითოეული ადამიანის, ოჯახისა და ბიზნესის ცხოვრება.
- მისია: ჩვენ მთელი გულით ვზრუნავთ ადამიანებზე, მათ ოჯახებსა და ბიზნესებზე. ჩვენ ვიქნებით ხელმისაწვდომი ყველგან, სადაც ჩვენი მომხმარებლები არიან და მივაწვდით მათზე მორგებულ და სწრაფ მომსახურებას.

2020 წლის გეგმები

- 2020 წელს ლიბერთი ბანკს COVID-19 პანდემიის გამო მნიშვნელოვნად მძიმე საბაზრო პირობებთან გამკლავება მოუწია. ბანკის მიზანია მინიმალური შესაძლო ნეგატიური გავლენით შეძლოს არახელსაყრელი ბაზრის პირობებში ფუნქციონირება და ამასთანავე გააგრძელოს მომხმარებლების კეთილდღეობაზე ზრუნვა. მიუხედავად გამოწვევებისა, COVID-19 პანდემია იძლევა შესაძლებლობას გაიზარდოს ციფრული ტრანსფორმაციის ხარისხი და მეტი დრო დაეთმოს მომსახურებისა და პროდუქტების ახალ დიზაინზე მუშაობას, რომელიც მოერგება სხვადასხვა სეგმენტის მომხმარებლებს.
- 2020 წელს ბანკი მიზნად ისახავს შეინარჩუნოს საქართველოში აქტივებით მესამე უმსხვილესი ბანკის პოზიცია და ამავედროულად ლარიზაციის მაღალი დონე როგორც აქტივების, ისე ვალდებულებების მხრივ.

უნივერსალური საბანკო მომსახურება

- ლიბერთი ბანკი შეინარჩუნებს უნივერსალურ საბანკო მოდელს ძირითადი აქცენტით საცალო და MSME სეგმენტებზე. კორპორატიული და კერძო საბანკო ბიზნესი დარჩება მტკიცე საყრდენი უნივერსალური ბანკის მშენებლობის თვალსაზრისით.
- ხარისხიან უნივერსალურ საბანკო მომსახურებასთან ერთად, ლიბერთი ბანკი ყურადღებას გაამახვილებს ინოვაციური პროდუქტების შემუშავებაზე, პროცესების გამარტივებაზე, ციფრული ტრანსფორმაციის ხარისხის ამაღლებასა და ახალი მომხმარებლების მოზიდვაზე, მათ შორის ისეთ კლიენტებზე, რომლებიც ჯერ არ სარგებლობენ საბანკო მომსახურებით.

ციფრული საბანკო მომსახურება

- ბანკი აპირებს გააგრძელოს ციფრული საბანკო შესაძლებლობების გაუმჯობესება და შექმნას მომხმარებლის უმაღლესი დონის ციფრული გამოცდილება მობილური და ინტერნეტბანკის პლატფორმების საშუალებით.
- ბანკი ასევე მიზნად ისახავს ახალი მომხმარებლებისთვის პროცესების დაჩქარება/გამარტივებას.
- ხანდაზმულთა და სოციალურად დაუცველი სეგმენტისთვის ფართო ფინანსური განათლების შესაძლებლობების შეთავაზებებთან ერთად, ასევე შემუშავდება ინოვაციური პროდუქტები.
- ელექტრონული კომერციის ბაზარი OnOff იგეგმება განვითარდეს როგორც ლიბერთი ბანკის შვილობილი კომპანია, რომელიც ხელს შეუწყობს ციფრული შეთავაზებების ზრდას და შესაძლებელს გახდის მომხმარებლებისთვის ეკოსისტემური გარემოს შექმნას.

კლიენტების მომსახურება

- ლიბერთი ბანკი არის მომხმარებელზე ორიენტირებული ფინანსური სერვისების მიმწოდებელი და აპირებს გააგრძელოს მომხმარებელთა მომსახურების და გამოცდილების მეტად გაღრმავება. ამ მხრივ, დაგეგმილია მომხმარებელთა მომსახურების მოდელის, ორგანიზაციული ცვლილებების და მომხმარებელთა საჩივრების მართვის გაუმჯობესება.

საკრედიტო რეიტინგები

- ლიბერთი ბანკის მიზანია შეინარჩუნოს საკრედიტო რეიტინგები COVID-19 ით გამოწვეულ რთულ გარემოში, მაგრამ ასევე გეგმავს მათ გაუმჯობესებას გრძელვადიან პერსპექტივაში.
- ბანკის უახლესი საკრედიტო რეიტინგები გამოიყურება შემდეგნაირად:
 - Fitch: B+, პერსპექტივა - ნეგატიური, დამტკიცების თარიღი: 10 აპრილი 2020
 - S&P: B, პერსპექტივა - სტაბილური, დამტკიცების თარიღი: 10 აპრილი 2020
 - Moody's: Ba3, პერსპექტივა - სტაბილური, დამტკიცების თარიღი: 20 ივნისი 2019

დაფინანსება

- ლიბერთი ბანკი მიზნად ისახავს გააუმჯობესოს/დააოპტიმიზიროს დაფინანსების სტრუქტურა და გამოიყენოს შესაძლებლობები ფონდირების ხარჯის შესამცირებლად. ამასთან დაკავშირებით, ბანკი აპირებს გააგრძელოს თანამშრომლობა და კომუნიკაცია საერთაშორისო განვითარების ფინანსურ ინსტიტუტებთან.

კორპორაციული და სოციალური პასუხისმგებლობა

- ბანკი აქტიურად უწყობს ხელს გარემოსთვის სასარგებლო, საგანმანათლებლო და ჯანდაცვის CSR პროექტებს, რომლებიც მიმართულია ხანდაზმულთა და საზოგადოების მოწყვლადი ნაწილის საჭიროებებზე.
 - „მწვანე ყუთები“ სათაო ოფისში - სადაც გამოყენებული ქაღალდები გროვდება გადასამუშავებლად
 - უფასო კომპიუტერული და ფინანსური განათლება 60+ ასაკის ადამიანებისთვის, ახლა უკვე ონლაინ
 - სოლიდარობის ფონდი 22 წლამდე ონკოდაავადებული პაციენტებისთვის და რეაბილიტაციის ცენტრი უნარშეზღუდული ბავშვებისთვის.
 - კომუნალური გადასახადების დაფინანსება ქვეყნის მასშტაბით 52 თავშესაფრისა და მზრუნველობის სახლისთვის

ცხრილი 2.3.1 ბანკის მთავარი სტრატეგიული მაჩვენებლები (ფასს-ის შესაბამისად)

მომგებიანობა	31-დეკემბერი-19	31-დეკემბერი-18
უკუგება აქტივებზე, (გაწლიურებული), %	2.2%	3.2%
უკუგება კაპიტალზე, (გაწლიურებული), %	14.9%	23.5%
საპროცენტო მოგება/საშუალო საპროცენტო შემოსავლიანი აქტივები (გაწლიურებული), %	15.4%	19.1%
ფონდირების ხარჯი (გაწლიურებული),%	6.3%	8.0%

აქტივების ხარისხი	31-დეკემბერი-19	31-დეკემბერი-18
უმოქმედო სესხები/მთლიანი სესხები,%	4.3%	7.2%
რისკის ხარჯი	1.5%	4.3%

ათას ლარში	31-დეკემბერი-19	31-დეკემბერი-18
მთლიანი სესხები	1,269,216	1,061,647
კორპორატიული სესხები	335,690	191,479

3 საკუთრებისა და ჯგუფის სტრუქტურა

3.1 საკუთრების სტრუქტურა

2019 და 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ქვემოთ მითითებული აქციონერები ფლობდნენ განთავსებული ჩვეულებრივი აქციების 1%-ზე მეტს. სხვა აქციონერები ინდივიდუალურად ფლობდნენ განთავსებული ჩვეულებრივი აქციების 1%-ზე ნაკლებს.

საკუთრების სტრუქტურა

აქციონერი	31-დეკემბერი-19		31-დეკემბერი-18	
	საკუთრების წილი, %	ხმის მიცემის უფლებები, %	საკუთრების წილი, %	ხმის მიცემის უფლებები, %
Georgian Financial Group B.V.	74.38%	91.99%	61.18%	75.66%
სს „ჰერიტიჯ სიქიურიტიზ“ (ნომინალური მფლობელი)	1.62%	1.12%	14.69%	17.29%
ლიბერთი ბანკი (სახაზინო აქციები)	18.43%	0.00%	18.43%	0.00%
სს „გალტ & თაგარტი“	3.44%	4.25%	3.47%	4.29%
სს „საქართველოს ფასიანი ქაღალდების ცენტრალური დეპოზიტარი“ (ნომინალური მფლობელი)	0.55%	0.68%	0.98%	1.21%
სხვა აქციონერები (1%-ზე ნაკლები წილის მფლობელები)	1.58%	1.96%	1.26%	1.55%
სულ	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%

ბანკი არის ღია სააქციო საზოგადოება და მისი ჩვეულებრივი აქციები ივაჭრება საქართველოს საფონდო ბირჟაზე. თავისუფალ მიმოქცევაში არსებული აქციების წილი 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით შეადგენდა 7.94%-ს (31 დეკემბერი 2018 წელი: 24.12%). თავისუფალ მიმოქცევაში არსებული აქციების წილის კლება 2019 წლიდან 2018 წლამდე გამოწვეულია Georgian Financial Group -ის აქციების ზრდით.

2017 წლის 13 ოქტომბერს Georgian Financial Group B.V. (“GFG”), ნიდერლანდების სამეფოს კანონმდებლობის შესაბამისად დაფუძნებულმა და ორგანიზებულმა კომპანიამ, შეისყიდა ბანკის აქციების 74.64%-იანი წილი. 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით GFG-ის აქციების წილი შეადგენდა 75.66%-ს, ხოლო 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით გაიზარდა 91.99%-მდე.

2019 წლის 31 დეკემბრისთვის ბანკის ბენეფიციარი მფლობელები, რომლებიც ფლობდნენ აქციების 5%-ზე მეტს, იყვნენ:

ბენეფიციარი მფლობელები	
ირაკლი ოთარ რუხაძე	30.66%
ბენჟამინ ალბერტ მარსონი	30.66%
იგორ ალექსეევი	30.66%

3.2 ჯგუფის სტრუქტურა

ბანკი არის ქვემოთ მოცემულ ცხრილში მითითებული საწარმოების მშობელი კომპანია, რომლებიც კონსოლიდირებულია აუდიტის მიერ შემოწმებულ ფინანსურ ანგარიშგებებში (ფასს-ის შესაბამისად). საზედამხედველო და სხვა მნიშვნელოვანი მიზნებისთვის, აღნიშნული კომპანიები არ არის კონსოლიდირებული და ბანკს მოეთხოვება შეასრულოს ყველა საზედამხედველო მოთხოვნა დამოუკიდებლად. 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, მთლიანმა წმინდა ინვესტიციებმა აღნიშნულ კომპანიებში შეადგინა 0.1 მილიონი ლარი სებ-ის და ფასს-ის შესაბამისად (31 დეკემბერი 2018 წ: 0.3 მილიონი ლარი სებ-ის შესაბამისად, 0.1 მილიონი ლარი ფასს-ის შესაბამისად), რაც არამატერიალურია.

ბანკის საკუთრების წილი

სახელი	რეგისტრაციის ქვეყანა	31-დეკ-19	31-დეკ-18	რეგისტრაციის თარიღი	საქმიანობები
შპს Bus Stop ⁽¹⁾	საქართველო	100.00%	100.00%	27-აგვისტო-09	გარე რეკლამირება
სს სმარტექსი	საქართველო	21.47%	21.47%	5-იანვარი-09	ადრეული ეტაპის VC ინვესტიციები

(1) ამჟამად უმოქმედო.

4 კორპორაციული მართვა

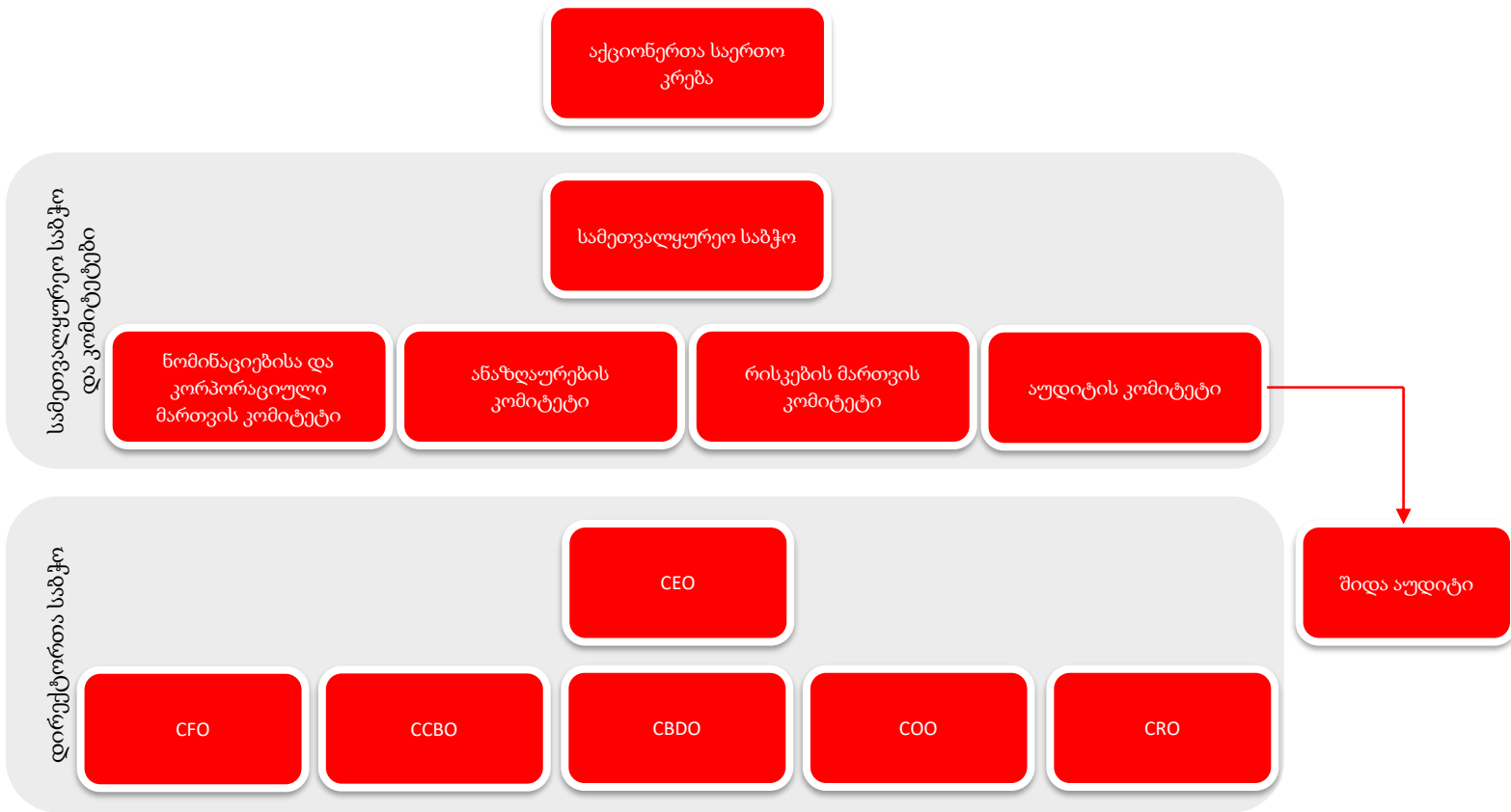
4.1 კორპორაციული მართვის სტრუქტურა

კორპორაციული მართვის ჩარჩო მიმოიხილავს ლიბერთი ბანკის კორპორაციული მართვის სტრუქტურას, პრინციპებს, პოლიტიკასა და პრაქტიკებს, რომლებიც ბანკს საშუალებას აძლევს დააკმაყოფილოს საქართველოს ეროვნული ბანკისა და საქართველოს საფონდო ბირჟის მოლოდინები.

აქციონერთა და სხვა დაინტერესებულ მხარეთა ინტერესების დასაკმაყოფილებლად ლიბერთი ბანკის კორპორაციული მართვის სისტემა ექვემდებარება მიმდინარე მიმოხილვას, შეფასებასა და გაუმჯობესებას. სამეთვალყურეო საბჭო აქტიურად ნერგავს მართვის პოლიტიკასა და პრაქტიკებს, რომლებიც განკუთვნილია იმისთვის, რომ სამეთვალყურეო საბჭოსა და დირექტორთა საბჭოს ინტერესები შეუსაბამოს აქციონერთა და სხვა დაინტერესებულ მხარეთა ინტერესებს და ხელი შეუწყოს ორგანიზაციის ყველა დონეზე ეთიკური ქცევისა და რისკის მართვის უმაღლეს სტანდარტებს.

"ლიბერთი ბანკის" საერთო აქციები წარმოდგენილია საქართველოს საფონდო ბირჟაზე.

ბანკის კორპორაციული მართვის ჩარჩო სრულად შეესაბამება ადგილობრივ და საერთაშორისო სტანდარტებს. სამეთვალყურეო და დირექტორთა საბჭოების მიერ გამოყენებული დადგენილი პოლიტიკა და პროცედურები აღწერილია პილარ 3-ის ანგარიშის სხვა სექციებში. სამეთვალყურეო საბჭოს, მისი კომიტეტების, მენეჯმენტის, აქციონერების და სხვა დაინტერესებულ მხარეთა შორის ფუნდამენტური ურთიერთობები ეფუძნება ბანკის მმართველობის სტრუქტურას, რომელიც ქვემოთაა წარმოდგენილი. მათი საშუალებით დგინდება ბანკის მმართველობის ეთიკური ღირებულებები, სტრატეგიული და კორპორაციული მიზნები და განისაზღვრება ამ მიზნების მიღწევისა და მონიტორინგის ჩატარების გეგმები. ქვემოთ მოცემულ დიაგრამაზე ნაჩვენებია ბანკის საერთო ორგანიზაციული სტრუქტურა 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით:

4.2 აქციონერთა წლიური საერთო კრება

აქციონერთა წლიური საერთო კრება (Annual General Meeting - “AGM”) არის ბანკის აქციონერების სავალდებულო ყოველწლიური შეკრება. აქციონერთა წლიურ საერთო კრებაზე სამეთვალყურეო საბჭო წარმოადგენს წლიურ ანგარიშს, რომელიც მოიცავს ინფორმაციას აქციონერებისთვის კომპანიის საქმიანობის შედეგების და სტრატეგიის შესახებ. ხმის უფლებების მქონე აქციონერები ხმას აძლევენ ისეთ აქტუალურ საკითხებზე, როგორებიცაა სამეთვალყურეო საბჭოში დანიშვნა, ხელმძღვანელობის ანაზღაურება, დივიდენდის გადახდა და გარე აუდიტორების შერჩევა.

4.2.1 წლიური საერთო კრების მოწვევა

ბანკის წესდების შესაბამისად, წლიურ საერთო კრებას სამეთვალყურეო საბჭო იწვევს ბანკის ბუღალტრული აღრიცხვების გარე აუდიტის დასრულებიდან ორი თვის განმავლობაში და ნებისმიერ დროს წინა ფინანსური წლის დასრულებიდან ექვსი თვის განმავლობაში. ის საკითხები, რომლებიც არ იქნა განხილული წლიური საერთო კრების მიერ და შედის წლიური საერთო კრების პასუხისმგებლობის ფარგლებში, განიხილება და გადაწყდება რიგგარეშე საერთო კრებებზე (Extraordinary General Meetings - “EGM”). საგანგებო საერთო კრებების რაოდენობა წლის განმავლობაში არ არის შეზღუდული და შესაძლოა შეიცვალოს წლიდან წლამდე. EGM შეიძლება მოიწვიოს სამეთვალყურეო საბჭომ, დირექტორთა საბჭომ ან წერილობითი მოთხოვნით აქციონერებმა, რომლებიც ფლობენ ბანკის ხმის უფლების მქონე აქციების მინიმუმ 5%-ს. აქციონერებს, რომლებიც არ

ესწრებიან წლიურ საერთო კრებას, უფლება აქვთ გასცენ მინდობილობა მესამე პირზე, რომელიც მათ ნაცვლად შეძლებს ხმის მიცემას.

აქციონერთა საერთო კრებას ხელმძღვანელობს სამეთვალყურეო საბჭოს თავმჯდომარე ან, მისი არყოფნის შემთხვევაში, თავმჯდომარის მოადგილე, სამეთვალყურეო საბჭოს დამოუკიდებელი წევრი ან საბჭოს ნებისმიერი სხვა წევრი. იმ შემთხვევებში, როდესაც თავმჯდომარე არ ესწრება სხდომას ან/და არ შეუძლია ხმის მიცემაში მონაწილეობა მიიღოს ინტერესთა შესაძლო კონფლიქტთან დაკავშირებული საკითხების გამო, სხდომას თავმჯდომარეობს თავმჯდომარის მოადგილე ან სამეთვალყურეო საბჭოს დამოუკიდებელი წევრი. სამეთვალყურეო საბჭოს წევრების არყოფნის შემთხვევაში კრებას ხელმძღვანელობს გენერალური დირექტორი.

AGM-ის ან/და EGM-ის ჩატარების თარიღისთვის რეგისტრირებულ ყველა აქციონერს უფლება აქვს დაესწროს კრებას და მონაწილეობა მიიღოს ხმის მიცემაში (საჭიროების შემთხვევაში). აქციონერებს, რომლებიც არ ესწრებიან წლიურ საერთო კრებას, უფლება აქვთ ხმა მისცენ მინდობილობის საფუძველზე.

ბანკის ხმის უფლების 75%-ზე მეტის მფლობელ აქციონერს შეუძლია მიიღოს დადგენილება საერთო კრების მოწვევის გარეშე. ასეთი გადაწყვეტილება ექვივალენტურია აქციონერთა საერთო კრების ოქმისა და ითვლება აქციონერთა საერთო კრების რეზოლუციად. მსგავს შემთხვევებში, დარჩენილი აქციონერები იღებენ ცნობას რეზოლუციის შესახებ საბანკო ასოციაციის წესდებისა და საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისი დებულებების მიხედვით. თუ ბანკის აქციების 75%-ს ფლობს ერთზე მეტი მესაკუთრე, აქციონერთა საერთო კრების მოწვევა სავალდებულოა.

4.2.2 წლიური საერთო კრების ფუნქციები

საქართველოს კანონმდებლობისა და საბანკო ასოციაციის წესდების თანახმად, წლიურ საერთო კრებაზე აქციონერებს შეუძლიათ გადაწყვეტილებების მიღება შემდეგ საკითხებზე:

<p>კორპორაციული მართვა</p>	<ul style="list-style-type: none"> • წესდების მიღება, დამტკიცება და ცვლილება. • ბანკის კონსოლიდაცია, გაერთიანება, დაშლა, ლიკვიდაცია, რეორგანიზაცია და/ან ტრანსფორმაცია. • სამეთვალყურეო საბჭოს წევრების არჩევა და გათავისუფლება. • ბანკის საწესდებო კაპიტალის გაზრდა ან შემცირება.
<p>დამტკიცების უფლებამოსილებები</p>	<ul style="list-style-type: none"> • სამეთვალყურეო საბჭოს და დირექტორთა საბჭოს ანგარიშების დამტკიცება ან უარყოფა. • წლიური ანგარიშის და ანგარიშგებების დამტკიცება. • დამოუკიდებელი აუდიტორების შერჩევა, დანიშვნა და გათავისუფლება. • სამეთვალყურეო საბჭოს და/ან დირექტორთა საბჭოს წინადადების დამტკიცება მოგების განაწილების შესახებ ან მოგების განაწილების თაობაზე გადაწყვეტილების მიღება იმ შემთხვევაში, თუ აღნიშნული ორგანოები არ წარმოადგენენ საერთო წინადადებას.
<p>კონტროლის უფლებები</p>	<ul style="list-style-type: none"> • გადაწყვეტილებების მიღება ბანკის ქონების შემენასთან, გაყიდვასთან, გადაცემასთან, გაცვლასთან (ან დაკავშირებულ გარიგებებთან) ან სხვა დატვირთვასთან დაკავშირებით, რომლის ღირებულება აღემატება ბანკის კაპიტალის ღირებულების 10%-ს.

4.2.3 2019 წელს ჩატარებული აქციონერთა კრება და მიღებული გადაწყვეტილებები

იმის გათვალისწინებით, რომ Georgian Financial Group B.V. ფლობს ბანკის აქციების 75%-ზე მეტს, 2019 წელს GFG-მ შემდეგი გადაწყვეტილებები მიიღო:

16 იანვარი, 2019

- სამეთვალყურეო საბჭოს წევრობიდან ირაკლი მანაგაძის გადადგომის დამტკიცება.

14 მაისი, 2019

- გიორგი კალანდარიშვილის არჩევა სამეთვალყურეო საბჭოს წევრად.

31 მაისი, 2019

- ბანკის 2018 წლის აუდირებული კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების დამტკიცება.
- ბანკის კონვერტირებადი პრივილეგირებული აქციების მიმართ წლიური 17% დივიდენდის გადახდის დამტკიცება 2018 წლისათვის.

17 ივნისი, 2019

- მურთაზ კიკორიას არჩევა ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს დამოუკიდებელ წევრად.

01 აგვისტო, 2019

- მაგდა მარაძის არჩევა ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს დამოუკიდებელ წევრად.

4.2.4 კომუნიკაცია და მედია განცხადებები

როგორც წლიური საერთო კრების, ასევე რიგგარეშე საერთო კრების ჩატარების დრო, ადგილი და დღის წესრიგი ქვეყნდება ბეჭდურ მედიაში კრების ჩატარების თარიღამდე მინიმუმ 20 დღით ადრე. გარდა ამისა, უმცირესობის უფლებების დაცვის უზრუნველსაყოფად დამატებითი ზომების სახით, აქციონერებს, რომლებიც ფლობენ ბანკის აქციების მინიმუმ 1%-ს, პირადად ეცნობებათ კრების და დღის წესრიგის შესახებ რეგისტრირებული ან ელექტრონული ფოსტით.

4.3 სამეთვალყურეო საბჭო

სამეთვალყურეო საბჭოს პასუხისმგებლობებია:

- ბანკში კორპორაციული მმართველობის უმაღლესი სტანდარტების ხელშეწყობა.
- აქციონერთა სასარგებლოდ ბანკის განვითარების ხელშეწყობა და მდგრადი ღირებულებების შექმნა და უზრუნველყოფა.
- მმართველობითი ორგანოების მიერ ბანკის გრძელვადიანი ზრდის ხელშეწყობა და შიდა კონტროლის ეფექტური სისტემის შენარჩუნება.

4.3.1 სამეთვალყურეო საბჭოს შემადგენლობა

წესდების შესაბამისად, სამეთვალყურეო საბჭოს შემადგენლობაში შედის აქციონერთა საერთო კრების მიერ არჩეული მინიმუმ სამი და მაქსიმუმ შვიდი წევრი. სებ-ის ახალი რეგულაციის შესაბამისად, რომელიც ძალაში შევიდა 2018 წლის 1 ივნისიდან, სამეთვალყურეო საბჭოს წევრი არ უნდა იყოს დირექტორთა საბჭოს შემადგენლობაში და არ უნდა დაეკისროს ადმინისტრაციული მოვალეობები.

სამეთვალყურეო საბჭო ირჩევს თავმჯდომარეს, რომელიც იწვევს სამეთვალყურეო საბჭოს კრებებს, განსაზღვრავს დღის წესრიგს და ხელს აწერს შესაბამის კრების ოქმებს, კრების მდივანთან ერთად. სამეთვალყურეო საბჭოს კრება შეიძლება ჩატარდეს სატელეფონო ან ვიდეო კონფერენციის მეშვეობით სამეთვალყურეო საბჭოს ნებისმიერი წევრის მიერ მოთხოვნის შემთხვევაში.

31-დეკემბერი-19	სამეთვალყურეო საბჭოს წევრები
თავმჯდომარე	ირაკლი ოთარ რუხაძე
საბჭოს დამოუკიდებელი წევრი	მურთაზ კიკორია
საბჭოს დამოუკიდებელი წევრი	მაგდა მალრაძე
თავმჯდომარის მოადგილე, საბჭოს დამოუკიდებელი წევრი	მამუკა წერეთელი

4.3.2 სამეთვალყურეო საბჭოს განათლება და გამოცდილება

სამეთვალყურეო საბჭოს წევრებს ფართო სპექტრის ცოდნა და გამოცდილება აქვთ ფინანსური ანალიზის, კაპიტალის ბაზრების, ფინანსური ანგარიშგების, საინფორმაციო ტექნოლოგიების, სტრატეგიული დაგეგმარების, რისკის მართვის, კომპენსაციის, რეგულაციების, კორპორაციულ მართვასა და მენეჯმენტში და, ამასთან, შეხედულებათა მრავალფეროვნების ხელშეწყობისათვის საჭირო უნარებს ფლობენ. მათ აქვთ შესაბამისი ცოდნა ადგილობრივი, რეგიონალური, გლობალური, ეკონომიკური და საბაზრო ძალებისა და სამართლებრივი და მარეგულირებელი გარემოს შესახებ. მათი გამოცდილებისა და უნარების მრავალფეროვნება მნიშვნელოვან როლს თამაშობს რისკების შემცირებაში ბანკის დაინტერესებულ მხარეთა სასარგებლოდ.

ირაკლი ოთარ რუხაძე

უნარები და გამოცდილება:

ირაკლი ოთარ რუხაძე სს "ლიბერთი ბანკის" სამეთვალყურეო საბჭოს თავმჯდომარედ 2017 წლის ოქტომბერში იქნა არჩეული. 2011 წლიდან იგი გახლდათ შპს Hunnewell Partners (UK) LLP-ის პარტნიორი ლონდონში. ირაკლი წარმოადგენდა Salford Capital Partners-ის LP Salford Georgia-ს აღმასრულებელ დირექტორსა და პარტნიორს თბილისში. აღმასრულებელი დირექტორის რანგში ირაკლი რუხაძე ხელმძღვანელობდა Salford-ის ქართულ ოპერაციებს და, ამავე დროს, პასუხისმგებელი იყო სპეციფიურ მიმართულებებზე (ტელეკომუნიკაცია, უძრავი ქონება) ქვეყნის საზღვრებს გარეთ. მან

წარმატებით განახორციელა ბევრი ცნობილი ბიზნეს გარიგება საქართველოში. მისი ზედამხედველობითა და ხელმძღვანელობით, საქართველოს ეკონომიკამ დაახლოებით \$ 150 მილიონის ინვესტიცია მოიზიდა. 2001-2003 წლებში ირაკლი გახლდათ შპს Argo Ventures-ის დამფუძნებელი და პარტნიორი ბოსტონში, მასაჩუსეტში. კომპანია ორიენტირებულია კერძო კომპანიებისათვის კონსულტაციების გაწევაზე – არაუზრუნველყოფილი კაპიტალის საკითხებზე კონსულტაციების ჩათვლით. კლიენტებს შორის იყო Global Realty Outsourcing - აშშ-ს უძრავი ქონების ანალიზის სფეროში წარმატებული კომპანია, რომლის ინვესტორთა სიაში ამჟამად ირიცხებიან Citigroup და First Union Securities. გარდა აღნიშნულისა, ირაკლი წარმოადგენდა შპს Caucasus Advisors LLC-ის დამფუძნებელსა და აღმასრულებელ დირექტორს ბოსტონში, მასაჩუსეტში, და მისი პასუხისმგებლობის ფარგლებში შედიოდა მრავალმილიონიანი საინვესტიციო ფონდის მართვა კავკასიის რეგიონში არსებულ კომპანიებში ინვესტირების მიზნით. ირაკლი ასევე იკავებდა ჩართულობის მენეჯერის პოზიციას McKinsey & Company Inc.-ში ბოსტონში, მასაჩუსეტში და დიუსელდორფში, გერმანიაში, სადაც იგი უძღვებოდა კონსულტაციებს და ჩართული იყო პრობლემების მოგვარების კუთხით კლიენტის კომპანიის საქმიანობის გასაუმჯობესებლად.

განათლება:

ირაკლი ოთარ რუხაძემ ბიზნესის ადმინისტრირების მაგისტრის ხარისხით დაამთავრა Tuck School of Business at Dartmouth College; იგი ასევე გახლავთ თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის კურსდამთავრებული მათემატიკისა და ეკონომიკის მეცნიერებათა მაგისტრის ხარისხით.

დავით შონია (სამეთვალყურეო საბჭოდან გადადგა 2019 წლის 13 დეკემბერს)

უნარები და გამოცდილება:

დავით შონია სს "ლიბერთი ბანკის" სამეთვალყურეო საბჭოს წევრად 2017 წლის ოქტომბერში იქნა არჩეული. 2012 წლიდან დავითი Hunnewell Partners Georgia-ს აღმასრულებელი დირექტორის თანამდებობას იკავებს. მისი ძირითადი მოვალეობები მოიცავს სტაბილური ფულადი ნაკადების მართვის პოლიტიკისა და პროცედურების ჩამოყალიბებას, ფინანსური რეპორტების მონიტორინგსა და კონტროლს. დავითი 2007-2011 წლებში Salford Georgia-ს ფინანსური დირექტორი გახლდათ; მისი პასუხისმგებლობის ფარგლებში შედიოდა Salford Georgia-ს კონტროლის ქვეშ მყოფ კომპანიებში ეფექტური და მოქნილი

ფინანსური სტრუქტურების მომზადება და შენარჩუნება, ასევე ფინანსური რეპორტების მონიტორინგი და კონტროლი. 2005-2007 წლებში დავითი ტელეკომპანია "იმედის" (სამაუწყებლო კომპანია) ფინანსური დირექტორის თანამდებობას იკავებდა.

განათლება:

დავითმა დაამთავრა ევროპული მართვის სკოლა (ქართულ-ფრანგული ერთობლივი ინსტიტუტი) თბილისში, საქართველოში და ფლობს ბიზნეს ადმინისტრირების ბაკალავრის ხარისხს.

მურთაზ კიკორია

უნარები და გამოცდილება:

მურთაზ კიკორია სს "ლიბერთი ბანკის" სამეთვალყურეო საბჭოს დამოუკიდებელ წევრად 2019 წლის ივნისში იქნა არჩეული. 2019 წლის ივლისში იგი აირჩიეს რისკების კომიტეტის თავმჯდომარედ. მურთაზს საბანკო და საფინანსო სექტორთან დიდი გამოცდილება აკავშირებს. იგი იკავებდა გენერალური დირექტორის პოზიციებს სექტორის წამყვან კომპანიებში/ჯგუფებში, კერძოდ, 2015-2016 წლებში სს „საქართველოს ბანკში“ და 2012-2014 წლებში - „საქართველოს ჯანდაცვის ჯგუფში“. მას ასევე აქვს მრავალწლიანი გამოცდილება სს „საქართველოს ბანკში“ ფინანსური დირექტორისა და ევროპის რეკონსტრუქციისა და განვითარების ბანკში (EBRD)

უფროსი ბანკირის თანამდებობაზე. შესაბამისად, მისი ცოდნა და გამოცდილება ფინანსებში და ზოგადად ბაზარზე მეტად მნიშვნელოვანი და ღირებულია ბანკისთვის. მურთაზის გამორჩეული გამოცდილება საბანკო და საფინანსო სფეროში კიდევ უფრო გაღრმავებულია მისი მართვის, კონტროლისა და ზედამხედველობითი უნარებით, რომლებიც მან შეიძინა 2000-იანი წლების დასაწყისში საქართველოს ეროვნულ ბანკში საბანკო ზედამხედველობისა და რეგულირების განყოფილების უფროსად მუშაობის დროს. მოგვიანებით, 2016-2018 წლებში იგი საქართველოს ეროვნული ბანკის ვიცე-პრეზიდენტი გახლდათ.

განათლება:

მურთაზმა დაამთავრა თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ეკონომიკის ფაკულტეტი (ფინანსები და კრედიტები). მისი აკადემიური ცოდნა ასევე მდიდარია მრავალი მნიშვნელოვანი ადგილობრივი და საერთაშორისო კონფერენციით, ტრენინგებითა და სემინარებით საბანკო ოპერაციების შესახებ, ფინანსური ბაზრების, დაფინანსების, მოლაპარაკებებისა და ხელმძღვანელობის, ფულის გათეთრების წინააღმდეგ და სხვა საბანკო სექტორთან დაკავშირებული სხვა შესაბამისი საკითხებით.

მაგდა მალრაძე

უნარები და გამოცდილება:

მაგდა მალრაძე სს "ლიბერთი ბანკს" 2019 წლის აგვისტოში შემოუერთდა. 2019 წლის ოქტომბერში იგი არჩეულ იქნა ანაზღაურების კომიტეტის თავმჯდომარედ. მაგდა სამეთვალყურეო საბჭოს ერთადერთი ქალი წევრია. მას განსაკუთრებული გამოცდილება აქვს პროექტის მენეჯმენტში, სტრატეგიულ დაგეგმვაში, ფინანსებში, მონიტორინგში, კონტროლსა და ანგარიშგებაში. იგი ამჟამად ათასწლეულის გამოწვევის ფონდი - საქართველოს აღმასრულებელი დირექტორის პოზიციას იკავებს. მისი ხელმძღვანელობითა და ზედამხედველობით კომპანიამ წარმატებით განახორციელა რამდენიმე პროექტი. ამჟამად აღნიშნული

ორგანიზაცია ახორციელებს გრძელვადიან პროექტს, რომელიც ათობით მილიონ აშშ დოლარს მოიაზრებს. პროექტის მთავარი მიზანი საქართველოში ზოგადი, პროფესიული და უმაღლესი განათლების შემუშავებაა, ასევე მოიაზრება საჯარო სკოლების რეაბილიტაცია, აღჭურვა და აკადემიური პერსონალის პროფესიული განვითარების მენეჯმენტი. 2008-2013 წლებში მაგდა მუშაობდა ფონდი ღია საზოგადოება საქართველოს უმაღლესი განათლების მიმართულების აკადემიური მხარდაჭერის პროგრამის მენეჯერის პოზიციაზე. პროგრამა ძირითადად ორიენტირებული იყო განათლების განვითარებაზე სამხრეთ კავკასიაში, ადგილობრივი, რეგიონალური და გლობალური აკადემიური ქსელის შექმნით. მისი მცდელობისა და დაუღალავი ძალისხმევის შედეგად, საქართველოში განხორციელდა მრავალი გაცვლითი საგანმანათლებლო პროგრამა. გამოკვეთილი უნარ-ჩვევებისა და გამოცდილების წყალობით, მაგდა სამეთვალყურეო საბჭოს სძენს მრავალფეროვნებას, დამოუკიდებლობას, პროფესიონალიზმისა და კონტროლის მაღალ დონეს. სამეთვალყურეო საბჭო და ზოგადად ბანკი დაბალანსებულია ბიზნეს ოპერაციების შესრულებისა და რისკების მართვის თვალსაზრისით.

განათლება:

მაგდამ დაამთავრა თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის იურიდიული ფაკულტეტი და მიენიჭა იურისტის წოდება. იგი ასევე არის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ეკონომიკური ურთიერთობების კურსდამთავრებული ეკონომისტის წოდებით.

ირაკლი მანაგაძე (სამეთვალყურეო საბჭოდან გადადგა 2019 წლის 30 იანვარს)**უნარები და გამოცდილება:**

ირაკლი მანაგაძე სამეთვალყურეო საბჭოს დამოუკიდებელ წევრად აირჩიეს 2018 წლის 22 ივნისს (2019 წლის იანვრიდან ირაკლი მანაგაძე აღარ არის სამეთვალყურეო საბჭოს წევრი). 2018 წლის 14 სექტემბერს იგი აგრეთვე აირჩიეს ბანკის აუდიტის კომიტეტის წევრად და თავმჯდომარედ. ირაკლი იყო საქართველოს ეროვნული ბანკის პრეზიდენტი და თავმჯდომარე 1998-2005 წლებში. ეს წლები განსაკუთრებით მნიშვნელოვანი იყო ქვეყნისთვის, ვინაიდან ქვეყანა, რომელსაც ახალი გამოცხადებული ჰქონდა საბჭოთა კავშირისგან დამოუკიდებლობა და იმყოფებოდა სამოქალაქო ომის აქტივობების შემდგომ პერიოდში, პროაქტიულად იწყებდა ახალი და სანდო განვითარებადი ფინანსური ბაზრის შექმნას და ირაკლის, როგორც საქართველოს ეროვნული ბანკის პრეზიდენტის, წვლილი იყო გამორჩეული. მისი ხელმძღვანელობით საქართველოს ეროვნული ბანკი ჩამოყალიბდა ფისკალური და მონეტარული პოლიტიკის ეფექტურ გამტარებლად და ზოგადი შიდა ეკონომიკური სტაბილურობისა და ზრდის განმაპირობებლად. 2005 წელს, სეზ-ის პრეზიდენტად წლების განმავლობაში მუშაობისა და სეზ-ის სანდოობის, შექმნილი მყარი ურთიერთობებისა და საერთაშორისო ფინანსურ ორგანიზაციებთან, მულტინაციონალურ ბანკებთან და საინვესტიციო ფონდებთან კოოპერაციის შემდეგ, ირაკლი წავიდა სეზ-იდან და განაგრძო თავისი პროფესიული კარიერა მსოფლიოში სახელგანთქმულ საერთაშორისო ფინანსურ დაწესებულებებში. 2015 წლამდე იგი მუშაობდა ევროპის რეკონსტრუქციისა და განვითარების ბანკში ფინანსური დაწესებულებების ჯგუფში პოლიტიკის უფროს მრჩეველად. ამჟამად იგი მუშაობს უფროს მრჩეველად შპს. J. Stern & Co -ში და კონსულტანტად მსოფლიო ბანკში. ირაკლის მინიჭებული აქვს რამდენიმე ჯილდო, მათ შორის ერთ-ერთი საქართველოს საბანკო სისტემის განვითარებაში განსაკუთრებული წვლილის შეტანის გამო.

განათლება:

ირაკლი მანაგაძემ დაამთავრა თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი და ფლობს სპეციალისტის ხარისხს ეკონომიკურ და სოციალურ გეოგრაფიაში და დოქტორის ხარისხს ეკონომიკაში სოციო-ეკონომიკური და რეგიონალური პრობლემების ვ. მელქაძის მეცნიერებისა და კვლევის ინსტიტუტიდან.

მამუკა წერეთელი

უნარები და გამოცდილება:

დოქტორი მამუკა წერეთელი აირჩიეს ლიბერთი ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს დამოუკიდებელ წევრად 2018 წლის დეკემბერში. 2019 წლის იანვარში იგი დაინიშნა აუდიტის კომიტეტის თავმჯდომარედ და სამეთვალყურეო საბჭოს თავმჯდომარის მოადგილედ, საბჭოს უფროს დამოუკიდებელ წევრად. დოქტორი წერეთელი არის America-Georgia Business საბჭოს პრეზიდენტი, Georgian House of Greater Washington, LLC-ის დამფუძნებელი და დირექტორი და American Foreign Policy Council-ში Central Asia-Caucasus Institute-ის უფროსი მკვლევარი. ის ასევე American University's School of International Service-ის ფაკულტეტის წევრია

(Washington, DC & John Hopkins SAIS).

2013 წლის 11 მაისამდე მამუკას ამერიკის უნივერსიტეტის School of International Service (SIS)-ის Center for Black Sea-Caspian Studies-ის დირექტორის თანამდებობა ეკავა. მანამდე ის ასისტენტ პროფესორად მუშაობდა (2007-2011) და ამერიკული უნივერსიტეტის დამხმარე ფაკულტეტის წევრი იყო (2002-2007). 2006-2007 წლებში მამუკა George Washington University-ში Elliott School of International Affairs-ის დეკანატის წევრი იყო, სადაც ასწავლიდა ენერჯო და სამოქალაქო უსაფრთხოებას.

12 წლის განმავლობაში მამუკა America-Georgia Business Council (AGBC)-ის აღმასრულებელ დირექტორად მუშაობდა. ამჟამად ის ორგანიზაციის პრეზიდენტი. საბჭო არის საქართველოში აშშ-ის ბიზნეს ინტერესების ხელშეწყობის და აშშ-საქართველოს სავაჭრო და ეკონომიკური თანამშრომლობის ძირითადი ინსტრუმენტი. მამუკას სახელს უკავშირდება AGBC-ს მიერ ორგანიზებული 20-ზე მეტი ყოველწლიური კონფერენციები, რომელიც ქართულ-ამერიკულ ეკონომიკურ პარტნიორობას მიძღვნილი საჯარო და კერძო სექტორებს შორის დიალოგის ყველაზე პოპულარული ფორუმების სერია გახდა. ყოველწლიური კონფერენციების გარდა, მამუკა უძღვებოდა და ორგანიზებას უწევდა საქართველოში პოლიტიკურ და ეკონომიკურ განვითარებაზე ორიენტირებულ სტრატეგიულ დაგეგმვის მრავალ სესიას. ამ სესიებს სხვადასხვა დროს ესწრებოდნენ საერთაშორისო ფინანსური ინსტიტუტების (IMF, World Bank, IFC, EBRD) წარმომადგენლები, ა.შ.შ.-ს ექსპორტიორი სააგენტოები (Ex-Im Bank, OPIC, TDA), დონორი სააგენტოები (USAID, MCC), აშშ-ის და საქართველოს მთავრობის წარმომადგენლები, რეგიონის კერძო კომპანიები და ექსპერტები. 2007-2008 წლებში მამუკა წერეთელი ხელმძღვანელობდა ამერიკა-საქართველოს ბიზნეს საბჭოს საქართველოსთვის ტურიზმის სტრატეგიისა და საინვესტიციო გეგმის პროექტს, რომელიც დაფინანსებული იყო US Trade and Development Agency-ის მიერ.

განათლება:

დოქტორმა წერეთელმა დაამთავრა თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი და აქვს ეკონომიკური გეოგრაფიის მაგისტრის წოდება. მას აგრეთვე აქვს University of Maryland College მეცნიერებების მაგისტრის წოდება და რუსეთის ეკონომიკისა და პროგნოზის ინსტიტუტის მეცნიერების აკადემიის დოქტორის წოდება.

4.3.3 სამეთვალყურეო საბჭოს მრავალფეროვნება და დამოუკიდებლობა

სამეთვალყურეო საბჭო მიიჩნევს, რომ უნარების, ბიოგრაფიის, ცოდნისა და გამოცდილების მრავალფეროვნება მნიშვნელოვანია ბიზნესის ეფექტურად წარმართვისთვის. სამეთვალყურეო საბჭო მისი ნომინაციებისა და კორპორაციული მართვის კომიტეტით მუშაობს რათა უზრუნველყოს უნარების, გამოცდილების, დამოუკიდებლობისა და საბანკო ცოდნის სათანადო დაბალანსება აღებული პასუხისმგებლობების შესასრულებლად.

სამეთვალყურეო საბჭო შესაბამისობაშია საქართველოს ეროვნული ბანკის კორპორაციული მართვის კოდექსთან საბჭოში დამოუკიდებელი და ქალი წევრების რაოდენობით. ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს თითოეულ წევრს, რომელსაც უკავია და/ან მანამდე ეკავა მაღალი თანამდებობა სხვადასხვა ასოცირებულ სფეროში, თავისი გამოცდილებით და ხედვით ღირებული კონცეფციები შეაქვს სამეთვალყურეო საბჭოს საქმიანობაში და მნიშვნელოვანი წვლილი - გადაწყვეტილების მიღების პროცესში. არცერთ ფიზიკურ პირს ან ფიზიკურ პირთა ჯგუფს არ აქვს შესაძლებლობა აკონტროლოს გადაწყვეტილების მიღების პროცესი.

სამეთვალყურეო საბჭოს წევრის დამოუკიდებლობა დანიშნამდე ფასდება კომერციული ბანკების კორპორაციული მართვის კოდექსის მოთხოვნების შესაბამისად.

4.3.4 სამეთვალყურეო საბჭოს ფუნქციები

იმის უზრუნველსაყოფად, რომ სამეთვალყურეო საბჭო შეასრულებს აღებულ პასუხისმგებლობებს, კონკრეტული მნიშვნელოვანი გადაწყვეტილებები საჭიროებს სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ დამტკიცებას. ქვემოთ განსაზღვრულია სამეთვალყურეო საბჭოს კომპეტენციის საკითხები:

<p>სტრატეგია და მართვა</p>	<ul style="list-style-type: none"> • პასუხისმგებლობა ბანკის საერთო მართვაზე; • ბანკის კომერციული და საინვესტიციო სტრატეგიების, წლიური საოპერაციო და კაპიტალური ხარჯების ბიუჯეტების დამტკიცება და მნიშვნელოვანი ცვლილებების შესახებ გადაწყვეტილებების მიღება; • ბანკის საქმიანობის კონტროლი;
<p>ფინანსური ანგარიშგება და კონტროლი</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ბანკის ოპერირების მაქსიმალური ეფექტურობის უზრუნველყოფა; • აქციებთან დაკავშირებული ხმის მიცემის უფლებების გამოყენება ბანკის ნებისმიერ ძირითად შვილობილ კომპანიაში და მათი ბიუჯეტის მიღება; • ფინანსური დოკუმენტაციის, აღრიცხვების და აქტივების შემოწმების ინსპექცია; • ანგარიშ-ფაქტურის დისკონტირების ან მსგავსი შეთანხმებების გაფორმება, რომლის წლიური ღირებულება აღემატება 500,000 აშშ დოლარს;
<p>რისკების მართვის ჩარჩო და რისკის დასაშვები დონე</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ბანკის ყველა მნიშვნელოვანი რისკის დადგენა და კონტროლი; • რისკის მართვის სტრატეგიისა და რისკის დასაშვები დონის განსაზღვრა და დამტკიცება; • კონკრეტული ზომების განსაზღვრა იმ შემთხვევაში, თუ ბანკის რისკის პროფილი გადააჭარბებს მისაღებ რისკის დონეს;
<p>შიდა კონტროლის მექანიზმები</p>	<ul style="list-style-type: none"> • სამეთვალყურეო საბჭოს რეგულაციების ან მსგავსი წესების მიღება, შეწყვეტა ან შეცვლა სამეთვალყურეო საბჭოს შიდა ორგანიზაციასთან დაკავშირებით; • სამეთვალყურეო საბჭოს კომიტეტ(ებ)ის შექმნა;
<p>კონტრაქტები</p>	<ul style="list-style-type: none"> • კაპიტალური დანახარჯების პროექტების დამტკიცება, მნიშვნელოვანი ტრანზაქციული სესხები, რომლებიც აღემატება 2.5 მილიონ აშშ დოლარს და დაკავშირებული მხარეების ტრანზაქციები; • ნებისმიერი აქტივის ან ბანკის ბიზნესის ნებისმიერი მთლიანი ან მნიშვნელოვანი არსებითი ნაწილის გასხვისება; • იურიდიულ პირთან ან კომპანიასთან გრძელვადიანი თანამშრომლობის გაფორმება ან შეწყვეტა, რომლის მომავალი გადახდის უფლებები ან ვალდებულებები აღემატება 1 მილიონ აშშ დოლარს წლიურად; • ბანკის მორატორიუმის გამოყენება დავალიანების დაფარვასთან დაკავშირებით;
<p>კომუნიკაცია</p>	<ul style="list-style-type: none"> • გადაწყვეტილებების და შესაბამისი დოკუმენტაციის დამტკიცება, რომელიც უნდა წარედგინოს აქციონერებს საერთო კრებაზე; კაპიტალის ან კაპიტალთან დაკავშირებული ინსტრუმენტების ნებისმიერი საჯარო შეთავაზების დამტკიცება, გარდა სახაზინო აქციების და განაღდებული აქციების გაყიდვისა; • ბანკის აქციების შემცირება (მათ შორის სავალდებულო შემცირება);
<p>დანიშნულები და ანაზღაურება</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ცვლილებები დირექტორთა საბჭოს სტრუქტურაში, ზომასა და შემადგენლობაში; • დირექტორთა საბჭოს წევრების, სავაჭრო წარმომადგენლების, აუდიტის კომიტეტის წევრების და ბანკის მატერიალური შვილობილი კომპანიების მთავარი აღმასრულებლების დანიშნულები და გათავისუფლებები; • დირექტორთა საბჭოს ანაზღაურების პოლიტიკის განსაზღვრა; • ბანკის აქციების დამოუკიდებელი რეგისტრატორის შერჩევა, მიღება და გათავისუფლება;
<p>კორპორაციული მართვა</p>	<ul style="list-style-type: none"> • დირექტორთა საბჭოს საქმიანობების ზედამხედველობა; • დირექტორთა საბჭოსთვის ინსტრუქციების მიცემა ბანკის სხვადასხვა პოლიტიკის ზოგადი მიმართულებების შესახებ; • ბანკის ზოგადი კორპორაციული მართვის სისტემის ანალიზი, წლიური ანგარიშგების და დირექტორთა საბჭოს წინადადებების განხილვა მოგების განაწილების შესახებ; • აქციონერთა რიგგარეშე საერთო კრების მოწვევა; • ახალი შვილობილი კომპანიის დაფუძნება ან წილის შექმნა ნებისმიერი კორპორაციის კაპიტალის აქციებში;
<p>სხვა</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ნებისმიერი დავის წამოწყება, წარმოება ან გადაწყვეტა, როდესაც დავის თანხა აღემატება 500,000 აშშ დოლარს, და დაკავშირებულია სისხლის სამართლის საქმეებთან ან სასამართლო წარმოებებთან დაკავშირებულ პირებთან, რომლებსაც ბანკის მმართველი პოზიციები უკავიათ; • ნებისმიერ პირთან ან ბიზნეს ერთეულთან პარტნიორობის ან ერთობლივი ბიზნეს შეთანხმებების გაფორმება; • ნებისმიერი პოლიტიკური წვლილის ან პოლიტიკური დონაციის განხორციელება; • ბანკის ნებისმიერი საჯარო კაპიტალის გაყიდვა/რეკაპიტალიზაცია და ნებისმიერ აქციებზე გადატანის ან დატვირთვის დამტკიცება;

სამეთვალყურეო საბჭო აგრეთვე არის გადაწყვეტილების მიმღები ორგანო ყველა იმ საკითხთან მიმართებაში, რაც მნიშვნელოვანია ბანკისთვის სტრატეგიული, ფინანსური ან რეპუტაციული თვალსაზრისით.

4.3.5 სამეთვალყურეო საბჭოს საქმიანობა და კრებები

სამეთვალყურეო საბჭოს კრებები („კრება“) ტარდება მინიმუმ კვარტალში ერთხელ ბანკის იურიდიულ მისამართზე ან სამეთვალყურეო საბჭოს ნებისმიერი წევრის მოთხოვნით ნებისმიერ სხვა ადგილას. ყველა სხვა წევრთან შეთანხმებით, თავმჯდომარეს (თავად ან ნებისმიერი წევრის მოთხოვნით) შეუძლია მოიწვიოს კრება ზეპირი ფორმით ან სხვაგვარად დროის მოკლე პერიოდში. სამეთვალყურეო საბჭოს წევრები შეიძლება წარმოდგენილ იქნან სამეთვალყურეო საბჭოს სხვა წევრების მიერ. თითოეულ წევრს უფლება აქვს წარმოადგინოს სამეთვალყურეო საბჭოს მხოლოდ ერთი სხვა წევრი. საკითხები, რომლებიც მოითხოვს გადაწყვეტილების მიღებას დაგეგმილი კრების ფარგლებს გარეთ, განიხილება სპეციალურ დამატებით კრებებზე და სატელეფონო კონფერენციით. მთლიანობაში, 2019 წლის განმავლობაში სამეთვალყურეო საბჭო ოფიციალურად შეიკრიბა ორმოცდაათჯერ და გადაწყვეტილებები მიღებულ იქნა პირადად ან სატელეფონო კონფერენციაზე. კრებების დროს სამეთვალყურეო საბჭო იღებს განახლებულ მონაცემებს შიდა საოპერაციო ფუნქციებიდან კონტროლის და რისკის მართვის, შესაბამისობის, შიდა აუდიტის, ადამიანური რესურსების და ძირითადი კონტრაქტების შესახებ, რომლებიც განსაზღვრულია სამეთვალყურეო საბჭოსთვის და სხვა კორპორაციული საკითხებისთვის. გარდა ამისა, არსებობს დღის წესრიგის საკითხების წლიური განრიგი იმის უზრუნველყოფისთვის, რომ ყველა საკითხს დაეთმოს სათანადო ყურადღება და განხილულ იქნას შესაბამის ნაწილში ფინანსურ და ნორმატიულ ციკლში. ეს მოიცავს ბიუჯეტს, სავალდებულო ანგარიშგებებს, მართვის ანგარიშებს და აქციონერთა წლიური საერთო კრების მოწვევას. კრებების გარეთ, თავმჯდომარეს და აღმასრულებელ ოფიცერს ხშირი კონტაქტი აქვთ ერთმანეთთან და სამეთვალყურეო საბჭოს სხვა წევრებთან წლის განმავლობაში. ქვემოთ ცხრილში მოცემულია სამეთვალყურეო საბჭოს კრებაზე დასწრების დეტალები 2019 წლის განმავლობაში:

სამეთვალყურეო საბჭოს კრებები

წევრები	დაგეგმილ კრებებზე დასწრების უფლება	დაგეგმილ კრებებს დაესწრო	დასწრება, %
ირაკლი ოთარ რუხაძე	50	50	100%
მამუკა წერეთელი	50	50	100%
დავით შონია	43	43	100%
მურთაზ კიკორია	26	26	100%
მაგდა მალრაძე	20	20	100%
ირაკლი მანაგაძე	2	1	50%

4.3.6 სამეთვალყურეო საბჭოს საქმიანობის შეფასება

სამეთვალყურეო საბჭო მუდმივად ისწრაფვის თავისი ეფექტურობის გასაუმჯობესებლად და აღიარებს, რომ მისი შეფასების პროცესი მნიშვნელოვანი ინსტრუმენტია ამ მიზნის მისაღწევად. სამეთვალყურეო საბჭო ითვლება ძლიერ ორგანოდ, რომელიც წარმოადგენს კომპეტენციის და გამოცდილების სათანადო ბალანსს და სთავაზობს მოსაზრებების და პერსპექტივების მრავალფეროვნებას. კომერციული ბანკების კორპორაციული მართვის კოდექსის მოთხოვნების თანახმად, ლიბერთი ბანკი აპირებს დაამტკიცოს სამეთვალყურეო საბჭოს შეფასების შესაბამისი პოლიტიკა და კონტრაქტი დადოს კონსულტანტებთან სამეთვალყურეო საბჭოს საქმიანობის გარე შეფასების მიზნით.

4.4 დირექტორთა საბჭო

ბანკის ყოველდღიურ საქმიანობებს ახორციელებს დირექტორთა საბჭო, რომლის წევრებსაც ნიშნავს სამეთვალყურეო საბჭო. ბანკი აცნობიერებს დირექტორთა საბჭოს მნიშვნელობას, რომელიც მოიცავს კვალიფიკაციების, გამოცდილების და მრავალფეროვნების სწორ ბალანსს, რაც შესაძლებლობას აძლევს მათ ეფექტურად შეასრულონ მოვალეობები და პასუხისმგებლობები.

4.4.1 დირექტორთა საბჭოს შემადგენლობა

საქართველოს კანონი კომერციული ბანკების საქმიანობების შესახებ და საქართველოს კანონი მეწარმეთა შესახებ განსაზღვრავს მთავარ პრინციპს, რომ კომპანიის საქმიანობის განხორციელებისთვის მკაფიოდ უნდა გაიმიჯნოს პასუხისმგებლობები კომპანიის მეთვალყურეობასა და აღმასრულებელ პასუხისმგებლობებს შორის. დირექტორთა საბჭოს შემადგენლობაში შედიან: გენერალური დირექტორი (Chief Executive Officer - “CEO”) და დირექტორები. გენერალური დირექტორი და თითოეული დირექტორი დანიშნულია სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ.

დირექტორთა საბჭოს ხელმძღვანელობს გენერალური დირექტორი, რომელიც პასუხისმგებელია მართვის ყველა საკითხზე, რომელიც ეხება ბანკს. ყველა დირექტორი ანგარიშს პირდაპირ გენერალურ დირექტორს ახარებს. გენერალური დირექტორი პასუხისმგებელია წარმოადგინოს, შეიმუშაოს და ზედამხედველობა გაუწიოს ბანკის სტრატეგიას და საერთო კომერციულ მიზნებს, რომლებსაც ის განახორციელებს სამეთვალყურეო საბჭოსთან მჭიდრო კომუნიკაციით. გენერალური დირექტორი და დირექტორთა საბჭოს დანარჩენი წევრები პასუხისმგებელი არიან სამეთვალყურეო საბჭოს და შესაბამისი კომიტეტების გადაწყვეტილებების შესრულებაზე.

31-დეკემბერი-19	დირექტორთა საბჭოს წევრები
გენერალური დირექტორი	ვასილ ხოდელი (დაინიშნა 2019 წლის 30 დეკემბერს)
გენერალური დირექტორი	გიორგი კალანდარიშვილი (გადადგა 2019 წლის 21 მაისს)
ფინანსური დირექტორი	დავით წიკლაური (დაინიშნა 2020 წლის 8 აპრილს)
ფინანსური დირექტორი (გენერალური დირექტორის მოვალეობის შემსრულებელი 2019 წლის 21 მაისიდან 2019 წლის 30 დეკემბრამდე)	ლევან ლევიშვილი (გადადგა 2020 წლის 8 აპრილს)
კორპორატიული საბანკო საქმიანობის დირექტორი	დავით ვერულაშვილი
რისკების დირექტორი	მამუკა კვარაცხელია
საოპერაციო დირექტორი	ლევან თხელიძე

4.4.2 დირექტორთა საბჭოს განათლება და გამოცდილება

დირექტორთა საბჭოს წევრები ფლობენ სხვადასხვა სფეროს ცოდნასა და გამოცდილებას, მათ შორის, ფინანსებისა და ბუღალტერიის, რისკების მართვის, სტრატეგიული დაგეგმვის, საგადასახადო და სამართლებრივი საკითხების, მენეჯმენტის და ხელმძღვანელობის, კორპორაციული მართვისა და მარკეტინგის კუთხით. ისინი გამოირჩევიან ადგილობრივი და რეგიონალური ეკონომიკური და საბაზრო პირობების გონივრული გააზრების უნარებით, სიღრმისეულად ესმით სამართლებრივი და მარეგულირებელი გარემო. მათი ცოდნისა და უნარ-ჩვევების მრავალფეროვნება მნიშვნელოვან როლს თამაშობს ბანკში გრძელვადიანი აქციონერის ღირებულების შექმნის კუთხით.

ვასილ ხოდელი

ვასილ ხოდელი 2019 წლის 30 დეკემბერს დაინიშნა სს “ლიბერთი ბანკის“ გენერალური დირექტორის თანამდებობაზე. ვასილი არის გამოცდილი ბანკირი და ცნობილი მმართველი ძალა საბანკო სექტორში. მას გააჩნია ფინანსურ, უფრო კონკრეტულად კი საბანკო სექტორში მუშაობის 20 წელზე მეტი გამოცდილება. ბანკში დირექტორთა საბჭოს ხელმძღვანელობამდე ვასილი მუშაობდა სს “საქართველოს ბანკში“ რამდენიმე მნიშვნელოვან მენეჯერულ პოზიციაზე. 2014 წლიდან 2017 წლამდე ის იყო კორპორაციული და საინვესტიციო საბანკო მომსახურების უფროსი. წარმატებული მუშაობის წყალობით 2017 წელს იგი გახდა სს “საქართველოს ბანკის“ დირექტორთა საბჭოს წევრი და გენერალური დირექტორის

მოადგილე, კორპორაციული საბანკო ინვესტიციების დირექტორი. ახალ თანამდებობაზე მან განაგრძო კორპორაციული საბანკო საქმიანობა და წარმატებით უხელმძღვანელა ასობით მილიონიან კორპორაციულ და საინვესტიციო პორტფელების მენეჯმენტს, ეფექტურად გაუმკლავდა სხვადასხვა ბიზნეს სექტორში მოქმედ ათასობით კორპორატიულ კლიენტს. ვასილი ასევე მუშაობდა ყოფილ სს “თბილისტერბანკში“ 90-იანი წლების ბოლოს. მან დაამთავრა თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი და აქვს მაგისტრის ხარისხი ეკონომიკაში, აქვს ორმაგი მაგისტრის ხარისხი გრენობლის ბიზნეს სკოლისა და კავკასიის ბიზნეს სკოლისგან.

დავით წიკლაური

დავით წიკლაური არის დირექტორთა საბჭოს უახლესი წევრი. მან შეცვალა ლევან ლევიშვილი და დაინიშნა გენერალური დირექტორის მოადგილედ, ფინანსურ დირექტორად 2020 წლის აპრილში. 2017 წლის განმავლობაში დავითი იკავებდა “საქართველოს ბანკის ჯგუფის“ გენერალური დირექტორის მოადგილისა და კორპორაციული და საინვესტიციო საბანკო მომსახურების უფროსის თანამდებობას, ხოლო 2017 წლიდან 2019 წლამდე იგი იყო ფინანსური დირექტორი. სანამ “საქართველოს ბანკის ჯგუფს“ შეუერთდებოდა, დავითი იყო გენერალური დირექტორის მოადგილე და კორპორაციული და საინვესტიციო საბანკო მომსახურების ხელმძღვანელი “თიბისი ბანკის ჯგუფში“. მას ასევე აქვს

საერთაშორისო დონეზე საფინანსო ინსტიტუტებში მუშაობის გამოცდილება, 2008 წლიდან 2014 წლამდე მუშაობდა “Deutsche Bank“-ში სავალო კაპიტალის ბაზრების სპეციალისტად, ხოლო ვიცე-პრეზიდენტად კაპიტალის ბაზრებისა და ხაზინის მიმართულებით. ამჟამად დავითი სამეთვალყურეო საბჭოს წევრია “ჰამკორბანკში“, უზბეკეთში. 2019 წლის ივნისის მდგომარეობით იგი ასევე

საქართველოს საპენსიო სააგენტოს საინვესტიციო საბჭოს წევრი იყო, ბანკში ფინანსურ დირექტორად დანიშვნის შემდეგ, მან დატოვა აღნიშნული პოზიცია ინტერესთა კონფლიქტის თავიდან ასარიდებლად. დავითი ფლობს მაგისტრის ხარისხს ლონდონის ბიზნეს სკოლიდან და ბაკალავრის ხარისხს ტელეკომუნიკაციებსა და ინჟინერიაში საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტიდან. მისი კარიერული გზა ნათლად აჩვენებს, თუ როგორი მნიშვნელოვანი და მომგებიანი აქტივია იგი ბანკისათვის.

გიორგი კალანდარიშვილი (დირექტორთა საბჭოდან გადადგა 2019 წლის 21 მაისს)

გიორგი 2017 წლის ოქტომბერში არჩეულ იქნა სამეთვალყურეო საბჭოს წევრად და დაინიშნა სს "ლიბერთი ბანკის" აღმასრულებელი დირექტორის თანამდებობაზე. 2019 წლის 21 მაისს იგი გადადგა აღნიშნული პოზიციიდან. ბანკში მუშაობის დაწყებამდე, გიორგი გახლდათ Hunnewell Partners Georgia-ს პროექტების დირექტორი (2015 წლიდან). 2010-2015 წლებში გიორგი შპს Standard Group Ltd-ის პარტნიორი იყო; შპს "Standard Group" -ში გაწევრიანებამდე – 2008-2009 წლებში – იგი შპს "Forward Capital Ltd"-ის პროექტის მენეჯერი გახლდათ; 2005-2007 წლებში გიორგი სს "სტანდარტ ბანკის" აღმასრულებელი დირექტორის თანამდებობას იკავებდა. 2001 წელს გიორგიმ მუშაობა დაიწყო სს „აგრობიზნესბანკში“ საკრედიტო

განყოფილების უფროსად, ხოლო 2003 წელს დაინიშნა აღმასრულებელი დირექტორის თანამდებობაზე. სს „აგრობიზნესბანკში“ მუშაობის დაწყებამდე გიორგი გახლდათ აუდიტორული კომპანია NACON-ის პარტნიორი. 1998-1999 წლებში იგი წარმოადგენდა სს "თბილკრედიტბანკის" საინვესტიციო სამმართველოს უფროსს. 1997 წელს გიორგი თბილისი ბანკის საინვესტიციო განყოფილების მენეჯერი იყო. გიორგიმ დაამთავრა იესემ თბილისის უმაღლესი სკოლა (ESM-Tbilisi) ბიზნესის ადმინისტრირების ბაკალავრის ხარისხით.

ლევან ლეკიშვილი (დირექტორთა საბჭოდან გადადგა 2020 წლის 8 აპრილს)

ლევან ლეკიშვილი ლიბერთი ბანკს 2018 წლის ივნისში შეუერთდა გენერალური დირექტორის მოადგილის, ფინანსური დირექტორის პოზიციაზე. 2019 წლის 21 მაისიდან 2019 წლის 30 დეკემბრამდე ლევანი იყო ბანკის გენერალური დირექტორის მოვალეობის შემსრულებელი, 2020 წლის 8 აპრილს კი იგი გადადგა დირექტორთა საბჭოდან. ლიბერთი ბანკამდე, ლევანს 2013- 2018 წლებში ბელორუსში, კომპანია ‘Shine-Est’-ის მმართველი პარტნიორის პოზიცია ეკავა. მანამდე კი, 2009-2015 წლებში კომპანია Standard Group-ის გენერალური დირექტორი იყო, ვილნიუსში. 2008-2009 წლებში ლევან ლეკიშვილს კომპანია ‘Forward Capital’-ის ფინანსური დირექტორის პოზიცია ეკავა, ბელორუსში. 2005 -2008 წლებში ლევანი

‘სტანდარტ ბანკი’-ს ფინანსური დირექტორი იყო. 2003 წელს ლევანი შეუერთდა დინამოს საფეხბურთო კლუბს, როგორც გენერალური ფინანსური ოფიცერი და ეს პოზიცია ეკავა 2005 წლამდე. 2003 – 2005 წლებში ლევანს საფეხბურთო კლუბ ‘დინამო’-ს ფინანსური დირექტორის პოზიცია ეკავა, მანამდე კი სხვადასხვა პოზიციები ეკავა ‘საქკურორტბანკს’ და ‘EA Bank’-ში. ლევანი ფლობს მაგისტრის ხარისხს ESM თბილისი-დან (European School of Management Tbilisi) და ბაკალავრის ხარისხს ეკონომიკაში თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტიდან.

მამუკა კვარაცხელია

მამუკა კვარაცხელია ლიბერთი ბანკს შეუერთდა 2017 წლის დეკემბერში, ხოლო 2018 წლის აპრილში დაინიშნა გენერალური დირექტორის მოადგილის, რისკების დირექტორის პოზიციაზე. 2013 წლიდან 2017 წლის ჩათვლით მამუკა კვარაცხელიას ეკავა სხვადასხვა თანამდებობები „სოფლის მეურნეობის პროექტების მართვის სააგენტოში“ - საგრანტო მენეჯერი, პროექტების განვითარებისა და მხარდაჭერის სამსახურის უფროსი, დირექტორის მოადგილე (პროექტების კურატორი), დირექტორი; ამ სააგენტომდე, 2010-2013 წლებში მამუკა კვარაცხელია მუშაობდა Standard Group Ltd -ს პროექტების მენეჯერად და 2004-2008 წლებში ეკავა საკრედიტო დეპარტამენტის უფროსის პოზიცია. სტანდარტულ ბანკამდე, მამუკა

მუშაობდა სს „თბილუნევერსალბანკში“ სხვადასხვა პოზიციაზე მიკროდაკრედიტების განყოფილების უფროსის ჩათვლით. მამუკას აქვს ბაკალავრის ხარისხი ეკონომიკაში თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტიდან.

ლევან თხელიძე

ლევან თხელიძე ლიბერთი ბანკს შეუერთდა 2017 წელს და 2018 წელს დაინიშნა გენერალური დირექტორის მოადგილის, საოპერაციო დირექტორის პოზიციაზე. ლიბერთი ბანკში მუშაობის დაწყებამდე ლევანი მუშაობდა ს.ს ალფა ექსპრესის სამეთვალყურეო საბჭოს თავმჯდომარის პოზიციაზე 2014-2017 წლებში. ალფა ექსპრესამდე 2010-2014 წლებში იყო Belfashion-ის თანადამფუძნებელი და თანამმართველი მინსკში, ბელარუსი. მუშაობდა ასევე მრჩეველის პოზიციაზე საგარეო ეკონომიკურ საკითხებში Ch.I.U.P “Forward Capital“-ში 2009-2010 წლებში. 2005-2008 წლებში სს. სტანდარტულ ბანკში გენერალური დირექტორის მოადგილედ მუშაობის დაწყებამდე ლევანს სხვადასხვა პოზიციები ეკავა სს. თიბისი ბანკში,

მათ შორის საერთაშორისო ოპერაციების უფროსის მოადგილე, ხაზინის უფროსის მოადგილე და ცენტრალური ფილიალის დირექტორის მოადგილე. ლევანს აქვს ბაკალავრის ხარისხი საერთაშორისო ეკონომიკურ ურთიერთობებში თბილისის ეკონომიკური ინსტიტუტიდან და დაასრულა მაგისტრატურის პროგრამა ESM თბილისი-დან (European School of Management Tbilisi).

დავით ვერულაშვილი

დავით ვერულაშვილი სს. ლიბერთი ბანკში კორპორატიული საბანკო საქმიანობის დირექტორად დაინიშნა 2014 წელს, მას შემდეგ, რაც წლების განმავლობაში იმსახურა კორპორატიული და მერჩანტული საბანკო საქმიანობების დეპარტამენტის უფროსად. მისი მთავარი პასუხისმგებლობები მოიცავს კორპორატიული ბიზნესის განვითარებასა და განვრცობას, კორპორატიული კლიენტებისთვის სხვადასხვა მომსახურებისა და პროდუქტების შეთავაზებას და ეროვნული სექტორის სხვადასხვა დაწესებულებებთან პარტნიორობის დაფუძნებას. ბანკში მუშაობის დაწყებამდე, დავითი იყო სს. პროკრედიტ ბანკის კორპორატიული საბანკო მომსახურების დეპარტამენტის უფროსი. მას აგრეთვე ეკავა სს. საქართველოს ბანკის

კორპორატიული და საინვესტიციო საბანკო განყოფილების დირექტორის მოადგილის პოზიცია. დავითს გააჩნია სხვადასხვა საკრედიტო და კორპორატიულ ფინანსურ პოზიციებზე მუშაობის ფართო გამოცდილება 2000 წლიდან მოყოლებული. დავითმა დაამთავრა თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი და აქვს ბაკალავრის და მაგისტრის წოდება ინფორმაციისა და ორგანიზაციის მართვაში.

4.4.3 დირექტორთა საბჭოს ფუნქციები

ბანკის ყოველდღიური საქმიანობების განხორციელებთან ერთად, დირექტორთა საბჭოს მთავარი ფუნქციები წარმოდგენილია ქვემოთ:

- სამეთვალყურეო საბჭოსა და აქციონერთა საერთო კრების დღის წესრიგის შედგენა;
- სამეთვალყურეო საბჭოსთვის წლიური ბიზნეს გეგმის, მათ შორის ბიუჯეტის, მოგების და ზარალის პროგნოზის და ბანკის საინვესტიციო გეგმის წარდგენა;
- სესხების გაცემის, ანგარიშსწორებების, დაფინანსების, სალარო მომსახურებების, უზრუნველყოფის, ბანკის ფულადი სახსრების და ფასეულობების აღრიცხვის და ანგარიშგების, შიდა კონტროლის და აღრიცხვის ორგანიზება და ზედამხედველობა, რომელიც უზრუნველყოფს ბანკის სათანადო მომსახურებას კლიენტებისთვის;
- ბანკის ფილიალების და სერვის ცენტრების ფუნქციონირების ორგანიზება და ზედამხედველობა, რომელიც უზრუნველყოფს, რომ ასეთი ფილიალების და სერვის ცენტრების მენეჯერები ეფექტურად შეასრულებენ თავიანთ დავალებებს და ფუნქციებს;
- შიდა აუდიტიდან ან გარე შემოწმებებიდან მიღებული ინფორმაციის გადახედვა, ასევე ფილიალის მენეჯერების და სერვის ცენტრების მენეჯერების მიერ წარდგენილი ანგარიშების გადახედვა და სათანადო გადაწყვეტილებების მიღება ზემოაღნიშნულ ინფორმაციაზე დაყრდნობით;
- აქციონერთა საერთო კრების და/ან სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ მიღებული გადაწყვეტილებების შესრულების უზრუნველყოფა;
- პოლიტიკის, ოფისის წესების და ნებისმიერი სხვა რეგულაციის შემუშავება და მათი სამეთვალყურეო საბჭოსთვის წარდგენა დასამტკიცებლად;
- გადაწყვეტილების მიღება პერსონალის შერჩევის, გათავისუფლების, ტრენინგის და ანაზღაურების შესახებ (იმ პირობით, რომ დირექტორთა საბჭო ვალდებულია გაითვალისწინოს სამეთვალყურეო საბჭოს რეკომენდაციები კონკრეტულ ტოპ მენეჯერებთან დაკავშირებით);

- სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ დადგენილი რისკის მართვის პრინციპების მონიტორინგი და ბანკის რისკის პროფილის რისკის დასაშვები დონის (Risk Appetite Statement – „RAS“) განსაზღვრული ლიმიტების ფარგლებში მოქცევის უზრუნველყოფა.

დირექტორთა საბჭო ასევე არის გადაწყვეტილების მიმღები ორგანო ყველა იმ საქმიანობასთან დაკავშირებით, რომელიც სპეციალურად არ არის განსაზღვრული სამეთვალყურეო საბჭოსთვის და/ან აქციონერთა საერთო კრებისთვის.

4.4.4 დირექტორთა საბჭოს საქმიანობა და კრებები

დირექტორთა საბჭოს საქმიანობებს ხელმძღვანელობს გენერალური დირექტორი. გენერალური დირექტორი უფლებამოსილია ინდივიდუალურად წარმოადგინოს ბანკი ნებისმიერი პირის წინაშე, სამეთვალყურეო საბჭოსთვის განსაზღვრული კომპეტენციის მქონე საკითხების საფუძველზე. ნებისმიერი გარიგება ან ბანკის ნებისმიერი შიდა რეგულაცია, ბრძანება ან ინსტრუქცია შეიძლება დამოწმდეს გენერალური დირექტორის ხელმოწერით ან დირექტორთა საბჭოს ყველა დანარჩენი წევრების ხელმოწერებით. სამეთვალყურეო საბჭოს თანხმობის საფუძველზე, გენერალურ დირექტორს შეუძლია მინდობილობა მინიჭოს სხვა დირექტორებს დამოუკიდებლად წარმოადგინონ ბანკი სხვადასხვა გარიგებებთან და ვალდებულებებთან დაკავშირებით.

დირექტორთა საბჭო იღებს გადაწყვეტილებებს დირექტორთა საბჭოს კრებებზე ბანკის შენობებში. მთლიანობაში დირექტორთა საბჭო შეიკრიბა 86-ჯერ 2019 წლის განმავლობაში და გადაწყვიტა სხვადასხვა საკითხები ახალი პროდუქტების შემუშავების, მიმდინარე და პერსპექტიული პროექტების მართვა და/ან განხორციელების, გარკვეული სტრუქტურული ერთეულების შექმნის, მმართველი და სახელმძღვანელო დოკუმენტების ათვისების - სხვადასხვა პროდუქტის პირობები, ფილიალების/სერვის ცენტრების ამოქმედება/მოცილება, განხორციელება სტრუქტურული რეორგანიზაციის, კონკრეტული მომსახურების საფასურის და ბანკის სხვა საქმიანობების შესახებ.

4.4.5 დირექტორთა საბჭოს საქმიანობის შეფასება

სამეთვალყურეო საბჭო მუდმივად აფასებს დირექტორთა საბჭოს საქმიანობებს ბანკის საერთო მიზნების მიღწევის თვალსაზრისით და მიიჩნევს, რომ დირექტორთა საბჭოს გააჩნია გამოცდილების და ცოდნის სათანადო ბალანსი და კომპინაცია და ეფექტურად გააგრძელებს საქმიანობას.

4.5 სამეთვალყურეო საბჭოს კომიტეტები

საქართველოს კორპორაციული მართვის კოდექსის მოთხოვნების მიხედვით, სისტემურ კომერციულ ბანკებს უნდა ჰქონდეთ შემდეგი სამეთვალყურეო საბჭოს კომიტეტები:

1. აუდიტის კომიტეტი
2. რისკების კომიტეტი
3. ნომინაციებისა და კორპორაციული მართვის კომიტეტი
4. ანაზღაურების კომიტეტი

ბანკმა განახორციელა აუდიტის კომიტეტის რეორგანიზაცია, დააფუძნა ნომინაციებისა და კორპორაციული მართვის კომიტეტები 2018 წელს. 2019 წელს რისკის კომიტეტისა და ანაზღაურების

კომიტეტის შექმნის შემდეგ ბანკი სრულ შესაბამისობაშია კომერციული ბანკების კორპორაციულ კოდთან სამეთვალყურეო საბჭოს კომიტეტების თვალსაზრისით.

4.5.1 აუდიტის კომიტეტი

აუდიტის კომიტეტი პასუხისმგებელია შიდა კონტროლის ფუნქციების შესრულების მონიტორინგზე, შიდა აუდიტის დეპარტამენტის მიერ წლიური სამოქმედო გეგმის შესრულების დაგეგმვასა და ზედამხედველობაზე, გარე დამოუკიდებელ აუდიტორებთან კომუნიკაციაზე, სამეთვალყურეო საბჭოს რეკომენდაცია გაუწიოს შიდა კონტროლის მექანიზმების შესაძლო სისუსტეზე.

აუდიტის კომიტეტი აგრეთვე აკვირდება ბანკის შესაბამისობას კორპორაციული მართვის პოლიტიკასა და პროცედურებთან მოსყიდვისა და კორუფციის წინააღმდეგ, ინტერესთა კონფლიქტის და გამჟღავნების თაობაზე. ზემოაღნიშნულის გათვალისწინებით, აუდიტის კომიტეტი თვლის, რომ მისი შიდა კონტროლის ჩარჩო ეფექტურია.

კომიტეტი არის დამოუკიდებელი სტრუქტურული ერთეული და ექვემდებარება სამეთვალყურეო საბჭოს. კომიტეტი შედგება შემდეგი წევრებისგან:

- მამუკა წერეთელი (თავმჯდომარე);
- ირაკლი ოთარ რუხაძე (საბჭოს წევრი);
- მურთაზ კიკორია (საბჭოს წევრი).

აუდიტის კომიტეტის წევრების უმეტესობა უნდა იყოს სამეთვალყურეო საბჭოს დამოუკიდებელი წევრი. შესაბამისად, ბანკი სრულად აკმაყოფილებს კომერციული ბანკებისთვის საქართველოს კორპორაციული მართვის კოდექსის მოთხოვნებს.

აუდიტის კომიტეტის შეხვედრა უნდა ჩატარდეს მინიმუმ კვარტლურად და, საჭიროების შემთხვევაში, სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ ნებისმიერ დროს.

აუდიტის კომიტეტის ძირითადი როლები და პასუხისმგებლობები არის შემდეგი:

- ბანკის საბუღალტრო და საანგარიშგებო წესების განსაზღვრა, ამ წესების დაცვა და ბანკის შიდა აუდიტის მეშვეობით ბანკის აღრიცხვებისა და ჟურნალების შემოწმება.
- მოქმედ კანონმდებლობასთან ბანკის შესაბამისობის ზედამხედველობა
- შიდა აუდიტის ფუნქციონირების ზედამხედველობა, რომელიც ბანკში რისკის მართვისა და კონტროლის სისტემებისა და პროცესების ადეკვატურობისა და ეფექტურობის შესახებ გარანტიას იძლევა
- შიდა აუდიტის მომსახურების რეგულაციების მართვის დამტკიცება და ბანკის დირექტორთა საბჭოსგან შიდა აუდიტის დამოუკიდებლობის უზრუნველყოფა
- შიდა აუდიტის მომსახურების კვარტლური/ნახევარწლიანი რეპორტების გადახედვა, დამტკიცება და სამეთვალყურეო საბჭოსა და დირექტორთა საბჭოს ინსპექტორებისა და მრჩეველებისთვის წარდგენა
- შიდა აუდიტის მიერ შედგენილი წლიური საოპერაციო გეგმის დამტკიცება და გეგმის კვარტლური გადახედვა
- შიდა აუდიტის თითოეული თანამშრომლის საქმიანობის შეფასება მათი პროფესიული უნარებისა და შესრულებული საქმის გათვალისწინებით და შესაბამისი დასკვნების გამოტანა
- ბანკის გარე აუდიტორების ფუნქციონირების გამარტივება

2019 წელს აუდიტის კომიტეტი ოფიციალურად შეიკრიბა 3-ჯერ და განიხილა ბანკის შიდა აუდიტის რეპორტები, აგრეთვე დაამტკიცა შიდა აუდიტის დეპარტამენტის გარკვეული დანიშვნები, ბიუჯეტი და სამოქმედო გეგმა.

4.5.2 ნომინაციებისა და კორპორაციული მართვის კომიტეტი

2018 წლის დეკემბერში ბანკის სამეთვალყურეო საბჭომ დააარსა ნომინაციებისა და კორპორაციული მართვის კომიტეტი სამეთვალყურეო საბჭოსა და დირექტორთა საბჭოს შემადგენლობის, დანიშვნებისა და ეფექტურობის შესაფასებლად და ბანკის კორპორაციული მმართველობის საზედამხედველოდ.

კომიტეტი დამოუკიდებელი სტრუქტურული ერთეულია, იგი ექვემდებარება ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს და უნდა შედგებოდეს სულ მცირე 3 (სამი) წევრისგან, რომლებიც უნდა იყვნენ სამეთვალყურეო საბჭოს წევრები. ამ დროისთვის, ნომინაციების და კორპორაციული მმართველობის კომიტეტი შედგება შემდეგი წევრებისგან:

- ირაკლი ოთარ რუხაძე (თავმჯდომარე);
- მურთაზ კიკორია (საბჭოს წევრი);
- მამუკა წერეთელი (საბჭოს წევრი).

ნომინაციების და კორპორაციული მმართველობის კომიტეტის შეხვედრები უნდა ჩატარდეს წელიწადში სულ მცირე ორჯერ და, საჭიროების შემთხვევაში, სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ ნებისმიერ დროს.

ნომინაციებისა და კორპორაციული მმართველობის კომიტეტის მთავარი როლი და პასუხისმგებლობები შემდეგია:

- **ნომინაციები.** სამეთვალყურეო საბჭოს, დირექტორთა საბჭოსა და მათი კომიტეტების სტრუქტურის, ზომისა და შემადგენლობის რეგულარული გადახედვა კომიტეტის თავმჯდომარესთან კონსულტაციით, სამეთვალყურეო საბჭოს ან/და დირექტორთა საბჭოს შესრულებული სამუშაოს შეფასების პროცესის გათვალისწინებით.
- კომიტეტმა უნდა განიხილოს სამეთვალყურეო საბჭოს წევრებისა და სხვა მაღალი რანგის აღმასრულებელი დირექტორების ჩამნაცვლებლების დაგეგმვა მათი საქმიანობის თვალსაზრისით, ბანკისთვის არსებული გამოწვევების, შესაძლებლობების და სამომავლოდ საჭირო უნარებისა და გამოცდილების გათვალისწინებით.
- კომიტეტმა უნდა დააწესოს სამეთვალყურეო საბჭოსა და დირექტორთა საბჭოს თითოეული წევრის შეფასების ობიექტური მიმოხილვა; უნდა უზრუნველყოს საქმიანობის შეფასების ჩატარება და წარმოქმნილი რეკომენდაციების სამეთვალყურეო საბჭოსთვის წარდგენა.
- **კორპორაციული მმართველობა.** კომიტეტი განიხილავს და ადასტურებს ბანკის კორპორაციული მმართველობის სახელმძღვანელოებში შეტანილ ცვლილებებს, ზედამხედველობას უწევს ამ სახელმძღვანელოებთან ბანკის შესაბამისობას და სამეთვალყურეო საბჭოს საჭიროებისამებრ აძლევს რჩევებს.
- ზედამხედველობას უწევს განვითარებად ტრენდებს, ინიციატივებს და შემოთავაზებებს იურიდიული მართვის საკითხებზე და კორპორაციული მართვის პრაქტიკებთან

დაკავშირებით ბანკზე ამ ინიციატივების გავლენის განსასაზღვრად და შესაბამისი პერიოდული განახლებების უზრუნველსაყოფად.

- პერიოდულად განიხილავს სამეთვალყურეო საბჭოსთან დაკავშირებულ პოლიტიკასა და ეთიკას და სამეთვალყურეო საბჭოს აძლევს შესაბამის რჩევებს.
- გადახედავს და განიხილავს შიდა ინსპექციასთან მიმართებაში არსებულ საჩივრებს ან/და კანონმდებლობასთან შესაბამისობის ან მსგავსი ვალდებულებებისა და ავტორიტეტების მქონე სხვა სტრუქტურული ერთეულის მიერ ჩატარებულ საგამომძიებლო საქმიანობებს ბანკის ქცევისა და ეთიკის კოდექსის დარღვევის შემთხვევების ამოცნობის ან/და თავიდან არიდების მიზნით, აგრეთვე, ამ დარღვევებზე გავრცელებულ დისციპლინურ ზომებს და სხვა სანქციებს.
- სამეთვალყურეო საბჭოს პერიოდულად აცნობებს მისი კომპეტენციის ფარგლებში მიმდინარე აქტივობების შესახებ და აფასებს კომიტეტისთვის მინიჭებული უფლებებისა და მოვალეობების შესრულებას.

2019 წელს ნომინაციებისა და კორპორაციული მმართველობის კომიტეტი ოფიციალურად შეიკრიბა ორჯერ.

4.5.3 რისკების მართვის კომიტეტი

რისკების მართვის კომიტეტი პასუხისმგებელია ბანკის რისკის მართვის პოლიტიკა/პროცედურების ზედამხედველობასა და შესაბამისობაზე, ასევე რისკის მართვის სტრუქტურის ადეკვატურობის განსაზღვრაზე, ბანკის წინაშე არსებული ყველა რისკის ტიპის მიხედვით.

კომიტეტი სამეთვალყურეო საბჭოს ეხმარება რისკების მართვასა და შიდა კონტროლში, რისკის კონტროლის ერთეულების ადეკვატურობისა და ეფექტურობის შეფასებაში, კონკრეტული ტიპის საოპერაციო და საკრედიტო რისკების მიმართ.

რისკების მართვის კომიტეტი ასევე ატარებს ბანკის რისკის მართვისა და მიტიგაციის პოლიტიკა-პროცედურებთან შესაბამისობის მონიტორინგს. ზემოხსენებულის გათვალისწინებით, კომიტეტი მიიჩნევს, რომ ბანკის შიდა კონტროლის საერთო ჩარჩო ეფექტურია.

კომიტეტი დამოუკიდებელი სტრუქტურული ერთეულია და ექვემდებარება ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს. კომიტეტის წევრები არიან:

- მურთაზ კიკორია (თავმდჯომარე);
- ირაკლი ოთარ რუხაძე (წევრი);
- მაგდა მალრაძე (წევრი).

კომიტეტის წევრთა უმრავლესობას უნდა წარმოადგენდნენ სამეთვალყურეო საბჭოს დამოუკიდებელი წევრები. ამ მხრივ, ბანკი სრულ შესაბამისობაშია საქართველოში მიღებულ კომერციული ბანკების კორპორაციული მართვის კოდექსთან.

რისკების მართვის კომიტეტი უნდა ჩატარდეს მინიმუმ ყოველ კვარტლურად, ხოლო რიგ შემთხვევებში, სამეთვალყურეო საბჭოს აქვს უფლება ნებისმიერ დროს მოითხოვოს შეხვედრა.

რისკის მართვის კომიტეტის მთავარი როლი და ძირითადი პასუხისმგებლობებია:

- რისკების მართვის ანგარიშგების რეგულარულად დამტკიცება და შეთავაზება სამეთვალყურეო საბჭოსთვის;
- განიხილოს და გააკონტროლოს რისკის სტრატეგია და რისკის დასაშვები დონე, მათი თანმიმდევრულობა და შესაბამისობა სტრატეგიულ, კაპიტალისა და ფინანსურ გეგმებთან. შეიმუშაოს და სამეთვალყურეო საბჭოს წარუდგინოს შესაბამისი რეკომენდაციები;
- გააკონტროლოს კაპიტალისა და ლიკვიდობის, ასევე ბანკისთვის რელევანტური ყველა ტიპის რისკის: საკრედიტო, საოპერაციო, საბაზრო, რეპუტაციული და სხვა ტიპის რისკების მართვის სტრატეგიები, რათა უზრუნველყოს მათი შესაბამისობა რისკის დასაშვებ დონესა და კულტურასთან;
- განიხილოს ანგარიშგებები რისკის დასაშვები დონიდან თითოეულ გადაცდომასა და შერჩეული ქმედების ადეკვატურობაზე;
- განიხილოს და სამეთვალყურეო საბჭოს წარუდგინოს კაპიტალის ადეკვატურობის შიდა შეფასების პროცესის (ICAAP) ანგარიშგება;
- გააკონტროლოს რისკების დირექტორის (CRO) ეფექტურობა და დამოუკიდებლობა, შეაფასოს მისი საქმიანობა და სამეთვალყურეო საბჭოს წარუდგინოს ამ პოზიციაზე დანიშვნისა და/ან გათავისუფლების შესახებ რეკომენდაციები.

რისკების მართვის კომიტეტი 2019 წლის განმავლობაში შეიკრიბა ერთხელ, განისაზღვრა რისკის კულტურა და დამტკიცდა საოპერაციო რისკის მართვის რეპორტი.

4.5.4 ანაზღაურების კომიტეტი

ანაზღაურების კომიტეტი პასუხისმგებელია ბანკის დირექტორთა საბჭოს წევრებისათვის, მატერიალური რისკის ამღები პირებისა და ბანკის გარკვეული სხვა თანამშრომლებისათვის ადეკვატური და ეფექტური ანაზღაურების სისტემის სწორად ფუნქციონირების შექმნასა და ზედამხედველობაზე.

კომიტეტი დამოუკიდებელი სტრუქტურული ერთეულია და ექვემდებარება ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს. იგი შედგება შემდეგი წევრებისგან:

- მაგდა მალრაძე (თავმჯდომარე);
- ირაკლი ოთარ რუხაძე (საბჭოს წევრი);
- მამუკა წერეთელი (საბჭოს წევრი).

ანაზღაურების კომიტეტის წევრების უმრავლესობა სამეთვალყურეო საბჭოს დამოუკიდებელი წევრები არიან. ამრიგად, ბანკი სრულად აკმაყოფილებს კომერციული ბანკებისთვის საქართველოს კორპორაციული მართვის კოდექსის მოთხოვნებს.

ანაზღაურების კომიტეტი ტარდება სულ მცირე ორჯერ და, საჭიროების შემთხვევაში, სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ ნებისმიერ დროს.

ანაზღაურების კომიტეტის მთავარი როლი და პასუხისმგებლობები შემდეგია:

- რეგულარული გადახედვა და სამეთვალყურეო საბჭოსთვის რეკომენდაციების წარდგენა ანაზღაურების პოლიტიკის შესახებ, რათა უზრუნველყოს ბანკის ანაზღაურების პოლიტიკის

შესაბამისობა საერთაშორისო სტანდარტებთან და მარეგულირებლის მიერ დამტკიცებულ შესაბამის წესებთან.

- ყოველწლიური გადახედვა და განახლება მატერიალური რისკის ამლები პირების სიისა, რომელიც მოგვიანებით დამტკიცდება სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ.
- განიხილოს და შეიმუშაოს აქციონერთა წამახალისებელი გეგმა სამეთვალყურეო საბჭოსა და აქციონერების მიერ დასამტკიცებლად.
- სამეთვალყურეო საბჭოს წარუდგინოს რეკომენდაციები ბანკის ანაზღაურების პოლიტიკით გათვალისწინებული პირების კატეგორიის ანაზღაურების შესახებ.
- უხელმძღვანელოს ანაზღაურებასთან დაკავშირებულ საკითხებზე ინფორმაციის გამჟღავნების პროცესს.

2019 წელს ანაზღაურების კომიტეტი ოფიციალურად არ შეკრებილა.

4.6 ქცევისა და ეთიკის კოდექსი

ბანკი ისწრაფვის დაიცვას ქცევის უმაღლესი სტანდარტები თავისი საქმიანობის ყველა ასპექტთან დაკავშირებით. ქცევის და ეთიკის სტანდარტებთან დაკავშირებული საკითხები, რომელიც ვრცელდება ბანკში მომუშავე ყველა პირზე, რეგულირდება სამეთვალყურეო საბჭოს ან დირექტორთა საბჭოს მიერ დამტკიცებული კონკრეტული პოლიტიკით და რეგულაციებით.

4.6.1 ქცევისა და ბიზნეს ეთიკის კოდექსი

2018 წლის დეკემბერში ბანკმა დაამტკიცა ლიბერთი ბანკის ქცევისა და ბიზნეს ეთიკის კოდექსი (კოდექსი). კოდექსი ასახავს ლიბერთი ბანკის ბიზნეს ეთიკისა და ღირებულებების ძირითად პრინციპებს. ლიბერთი ბანკის პოლიტიკაა აწარმოოს სამართლიანი საქმიანობა და დაიცვას ყველა მოქმედი კანონმდებლობა და წესი, რაც ასევე მოეთხოვება თითოეულ თანამშრომელს.

<p>თანამშრომლებთან ურთიერთობა</p>	<ul style="list-style-type: none"> • კოდექსის მოთხოვნებთან შესაბამისობა და საეჭვო ან/და ფაქტობრივი დარღვევების განცხადება;
<p>უსაფრთხოების პოლიტიკა</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ყველა თანამშრომელი ვალდებულია შეინარჩუნოს ოფისის უსაფრთხოება; • სამუშაო გარემო მაღაღობისა და ნარკოტიკული საშუალებების გარეშე; • აკრძალულია არასანქცირებული ფოტოგადაღება და ჩანაწერები; • ყურადღებიანობა და დარღვევების განცხადება რეგულაციებთან შესაბამისობის ან საინფორმაციო უსაფრთხოების ოფიცერთან;
<p>მომხმარებლებთან ურთიერთობა</p>	<ul style="list-style-type: none"> • გამჭვირვალობა და სამართლიანობა; • მომხმარებელთა ნდობის მოპოვება და შენარჩუნება სწრაფი მომსახურებით, გონივრული რჩევების მიცემითა და კონფიდენციალური ინფორმაციის დაცვით;
<p>სამართლიანი გაყიდვები და მარკეტინგი</p>	<ul style="list-style-type: none"> • სამართლიანი ურთიერთობა მომხმარებლებთან, მომწოდებლებთან, კონკურენტებთან და ხალხთან;
<p>კონფიდენციალობა</p>	<ul style="list-style-type: none"> • კონფიდენციალური ინფორმაციის დაცვა ბანკის გარე პირებიდან (გარდა იმ შემთხვევისა თუ არსებობს ლეგიტიმური ბიზნეს მიზანი);

4.6.2 მხილების პოლიტიკა

2018 წლის დეკემბერში ლიბერთი ბანკის სამეთვალყურეო საბჭომ დაამტკიცა მხილების პოლიტიკა, რომელიც განსაზღვრავს მამხილებელი პირებისთვის პროცედურებს, რომ განაცხადონ ნებისმიერი ეჭვი კანონების, წესებისა და რეგულაციების შესაძლო დარღვევის ან ლიბერთი ბანკის პოლიტიკის, სტანდარტებისა და პროცედურების გვერდის ავლის შესახებ. მხილების პოლიტიკის მიზანი არაა და არ უნდა აკრძალოს ან შეზღუდოს მამხილებელი პირი იმისგან, რომ მას ჰქონდეს პირდაპირი კომუნიკაცია, ითანამშრომლოს, პასუხი გასცეს საგამომიებო ან სხვა სააგენტოების, ორგანოების, უცხოური საზედამხედველო, ან სხვა საზედამხედველო სააგენტოს კითხვებს აღნიშნული დარღვევებსა თუ გვერდის ავლებთან დაკავშირებით.

4.6.3 ანაზღაურების პოლიტიკა

2019 წელს სამეთვალყურეო საბჭომ დაამტკიცა ანაზღაურების პოლიტიკა. ანაზღაურების პოლიტიკის შესაბამისად ჩამოყალიბებული პრინციპები და სტრუქტურა მხარს უჭერს მმართველობას და რისკების მენეჯმენტს, რაც ხელს უწყობს ეფექტურობას, სარისკო ქცევის მისაღებ დონეს, აძლიერებს ბანკის ოპერაციულ და რისკების კულტურას და შეესაბამება ბიზნესისა და რისკების სტრატეგიას, მიზნებს, ღირებულებებსა და ბანკის გრძელვადიან ინტერესებს.

ანაზღაურების პოლიტიკის მთავარი მიზნებია: ბიზნეს ტენდენციებისა და პრაქტიკის მუდმივი მონიტორინგი, მარეგულირებელი მოთხოვნების დაცვა და ბიზნესის მართვის პრინციპები, თანამშრომლების მოტივაცია და შენარჩუნება, შემცირება პოტენციური რისკებისა, რომლებიც წარმოიქმნება ანაზღაურების მარეგულირებელი პრინციპების შესრულებით და არეგულირებს პოლიტიკით გათვალისწინებული პერსონალის ანაზღაურებას, ჯილდოსა და პერსონალის რისკების შესაბამისობას, ხელმისაწვდომი და მიზანშეწონილი ანაზღაურების მინიჭებას შესაბამისი განყოფილებებისა და თანამშრომლებისთვის გამოყოფილი ღირებულებების თვალსაზრისით.

დამატებით, ანაზღაურების პოლიტიკა განსაზღვრავს ანაზღაურების კომპონენტებს, პრინციპებს (მაგ: გადავადებისა და შენარჩუნების პრინციპები), ცვლადი ანაზღაურების რეგულირების მექანიზმებს (malus and clawback clauses) და გადახდის მეთოდებსა და ფორმებს, ყველა მოქმედ თავთან და სხვა შეზღუდვებთან ერთად, რომელიც განსაზღვრულია ზედამხედველის მიერ ან რეკომენდებულია საუკეთესო პრაქტიკის შესაბამისად.

4.6.4 მექრთამეობისა და კორუფციის საწინააღმდეგო პოლიტიკა, მდგრადი გარემოსდაცვითი პოლიტიკა.

2019 წელს მექრთამეობისა და კორუფციის საწინააღმდეგო პოლიტიკის დანერგვით, ბანკი აცხადებს ღირებულებებს, რაც მოიცავს:

- წინდახედულ და სანდო ქცევას;
- დასაქმებულების პასუხისმგებლიანობის წახალისებას;
- საქმიანობაში გაშლილი მკლავის პრინციპის გამოყენებას, როდესაც გარიგებაში მონაწილე მხარეები არიან დამოუკიდებლები და თანაბარ პირობებში;
- კორუფციული მიზნით ვინმესთვის რაიმე ღირებულის შეთავაზება ან მიღება, როგორცაა: არასათანადო გადახდები, საჯარო მოხელეების ან კერძო პირებისთვის, საქმიანი უპირატესობის მისაღებად; ეს მოიცავს როგორც ქრთამის გადახდის დაპირებას (პირდაპირ თუ არაპირდაპირ), ასევე მის მიღებაში დახმარებასაც.

მდგრადი გარემოსდაცვითი პოლიტიკა დამტკიცდა სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ 2019 წელს. ეს პოლიტიკა გამოხატავს და ადასტურებს ბანკის შესაძლებლობას, დაიცვას ყველა შესაბამისი კანონმდებლობა და სხვა მოთხოვნები. ამასთან, ბანკი მიზნად ისახავს გარემოზე გავლენის მინიმუმამდე შემცირებას ბიზნეს გადაწყვეტილებებში გარემოსდაცვითი საკითხების გათვალისწინების გზით; ინდუსტრიის ჯგუფებთან, არასამთავრობო ორგანიზაციებთან და სამოქალაქო საზოგადოებასთან ურთიერთობით, ბიზნესში მდგრადი გარემოსდაცვითი პოლიტიკის ხელშესაწყობად; გარემოსდაცვით საკითხებზე თანამშრომელთა ცნობიერების ამაღლებით, გარემოსდაცვითი პასუხისმგებელიანი ქცევის წახალისებითა და სხვა სოციალურად და ეკოლოგიურად სასარგებლო საქმიანობის განხორციელებით.

4.6.5 კორპორაციული სახელმძღვანელო

ბანკი უზრუნველყოფს უსაფრთხო სამუშაო გარემოს, სადაც თანამშრომლებს ეპყრობიან სამართლიანად და პატივისცემით. ბანკი ისწრაფვის მისცეს შესაძლებლობა თავის თანამშრომლებს მიაღწიონ წარმატებებს და სრულად გამოიყენონ თავიანთი პოტენციალი, დაჯილდოვდნენ დამსახურების მიხედვით და არ იგრძნონ რაიმე სახის დისკრიმინაცია ან შევიწროება. ბანკი აფასებს მკაფიო და ღია კომუნიკაციებს თავის თანამშრომლებთან. თანამშრომლებმა დაუყოვნებლივ უნდა განაცხადონ არაეთიკური ან უკანონო ქმედებების შესახებ და ბანკი გამოიკვლევს ყველა ასეთ საკითხს კეთილსინდისიერად, კონფიდენციალურობის და თანამშრომლის დაცვით.

ქვემოთ მოცემული მაჩვენებლები მითითებულია ბანკის კორპორაციულ სახელმძღვანელოში:

ბანკის პრინციპები	<ul style="list-style-type: none"> • ყველა თანამშრომელი ერთგულად ასრულებს დაკისრებულ სამუშაოს და ძალისხმევას არ იშურებს მაქსიმალური შედეგების მისაღწევად;
საქმიანობის ეფექტურობა	<ul style="list-style-type: none"> • ბანკის ყველა თანამშრომელი უნდა ისწრაფვოდეს პროფესიონალიზმის გაუმჯობესებისკენ, უზრუნველყოს თავისი მიზნების შესრულება დროულად, დააკმაყოფილოს საკვალიფიკაციო მოთხოვნები, რომელიც განსაზღვრულია მათ მიერ დაკავებული პოზიციებისთვის, გონივრულად დაგეგმოს და დახარჯოს ბანკის რესურსები, განსაზღვროს დელეგირების ოპტიმალური დონე და კონტროლი;
მოქნილობა და ინიციატივა	<ul style="list-style-type: none"> • ბანკი ხელს უწყობს თანამშრომლებს განავითარონ თავიანთი შესაძლებლობები, მიაღწიონ დასახულ მიზნებს, უზრუნველყონ კრეატიული მიდგომა და ინიციატივები, გააუმჯობესონ სამუშაო პროცესები და გაზარდონ კლიენტების კმაყოფილება ბანკის კონკურენტუნარიანობის შესანარჩუნებლად;
გუნდური მუშაობა და თანამშრომლობა	<ul style="list-style-type: none"> • ბანკის ერთ-ერთი მთავარი პრიორიტეტებია ჯანსაღი სამუშაო გარემო ბანკში, ურთიერთპატივისცემა თანამშრომლებს შორის და კეთილსინდისიერი დამოკიდებულება სამუშაოს მიმართ;
გამჭვირვალობა და ნდობა	<ul style="list-style-type: none"> • ბანკი იყენებს ყველა საინფორმაციო წყაროს: ბიზნეს შეხვედრებს, ჯგუფურ განხილვებს, ინტერნეტს, ინტრანეტს და პრეს კონფერენციებს ობიექტური ინფორმაციის გავრცელების მიზნით;
თანამშრომლის ქცევის სავალდებულო წესები	<ul style="list-style-type: none"> • თანამშრომელმა ყოველთვის უნდა დაიცვას ბანკის ინტერესები და იმიჯი კლიენტების და პარტნიორების წინაშე. თანამშრომელი უნდა იყოს კეთილსინდისიერი და ობიექტური თავისი კლიენტების, ასევე კოლეგების და დაქვემდებარებული პირების მიმართ, პატივი უნდა სცეს და დაიცვას კოლეგების ინტერესები და აირიდოს კონფლიქტური სიტუაციები;
აზარტული თამაშები	<ul style="list-style-type: none"> • თანამშრომელს ეკრძალება აზარტული თამაშებში და ბეთინგში მონაწილეობა ან მათი ორგანიზება, როგორც განსაზღვრულია საქართველოს კანონმდებლობით;

4.6.6 რეგულაცია ინტერესთა კონფლიქტის მართვის შესახებ

ბანკის მეანაზრების და კრედიტორების ინტერესების დაცვის და ბანკის მიერ აფილირებულ პირებთან გარიგებების ადეკვატური ზედამხედველობის და კონტროლის უზრუნველყოფის მიზნით, ითვლება, რომ კონკრეტული თანამშრომლები თავისუფალნი უნდა იყვნენ ინტერესთა ფაქტობრივი ან პოტენციური კონფლიქტებისგან, რამაც შესაძლოა გავლენა მოახდინოს მათ გადაწყვეტილებებზე ან ქმედებებზე, ბანკში მუშაობის პროცესში. ამ მიზნისთვის, სამეთვალყურეო საბჭომ დაამტკიცა წესი ინტერესთა კონფლიქტის მართვის შესახებ, შესაბამისად გაზარდა ბანკის ვალდებულება იმოქმედოს ეთიკის დაცვით და მიიღოს გადამწყვეტი ზომები, სათანადოდ განსაზღვროს და მართოს (თუ დასაშვებია) ინტერესთა პოტენციური კონფლიქტი.

ინტერესთა კონფლიქტის მართვისთვის, ბანკი ადგენს დაკავშირებულ/აფილირებულ მხარეებს, ადგენს ასეთი დაკავშირებული მხარეების ჩამონათვალს, ახდენს ასეთი ჩამონათვალის კლასიფიკაციას, განსაზღვრავს გარიგებების პროცესს, კონტროლის/ანგარიშგების საფუძველზე და

განსაზღვრავს გარიგებების ტიპებს და ჩამონათვალს, რომლის დამტკიცების ექსკლუზიური კომპეტენცია ეკუთვნის სამეთვალყურეო საბჭოს.

4.6.7 საინფორმაციო უსაფრთხოება

ბანკმა მკაცრად უნდა დაიცვას თავისი კლიენტების, მომწოდებლების და კოლეგების შესახებ ინფორმაციის კონფიდენციალურობა მოქმედი კანონისა და რეგულაციების შესახებ. საინფორმაციო უსაფრთხოების მართვის პრინციპები და ძირითადი წესები ბანკის ტექნიკური ინფრასტრუქტურის ფარგლებში რეგულირდება საინფორმაციო უსაფრთხოების პოლიტიკით. საინფორმაციო უსაფრთხოების მართვის სისტემის საერთო მიზანია ბანკის მიერ გამოყენებული ინფორმაციის დაცვა, ბიზნეს მიზნების მიღწევის პროცესში. საინფორმაციო უსაფრთხოების მართვა უნდა განხორციელდეს ბანკის რისკის მართვის და ბიზნესის უწყვეტობის შესაბამისად, და ამ სახით საინფორმაციო უსაფრთხოების დარღვევის შემთხვევებით გამოწვეული პოტენციური ზიანის შემცირებით. მიზნები შეესაბამება ბანკის ბიზნეს მიზნებს, RAS-ს, სტრატეგიას და ბიზნეს გეგმებს, ძირითადი საინფორმაციო პროცესების და აქტივების კონფიდენციალობის, მთლიანობის და ხელმისაწვდომობის უზრუნველყოფისთვის. აქტივების მთლიანობის, ხელმისაწვდომობის და კონფიდენციალობის დაცვაზე პასუხისმგებლობა ეკისრება თითოეული აქტივის მფლობელს.

აღნიშნული პოლიტიკისა და სახელმძღვანელოების გარდა, ლიბერთი ბანკი კომერციული ბანკების კორპორაციული მმართველობის კოდექსის შესაბამისად გეგმავს მოსყიდვის საწინააღმდეგო და კორუფციის საწინააღმდეგო პოლიტიკის, გარემოსდაცვითი მდგრადობის პოლიტიკის და ანაზღაურების პოლიტიკის დამტკიცებას.

5 ანაზღაურება

5.1 ანაზღაურების ჩარჩო

ბანკი არის ერთ-ერთი წამყვანი დამსაქმებელი საქართველოში 4,586-ზე მეტი თანამშრომლით. ბანკი თვლის, რომ მისი გრძელვადიანი წარმატება დამოკიდებულია მისი თანამშრომლების შესაძლებლობაზე, აქედან გამომდინარე ანაზღაურების სქემის მთავარი მიზანია ბაზარზე საუკეთესო სპეციალისტების მოზიდვა, დასაქმება და მათი მოტივაცია. მეორე მხრივ ბანკის ღირებულებას წარმოადგენს კონკურენტუნარიანი საკომპენსაციო პაკეტი პროფესიული ზრდის ფართო შესაძლებლობებით და მოტივაციური სამუშაო გარემოთი.

ბანკი შრომის ბაზარზე იკავებს სოციალურად პასუხისმგებელი და კეთილსინდისიერი მოთამაშის პოზიციას. ბანკი ყველა თანამშრომელს ეპყრობა თანაბრად, განურჩევლად რასის, სქესის ან რაიმე სხვა საკითხებისა, რომ თავიდან აიცილოს დისკრიმინაცია და სარჩელი; ბანკი თვლის, რომ ყველა თანამშრომელი მუშაობს თანაბარი ტიპის პოზიციისა და შესაძლებლობების შესაბამისად. ბანკის ანაზღაურების სქემის შესაბამისად, თანამშრომლებს აქვთ კონკურენტუნარიანი ხელფასი ბაზარზე არსებულ მსგავს პოზიციებთან შედარებით. მსგავსი მიდგომა გამოიყენება საკომპენსაციო პაკეტის შექმნისას მოქმედი თანამშრომლებისთვის. თანამშრომლის ანაზღაურება მოიცავს ყოველთვიურ ხელფასს და ბონუსის სისტემას. ბონუსის სისტემა ეფუძნება საქმიანობის ეფექტურობას და განისაზღვრება ბიზნეს მიმართულებების და კონკრეტული პოზიციების მიხედვით. ბანკი მუდმივად აწარმოებს ბაზარზე არსებული ხელფასების კვლევას და ანალიზს, რომლის საფუძველზეც იღებს ანაზღაურებასთან დაკავშირებულ გადაწყვეტილებებს.

ბანკი ორიენტირებულია შექმნას უკეთესი სამუშაო გარემო ყველა თანამშრომლისთვის და ინარჩუნებს მდგრად მაჩვენებლებს. თანამშრომლები, რომლებიც იცავენ ბანკის ღირებულებებს და წვლილი შეაქვთ ბანკის წარმატებაში, იღებენ შესაბამის წახალისებას. გამოიყენება საქმიანობის შეფასების სხვადასხვა მეთოდოლოგია და წახალისების სისტემა, რომელიც მოიცავს როგორც ფინანსურ, ასევე არაფინანსურ სარგებელს. ფულადი ბონუსების გადახდის გარდა ბანკი უზრუნველყოფს თანამშრომლებს კონკურენტუნარიანი ჯანმრთელობის დაზღვევის პაკეტით, სრულ-ანაზღაურებადი ექსთენიანი სადეკრეტო შვებულებით, ანაზღაურებადი წლიური შვებულებით, ასევე ავადმყოფობის პერიოდის ანაზღაურებით. ბონუსების ნაწილი შესრულებასთანაა დაკავშირებული, ნაწილი კი გადაეცემა ჯგუფს დიდი პროექტის დასრულების შემდეგ. დამატებით, ბანკი ხელს უწყობს თანამშრომლების ცოდნის სრულყოფას და სრულად აფინანსებს სწავლასთან დაკავშირებულ ხარჯებს ქვეყანაში თუ მის ფარგლებს გარეთ თავისი თანამშრომლებისთვის.

5.1.1 საპრემიო ფონდის ზოგადი პოლიტიკა

2010 წელს ბანკმა განახორციელა ფულადი პრემიების გადადების და განაწილების პოლიტიკა თავისი თანამშრომლებისთვის. აღნიშნული პოლიტიკა აფასებს დაბეგვრამდე მოგების წინასწარ განსაზღვრული თანხის განაწილების შედეგს ფინანსური ანგარიშგებების შესაბამისად, წინა წლიდან.

ბექ-ოფისის თანამშრომლებისა და საშუალო რგოლის ხელმძღვანელობისათვის, ბონუსები გამოითვლება ბანკის წლიურ დაბეგვრამდე მოგების საფუძველზე და აბსოლუტურად დისკრეციულია. თითოეული თანამშრომლისთვის თანხის განაწილება ეფუძნება მათი მთავარი

ბიზნეს მიზნების (Key Business Objectives - “KBOs”) შესრულების დონეს. KBOs-24 განისაზღვრება და შეთანხმებულია შეფასების პერიოდის დასაწყისში. საანგარიშგებო წლის დასაწყისში KPI განისაზღვრება თითოეული თანამშრომლისთვის ბანკის სტრატეგიის საფუძველზე, რომლის ხარისხითაც განისაზღვრება წლის ბოლოს ბონუსი. თანამშრომლები ინფორმირებულნი არიან თავიანთი ფუნქციისა და პასუხისმგებლობების შესახებ მათი კომპეტენციების ფარგლებში და მკაფიო ცოდნა აქვთ თავიანთი წვლილის შესახებ ორგანიზაციის მიზნებსა და დავალებებში.

ანაზღაურების პოლიტიკა სხვადასხვა თანამშრომლებისთვის:

ფრონტ ოფისის თანამშრომლები

- ფიქსირებული ყოველთვიური ხელფასი და ყოველთვიურად ცვალებადი ბონუსები;
- გამჭვირვალე და სრულად გასაგები საქმიანობის გეგმა, რომელსაც გააჩნია თითოეული ფრონტ ოფისის თანამშრომლისთვის განსაზღვრული კონკრეტული მიზნები, რომლებიც თანხმდება ყოველი თვის დაწყებამდე;
- კრედიტ ოფიცრები იღებენ ბონუსებს გაცემული სესხების რაოდენობის, მოცულობისა და ხარისხის მიხედვით;
- მოლარის ბონუსები გამოითვლება მოზიდული დეპოზიტების რაოდენობის, მოცულობის და ვადიანობის საფუძველზე;
- ფრონტ ოფისის თანამშრომლების და გაყიდვების წარმომადგენლების ეფექტურობის მაჩვენებლებს ადგენს დირექტორთა საბჭო;

ბექ ოფისის თანამშრომლები

- ფიქსირებული ყოველთვიური ხელფასი; ყოველთვიურად ცვალებადი ბონუსები ნაწილდება დაკავებული პოზიციის და საქმიანობის ეფექტურობის შესაბამისად;
- ბანკს აქვს საქმიანობის ეფექტურობის შეფასების მკაფიო სისტემა ბექ ოფისის თანამშრომლებისთვის. წლიური საინფორმაციო სესიების საფუძველზე მიიღება თანამშრომლების პროფესიული და პერსონალური უნარების სრული სურათი. ამ პროცესს და შედეგებს არსებითი მნიშვნელობა აქვს დირექტორთა საბჭოსთვის, რომელიც ხელს უწყობს ეფექტურობის მაღალ მაჩვენებლებს და უზრუნველყოფს თანამშრომლებისა და ინვესტორების ინტერესების თანხვედრას;
- სათაო ოფისის თანამშრომლების უმეტესობა სარგებლობს გენერალური საპრემიო ფონდით. პრემიის მოცულობა ეფუძნება საქმიანობის შედეგებს დეპარტამენტის დონეზე და KBOs-ს ინდივიდუალურ შესრულებას;

ანაზღაურების პოლიტიკა უმაღლესი ხელმძღვანელობისთვის:

დირექტორთა საბჭო

- სამეთვალყურეო საბჭო, როგორც პლენარული ორგანო, პასუხისმგებელია დირექტორთა საბჭოს წევრთა შრომის ანაზღაურების სისტემის ჩამოყალიბებასა და ინდივიდუალური კომპენსაციის განსაზღვრაზე;
- დირექტორთა საბჭოს წევრების ანაზღაურების სისტემა რეგულარულად მოწმდება სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ; ასევე დირექტორთა საბჭოს წევრების ყველა სახის სამოტივაციო პროგრამა და ფულადი ანაზღაურება ექვემდებარება სამეთვალყურეო საბჭოს გადაწყვეტილებას.
- ფიქსირებული ანაზღაურება განისაზღვრება ანაზღაურების კომიტეტის მიერ პასუხისმგებლობის, გამოცდილებისა და უნარ-ჩვევების გათვალისწინებით და აისახება ტოპ მენეჯერის შრომით ხელშეკრულებაში.
- უმაღლესი მენეჯმენტის ცვლადი ანაზღაურება გაიცემა მხოლოდ ფულადი სახით და დამოკიდებულია KPI-ებზე, რომელიც მოიცავს ფინანსური მაჩვენებლებისა და სტრატეგიული მიზნების შესრულებას.

სამეთვალყურეო საბჭო

- სამეთვალყურეო საბჭოს წევრების ანაზღაურებას განსაზღვრავს AGM და მჭიდროდ არის დაკავშირებული კორპორატიულ KPIs მიღწევასთან და ბანკის საერთო ეფექტურობასთან მოცემული კალენდარული წლის დასრულებისთვის;

2020 წელს ბანკი გეგმავს დანერგოს ანაზღაურების სისტემა უმაღლესი მენეჯმენტისთვის, რომელიც განისაზღვრება სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ მიღებული კონკრეტული KBOs მიღწევით/შესრულებით. აღნიშნული სისტემა შესაბამისი იქნება კორპორაციული მართვის კოდექსის მოთხოვნებთან.

5.2 პერსონალი, რომელიც არსებით გავლენას ახდენს ბანკის რისკის პროფილზე

პერსონალი, რომელსაც უკავია მნიშვნელოვანი მენეჯერული პოზიციები, პასუხისმგებელია ბიზნეს საქმიანობებზე მათი ზედამხედველობის ქვეშ. ბანკი განსაზღვრავს თანამშრომლებს, რომელთა პროფესიული საქმიანობა არსებით გავლენას ახდენს ბანკის რისკის პროფილზე შემდეგი კრიტერიუმების საფუძველზე:

- თანამშრომელი არის დირექტორთა საბჭოს ან სამეთვალყურეო საბჭოს წევრი;
- თანამშრომელს გააჩნია არსებითი გავლენა ბიზნესის ყოველდღიურ მართვაზე - შემდეგი განყოფილებების ხელმძღვანელები:
 - ადამიანური რესურსები
 - შიდა აუდიტი
 - იურიდიული
 - ხაზინა და ანგარიშსწორება
 - ფინანსები
 - შესყიდვები
 - საინფორმაციო ტექნოლოგიები
 - საკრედიტო რისკი
 - საოპერაციო რისკი

დირექტორთა და სამეთვალყურეო საბჭოების მიერ გაცემული ანაზღაურებისა და ბანკის რისკის პროფილზე მატერიალური ზემოქმედების მქონე თანამშრომლების ანაზღაურების შესახებ დამატებითი ინფორმაციის მისაღებად იხილეთ ცხრილი 15-16.

6 რისკის მართვა

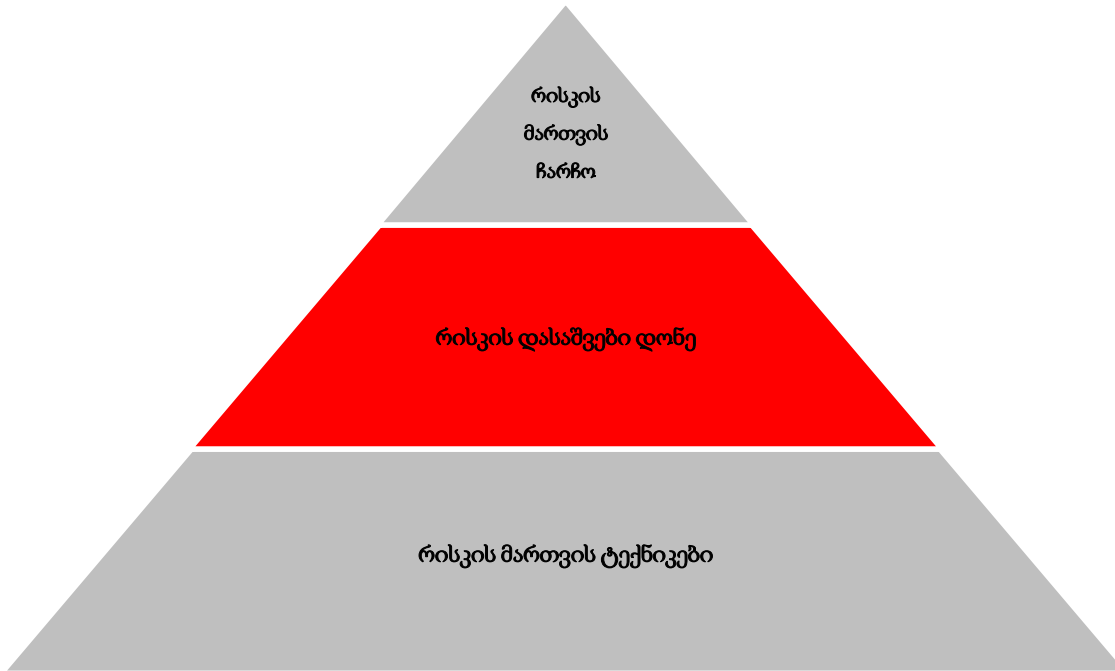
რისკი დამახასიათებელია საბანკო საქმიანობისთვის, თუმცა რისკის მართვა ხორციელდება გამოვლენის, შეფასების და მონიტორინგის უწყვეტი პროცესის მეშვეობით, რისკის ლიმიტების და კონტროლის სხვა მექანიზმების გამოყენებით. რისკის მართვის პროცესი უმნიშვნელოვანესია ბანკის უწყვეტი მომგებიანობისთვის და ბანკის თითოეული პირი ანგარიშვალდებულია რისკის პოზიციებზე მის მიერ აღებულ პასუხისმგებლობებთან დაკავშირებით. ბანკი დგას საკრედიტო რისკის, ლიკვიდობის რისკის, საბაზრო რისკის, საოპერაციო რისკის და სხვა არაფინანსური რისკების წინაშე. ბანკის მიერ მიღებული რისკის მართვის სტრუქტურა ადგენს დასაშვები რისკების ლიმიტების ფარგლებს თითოეულ რისკთან და ბიზნეს ხაზთან მიმართებაში და უზრუნველყოფს მის შესაბამისობას.

6.1 რისკის მართვის ჩარჩო

ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს ეკისრება საერთო პასუხისმგებლობა ბანკის რისკის მართვის ჩარჩოს შექმნასა და ზედამხედველობაზე.

ბანკის რისკის მართვის პოლიტიკა ითვალისწინებს ბანკის რისკების დადგენასა და ანალიზს, შესაბამისი რისკის ლიმიტების და კონტროლის მექანიზმების განსაზღვრის და რისკების მონიტორინგის და ლიმიტების დაცვის მიზნით. რეგულარულად ხდება რისკის მართვის პოლიტიკის და სისტემების გადახედვა ბაზრის პირობების, პროდუქტების და შეთავაზებული მომსახურებების ცვლილებების ასახვის მიზნით. ბანკს, მართვის სტანდარტების, პროცედურების და ტრენინგების მეშვეობით, აქვს დისციპლინირებული და კონსტრუქციული კონტროლის საშუალებები, სადაც ყველა თანამშრომელმა იცის თავისი ფუნქციები და ვალდებულებები.

რისკის მართვაზე ანგარიშვალდებული პირების პასუხისმგებლობა ითვალისწინებს ბანკის შესაბამისობის უზრუნველყოფას ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ განსაზღვრულ RAS-თან. შესაბამისობა უზრუნველყოფილია RAS პარამეტრების უწყვეტი მონიტორინგით. დირექტორთა საბჭოს აქტიური ჩართულობით, რისკის მართვის ფუნქციები უზრუნველყოფს სათანადო კომუნიკაციას და გამჭვირვალობას ყველა დონეზე, რისკის მიზნობრივ მაჩვენებლებთან, რისკის პროფილის უწყვეტ მონიტორინგთან რისკის დასაშვებ დონესთან მიმართებით, რისკთან დაკავშირებული გაფრთხილებების დროულ ესკალაციასთან და შემარბილებელი ზომების დაგეგმვასთან დაკავშირებით.

ბანკის რისკის მართვის ჩარჩო მოიცავს შემდეგ ოთხ კომპონენტს:

- 1. რისკის მართვის პრინციპები** ითვალისწინებს რისკის მართვის სტრუქტურის რაოდენობრივ საფუძველს, ესენია:
 - რისკების მართვის ეფექტური კულტურის ხელშეწყობა;
 - რისკზე ანგარიშვალდებულება ბიზნეს ხაზების მიხედვით;
 - რისკების დამოუკიდებელი ცენტრალური ზედამხედველობა;
 - გადაჭარბებული კონცენტრაციების თავიდან აცილება და/ან შემცირება;
 - რისკების მკაფიოდ გამოვლენადობის, შეფასებადობის და მართვადობის უზრუნველყოფა
- 2. სტრატეგიული პრინციპები** ითვალისწინებს ხარისხობრივ მაჩვენებლებს, რომლითაც იხელმძღვანელებს ბანკი საზედამხედველო ფინანსური მიზნების მიღწევისას და რომლითაც იზომება ახალ ინიციატივებსა და ბანკის მიერ რისკის დასაშვებ დონეს შორის შეთანხმების ხარისხი. სტრატეგიული პრინციპები მოიცავს შემდეგს:
 - ყურადღების გამახვილება მოგების მრავალფეროვნებაზე, ხარისხსა და სტაბილურობაზე
 - ორიენტირება ძირითად საქმიანობაზე ბანკის კონკურენტუნარიანი უპირატესობების ეფექტური გამოყენებით
 - დისციპლინირებული და შერჩევითი სტრატეგიული ინვესტიციების განხორციელება;
- 3. საზედამხედველო ფინანსური მიზნები** ორიენტირებულია აქციონერთა ღირებულების და ბანკის საქმიანობის ფრენჩაიზინგის მდგრადობის გრძელვადიან პერსპექტივებზე. აღნიშნული მიზნები ორიენტირებულია კაპიტალის შიდა გენერირებაზე მოგების მდგრადი ზრდის საფუძველზე, რომელიც ხელს უწყობს ბანკის წვდომას კაპიტალზე სათანადო კომერციული პირობებით, და ადეკვატური კაპიტალის შენარჩუნებაზე ბანკის რისკის პროფილთან მიმართებაში.
- 4. რისკის დასაშვები დონის შეფასებები** ითვალისწინებს ობიექტურ მაჩვენებლებს, რომელიც ზომავს რისკს და ახდენს ბანკის მისაღები რისკის დონის ფორმულირებას. ასეთი მაჩვენებლები უზრუნველყოფს კავშირს რისკის მიღების ფაქტობრივ ოპერაციებსა და რისკის მართვის პრინციპებს, სტრატეგიულ პრინციპებს და საზედამხედველო ფინანსურ მოთხოვნებს შორის. აღნიშნული

მაჩვენებლები მოიცავს კაპიტალის და შემოსავლების კოეფიციენტებს, საბაზრო და ლიკვიდობის რისკის ლიმიტებს და საკრედიტო და საოპერაციო რისკის მიზნებსა და ლიმიტებს.

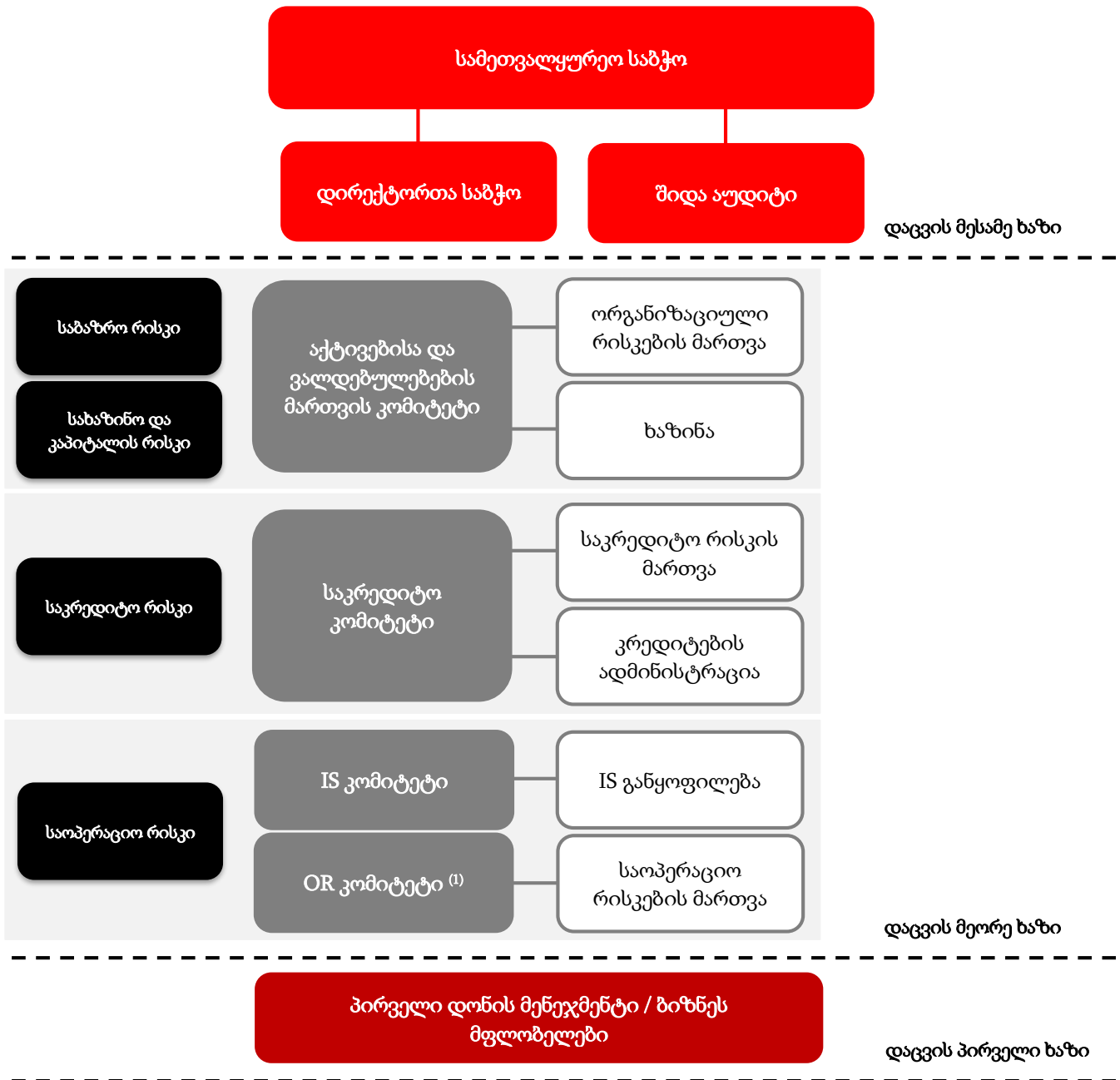
სამეთვალყურეო საბჭო ერთპიროვნულად პასუხისმგებელია რისკების დადგენას და კონტროლზე; თუმცა, არსებობს ცალკე დამოუკიდებელი ორგანოები, რომლებიც პასუხისმგებელი არიან რისკების მართვასა და მონიტორინგზე. ბანკის ძირითადი რისკებს მართავს ქვემოთ მითითებული კომიტეტები და ერთეულები, დირექტორთა საბჭო საბჭოს აქტიური ჩართულობით:

- საკრედიტო რისკს მართავს საკრედიტო რისკის კომიტეტი
- ლიკვიდობის რისკს მართავს აქტივებისა და ვალდებულებების მართვის კომიტეტი (“ALCO”)
- საბაზრო რისკს მართავს აქტივებისა და ვალდებულებების მართვის კომიტეტი
- საოპერაციო რისკს მართავს საოპერაციო რისკის მართვის კომიტეტი
- ინფორმაციის უსაფრთხოების და ტექნოლოგიურ რისკებს მართავს ინფორმაციის უსაფრთხოების კომიტეტი

ბიზნეს ხაზები წარმოადგენენ იმ რისკებზე მთავარ პასუხისმგებელ ერთეულებს, რომლებიც გავლენას ახდენენ ყოველდღიურ საქმიანობებზე და ოპერაციებზე. ბიზნეს პროცესები მოიცავს შესაბამისი რისკის ერთეულის წარმომადგენლების მიერ შესრულებული საქმიანობების კონტროლს. რისკის მართვის ფუნქციების მქონე ერთეულები, რომლებიც დამოუკიდებელი არიან ძირითადი საქმიანობებისგან, მონაწილეობენ რისკების მართვასა და შიდა კონტროლში. ისინი წარმოადგენენ კონტროლის და დაცვის მეორე ხაზს, დაცვის პირველი ხაზი უზრუნველყოფილია ბიზნეს ფუნქციების მქონე ერთეულებით. ქვემოთ ჩამოთვლილი დეპარტამენტები/განყოფილებები პასუხისმგებელი არიან საკრედიტო, ლიკვიდობის, საბაზრო, საოპერაციო და სხვა ფინანსური და არაფინანსური რისკების ყოველდღიურ მართვაზე:

- ორგანიზაციული რისკების მართვა (ERM);
- ხაზინა და ანგარიშსწორება;
- საკრედიტო რისკების მართვა;
- კრედიტების ადმინისტრაცია;
- საოპერაციო რისკების მართვა (ORM);
- საინფორმაციო უსაფრთხოება;
- უსაფრთხოება;
- ფულის გათეთრების წინააღმდეგ ბრძოლა;
- კანონმდებლობასთან შესაბამისობა.

ქვემოთ მოცემული ცხრილი წარმოადგენს რისკის მართვის დაცვის სამ ხაზს:

(1) საოპერაციო რისკების კომიტეტი შეიქმნა 2019 წელს

6.1.1 საკრედიტო რისკის კომიტეტი

საკრედიტო რისკის კომიტეტს ეკისრება საერთო პასუხისმგებლობა ორგანიზაციის დონეზე ყველა ტიპის ბიზნეს საქმიანობასთან დაკავშირებით საკრედიტო რისკების მართვაზე. კომიტეტი ასრულებს მთავარ როლს ბანკის პორტფელში შესაძლო მნიშვნელოვანი საკრედიტო რისკების იდენტიფიკაციაში და აქვს საბოლოო გადაწყვეტილების მიღების უფლებამოსილება შეთავაზებულ საკრედიტო რისკთან დაკავშირებული გარიგებების დამტკიცების ან უარყოფის შესახებ. საკრედიტო რისკის კომიტეტმა შეიმუშავა საკრედიტო რისკის შეფასების პოლიტიკა და პროცედურები, რომელიც შეესაბამება ბანკის მოქმედ რისკის პროფილს და მომავალი ზრდის გეგმებს. საკრედიტო რისკის დეპარტამენტები და ერთეულები უზრუნველყოფენ საკრედიტო რისკის კომიტეტისთვის ინფორმაციის მიწოდებას.

არსებითი საკრედიტო რისკის გარემოს უზრუნველყოფის მიზნით დაინერგა ყოვლისმომცველი კონტროლის და მონიტორინგის სისტემები, რომელშიც მკაფიოდ არის განსაზღვრული საკრედიტო რისკის მართვაში ჩართული პერსონალის ფუნქციები და პასუხისმგებლობები.

- საკრედიტო რისკის კომიტეტის მთავარი პასუხისმგებლობებია:
- რისკის მართვის სტრუქტურის და პოლიტიკის გადახედვა და დამტკიცება;
- საკრედიტო რისკების დამტკიცება დადგენილი ლიმიტების ფარგლებში;
- საბალანსო და ბალანსგარეშე საკრედიტო და კონცენტრაციის რისკების მართვა და ზედამხედველობა;
- საკრედიტო ლიმიტების განსაზღვრა კლიენტის კატეგორიის და ოპერაციის ტიპის მიხედვით;
- საკრედიტო რისკთან დაკავშირებული შესაძლო ზარალის წინასწარ დადგენა;
- კრედიტების სათანადო ადმინისტრაციის, შეფასების და მონიტორინგის პროცესის წარმოება ყველა ბიზნეს ხაზზე.

6.1.2 აქტივებისა და ვალდებულებების მართვის კომიტეტი

აქტივებისა და ვალდებულებების მართვის კომიტეტის ძირითადი ფუნქციებია კაპიტალის, ლიკვიდობის, საპროცენტო და დაფინანსების რისკების მართვა. კომიტეტის თავმჯდომარე არის გენერალური დირექტორი. ორგანიზაციული რისკების მართვისა და ბაზრის ანალიზის განყოფილება ეფექტური გადაწყვეტილების მისაღებად წარმოადგენს რელევანტურ ანალიტიკურ მონაცემებს. აქტივებისა და ვალდებულებების მართვის კომიტეტის შეხვედრები ტარდება ყოველთვიურად ან ნებისმიერ დროს, როდესაც საჭიროდ ჩაითვლება.

აქტივებისა და ვალდებულებების მართვის კომიტეტის ძირითადი მიზნებია:

კაპიტალის რისკი	<ul style="list-style-type: none"> • სებ-ის მიხედვით კაპიტალის ადეკვატურობის მართვა და კაპიტალის პროფილის ანალიზი; • ეკონომიკური კაპიტალის მართვა და ძირითადი ცვლილებების ანალიზი; • ადრეული გამაფრთხილებელი ინდიკატორების მონიტორინგი და კაპიტალის კვარტალური სტრეს-ტესტი;
ლიკვიდობის რისკი	<ul style="list-style-type: none"> • დაფინანსების გეგმის შემუშავება ბანკის საინვესტიციო შესაძლებლობების გათვალისწინებით ჭარბი ლიკვიდური სახსრების თავიდან ასაცილებლად; • ადრეული გამაფრთხილებელი ინდიკატორების მონიტორინგი ყოველთვიური ლიკვიდობის სტრეს-ტესტებთან ერთად და შესაბამისი ქმედებები შედეგების; • ლიკვიდობის რისკის მიტიგაციის ინსტრუმენტების და აქტივებისა და ვალდებულებების ვადიანობის პოზიციის მართვა;
საბაზრო რისკი	<ul style="list-style-type: none"> • საპროცენტო განაკვეთისა და საპროცენტო განაკვეთის ვადიანობის პოზიციის მართვა • FX პოზიციის მართვა;
ფასდადება	<ul style="list-style-type: none"> • მინიმალური საპროცენტო განაკვეთის დაწესება სესხებისა და გარანტიებისთვის; • ფასდადებასთან მიმართებაში გაცემული სესხების ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის კონტროლი;

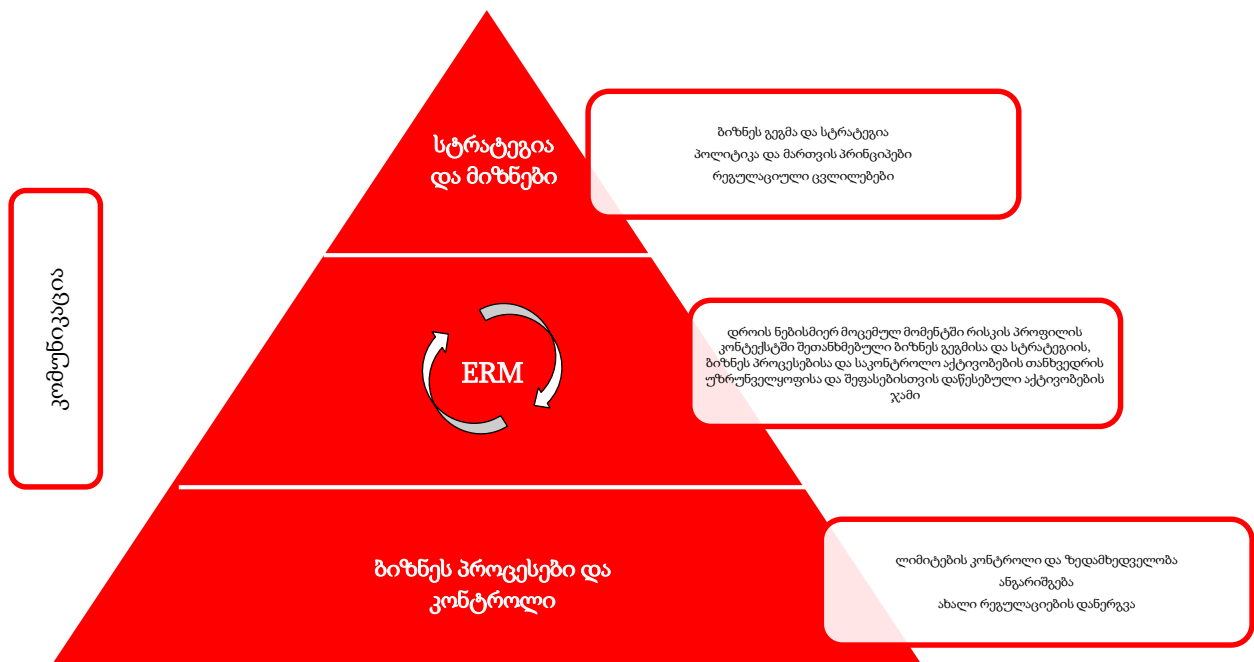
დამატებით, კომიტეტი აწესებს ლიმიტს ბანკთაშორისი კონტრაგენტის რისკისთვის. კომიტეტი თავისი ძირითადი პასუხისმგებლობების შესრულებით, უზრუნველყოფს შესაბამისი აქტივების და

ვალდებულებების მართვის პოლიტიკის შემუშავებას და განხორციელებას. აღნიშნული პოლიტიკა არის მთავარი სახელმძღვანელო ბანკის საბალანსო ანგარიშგებასთან და მის მაჩვენებლებთან დაკავშირებით სრული მონიტორინგის და ღრმა ანალიზის შესრულებისთვის.

6.1.3 ორგანიზაციული რისკების მართვა

ორგანიზაციული რისკების მართვისა და ბაზრის ანალიზის განყოფილების მიზანია საფრთხეებისა და შესაძლებლობების საუკეთესო დაბალანსებისთვის რისკის მისაღები დონის შენარჩუნება - რისკის დასაშვები დონისა და საბჭოსა და აღმასრულებელი დირექტორების ბიზნეს სტრატეგიის შესაბამისად. ორგანიზაციული რისკების მართვის განყოფილება დაინტერესებულია ორგანიზაციის განვითარებასთან ერთად უზრუნველყოს დასახული მიზნების მიღწევა და ორგანიზაციის აქტივების შესაფერისი მართვა, არასასურველი მოვლენების შედეგად დანაკარგების თავიდან არიდების ჩათვლით. ეს მოიცავს ორგანიზაციის ყველა დონეზე არსებულ საკითხებს. მმართველობაში ორგანიზაციული რისკების მართვისა და ბაზრის ანალიზის განყოფილების როლი ილუსტრირებულია 6.1.3.1 ცხრილში:

ცხრილი 6.1.3.1 მმართველობასა და ორგანიზაციული რისკების მართვისა და ბაზრის ანალიზის განყოფილების კავშირი

ორგანიზაციული რისკების მართვისა და ბაზრის ანალიზის განყოფილება ხელს უწყობს რისკებთან დაკავშირებული საქმიანობების მართვას, როგორებიცაა რისკების თავმოყრა და ანალიზი, რისკების ანგარიშგება, და მოიცავს ისეთ საკითხებს, რომლებიც არ არის განსაზღვრული კონკრეტული ტიპის რისკში. განყოფილების ძირითადი ფუნქციები მოიცავს:

- კაპიტალის ადეკვატურობის შიდა შეფასების პროცესზე და აღდგენის გეგმის დოკუმენტაციაზე პასუხისმგებლობა;
- დირექტორთა საბჭოსა და სამეთვალყურეო საბჭოს ხელი შეუწყოს RAS-ის მიმოხილვის პროცესის კოორდინირებაში და RAS შესაბამისობის მონიტორინგი, კონტროლი და ანგარიშგება;
- სხვადასხვა ტიპის სტრეს-ტესტების ჩატარება ორგანიზაციის დონეზე;
- ხაზინის დეპარტამენტთან ყოველდღიური კომუნიკაცია და ALCO-სთვის დამატებითი ინფორმაციის მიწოდება;
- საზედამხედველო რისკის მართვა და ანგარიშგება;

6.2 დოკუმენტი რისკის დასაშვები დონის შესახებ

6.2.1 რისკის დასაშვები დონე

ბანკის სამეთვალყურეო საბჭო პასუხისმგებელია შექმნას რისკის მართვის სტრუქტურა და განსაზღვროს ბანკის რისკის დასაშვები დონე. ბანკის რისკის დასაშვები დონე განსაზღვრულია დოკუმენტში რისკის დასაშვები დონის შესახებ (“RAS”). რისკის დასაშვები დონე განისაზღვრება, იმ რისკის ტიპების და დონის სახით, რომლის მიღებისთვის ბანკი მზად არის თავისი აქციონერების და მეანაბრეების სახელით მის სტარტეგიულ, ტაქტიკურ და ტრანზაქციულ ბიზნეს ოპერაციებში. რისკის დასაშვები დონე გამოხატულია, როგორც კონკრეტული, რაოდენობრივი ფარგლების პაკეტი სხვადასხვა სარისკო საქმიანობებზე, რომლის კროსირებაც არ უნდა მოახდინოს ბანკმა. RAS ასევე განსაზღვრავს სხვადასხვა ლიმიტებს კონტრაგენტებზე კონცენტრაციის რისკების თავიდან აცილებისთვის.

რისკის მიღების შესაძლებლობა წარმოადგენს ბანკის საერთო შესაძლებლობას მიიღოს პოტენციური ზარალი. რისკის პროფილი არის ბანკის რისკის პორტფელის მოკლე ასახვა დროის კონკრეტულ ეტაპზე (წარსული, აწმყო ან მომავალი). რისკის დასაშვები დონე არ არის ბანკის მიერ რისკის მიღების შესაძლებლობა (და უნდა იყოს მასზე ნაკლები) და ასევე შესაძლოა განსხვავდებოდეს ბანკის რისკის პროფილისგან. რისკის პროფილი ზოგადად დაბალი უნდა იყოს რისკის დასაშვებ დონეზე. რისკის პროფილი შეიძლება მაღალი იყოს რისკის დასაშვებ დონეზე გამონაკლის შემთხვევებში (მაგალითად, ბანკის რისკის დასაშვები დონის გამოხატული ცვლილების და გარე იმპულსების გამო) დროის შეზღუდულ და მოკლე პერიოდებში.

2017 წელს ახალმა მმართველობამ გადაწყვიტა რისკის დასაშვები დონის შესახებ დოკუმენტი ცალკე დოკუმენტად დაემტკიცებინა.

რისკის დასაშვები დონის შესახებ დოკუმენტში აღწერილია ბანკის მიდგომები შემდეგ რისკებთან მიმართებაში:

- საკრედიტო რისკი
- სახაზინო და კაპიტალის რისკი
- საბაზრო რისკი
- საოპერაციო რისკი
- სხვა მნიშვნელოვანი რისკები

ბანკის რისკის დასაშვები დონის ზომები განსაზღვრულია ბანკის სტარტეგიული მიზნების მიღწევის და გაუმჯობესებისთვის სახელმძღვანელო მითითებებისა და უსაფრთხოების ზომების უზრუნველყოფის მიზნით:

- კაპიტალის ადეკვატურობის უზრუნველყოფა ნებისმიერ დროს
- ლიკვიდობის და დაფინანსების რისკის სათანადო მართვის უზრუნველყოფა, რომელიც მოიცავს: LCR და ლიკვიდობის კოეფიციენტის შენარჩუნებას საზედახმედველო მოთხოვნილ მინიმუმზე ზემოთ. შეზღუდვებს ერთი კლიენტის რისკის პოზიციებზე; კონცენტრაციის ლიმიტებს; სტრეს-ტესტების ჩაბარებას (საბაზო, რბილი და მძიმე შემთხვევები) და სათანადოდ დივერსიფიცირებული დაფინანსების სტრუქტურის მიღწევას და შენარჩუნებას;
- წინასწარი შეფასება მითითებულ რისკის დასაშვებ დონესთან დაკავშირებით უნდა წარედგინოს სამეთვალყურეო საბჭოს მნიშვნელოვანი ახალი პროექტების / ინვესტიციების,

ახალი პროდუქტების თვალსაზრისით, და ბაზრის ახალ სეგმენტში ან ბიზნეს ხაზებში შესვლისთვის;

- მდგრადი ეკონომიკური სარგებელის შესაბამისობის შენარჩუნება ადგილზე მოვალეობებთან;

დირექტორთა საბჭო ყოველწლიურად, ან მოულოდნელი ცვლილებების შემთხვევაში უფრო ხშირად, განიხილავს და ამტკიცებს ბანკის რისკის დასაშვებ დონეს იმის უზრუნველსაყოფად, რომ იგი შეესაბამება ბანკის სტრატეგიას, ბიზნეს და საზედამხედველო გარემოს და დაინტერესებულ მხარეთა მოთხოვნებს.

ბანკის რისკის დასაშვებ დონესთან დაკავშირებული დოკუმენტები რეგულარულად წარედგინება დირექტორთა საბჭოს.

იმ შემთხვევაში, თუ ბანკის რისკის პროფილი აღემატება სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ დადგენილ რისკის დასაშვებ დონეს, უნდა არსებობდეს ზომების კონკრეტული პაკეტი დირექტორთა საბჭოს დავალებებთან ერთად, რომელშიც შედის აღნიშნული ზომების განხორციელება ბანკის რისკის პროფილის შესაბამისობაში მოყვანის მიზნით რისკის დასაშვებ დონესთან დროის განსაზღვრულ პერიოდში.

დირექტორთა საბჭო და განყოფილების ყველა ხელმძღვანელი პასუხისმგებელია შეასრულოს და დაიცვას რისკის დასაშვები დონის შესახებ დოკუმენტი.

6.2.2 მონიტორინგი, ანგარიშგება და გადახედვა

სამეთვალყურეო საბჭოს ეკისრება საბოლოო პასუხისმგებლობა ბანკის საერთო რისკის პროფილის მართვაზე. საკრედიტო რისკის კომიტეტი, ALCO, ინფორმაციის უსაფრთხოებისა და საოპერაციო რისკების მართვის დეპარტამენტები და ორგანიზაციული რისკებისა და ბაზრის ანალიზის განყოფილება პასუხისმგებელი არიან რისკების მონიტორინგზე და რისკის დასაშვები დონის შესაბამისობის უზრუნველყოფაზე. ორგანიზაციული რისკებისა და ბაზრის ანალიზის განყოფილებას ეკისრება საერთო პასუხისმგებლობა RAS პარამეტრების და ლიმიტების უწყვეტ მონიტორინგზე და RAS შესრულების შესახებ ანგარიშგებაზე სამეთვალყურეო საბჭოსთვის ყოველკვარტალურად.

რისკის დასაშვები დონის შესახებ დოკუმენტი გადაიხედება მინიმუმ წელიწადში ერთხელ, ან ბანკის საოპერაციო გარემოს მნიშვნელოვანი ცვლილების დროს, რა შემთხვევაშიც გადახედვის პროცესს ახორციელებს სამეთვალყურეო საბჭო. დირექტორთა საბჭოს შეუძლია მიუთითოს სამეთვალყურეო საბჭოს, რომ RAS საჭიროებს გადახედვას, თუმცა სამეთვალყურეო საბჭო იღებს გადაწყვეტილებას როდის დაიწყოს აღნიშნული პროცესი.

გადახედვის კოორდინაციას ახორციელებს ორგანიზაციული რისკის მართვისა და ბაზრის ანალიზის განყოფილება. რისკის დასაშვები დონის შესახებ დოკუმენტში შეთავაზებულ ცვლილებები დასტურდება დირექტორთა საბჭოს მიერ და მტკიცდება სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ.

6.3 რისკის ტიპები

ბანკი თავისი საქმიანობის ფარგლებში სხვადასხვა რისკის წინაშე დგას, მათგან ყველაზე მნიშვნელოვანი მითითებულია ქვემოთ. რეგულაციები მოიცავს საკრედიტო რისკს, საბაზრო რისკს, საოპერაციო რისკსა და სახაზინო და კაპიტალის რისკს. კაპიტალის ადეკვატურობის შეფასების შიდა პროცესის თანახმად ბანკი ითვლის ეკონომიკურ კაპიტალს, რომელიც საჭიროა ლიკვიდობის რისკის გარდა ყველა მატერიალური რისკის დასაფარად.

6.3.1 საკრედიტო რისკი

საკრედიტო რისკი არის კონტრაგენტი მხარის მიერ შეთანხმებული პირობების შესაბამისად ვალდებულებების შეუსრულებლობით გამოწვეული რისკი. როგორც წესი, აღნიშნული ვალდებულებები წარმოადგენენ ბანკის ტრადიციული არასავაჭრო საკრედიტო საქმიანობის, კონკრეტულად სესხების, შემადგენელ ნაწილს.

ბანკს აქვს საკრედიტო რისკის სხვადასხვა კატეგორია:

- დეფოლტის რისკი - არის რისკი, რომ კონტრაგენტი ვერ შეძლებს სასესხო ვალდებულებების გადახდას.
- ქვეყნის რისკი - ქვეყნის კრედიტუნარიანობის მოულოდნელი გაუარესების ან დეფოლტის რისკი, რომელიც გამოწვეულია სოციალური არეულობით, პოლიტიკური არასტაბილურობით, ომით ან სხვა არახელსაყრელი მოვლენებით ქვეყანაში.
- კონცენტრაციის რისკი - ერთი აქტივის ან აქტივების ჯგუფის დიდი პოზიციის დაკარგვის რისკი. ეს რისკი წარმოიქმნება, როცა პორტფელი სექტორის და მსესხებელთა ჯგუფის თვალსაზრისით ნაკლებადაა დივერსიფიცირებული.

6.3.2 საბაზრო რისკი

საბაზრო რისკი არის რისკი, რომელიც გავლენას ახდენს ფინანსური ბაზრის შედეგებზე. საბაზრო რისკის ძირითადი ტიპები მოიცავს საპროცენტო განაკვეთისა და გაცვლითი კურსის რისკს და მათი ცვალებადობის დონეს. საბაზრო რისკი ძირითადად წარმოიქმნება სავაჭრო საქმიანობებიდან. საბაზრო რისკი, რომელიც დაკავშირებულია საბანკო საქმიანობებთან, მოიცავს ზარალის რისკს აქციების ფლობასთან დაკავშირებით, და საპროცენტო განაკვეთი და გაცვლითი კურსი მიიღება საბანკო საშუალო საქმიანობებიდან.

6.3.3 საოპერაციო რისკი

საოპერაციო რისკი შეიძლება წარმოიშვას შიდა პროცესების, სისტემების ან ადამიანების, გარეშე განზრახული, შემთხვევითი ან ბუნებრივი მოვლენების არაადეკვატურობის ან დარღვევის შედეგად. გარეშე მოვლენები მოიცავს, მაგრამ არ შემოიფარგლება, თაღლითობას, წყალდიდობას, ხანძარს, მიწისძვრას და ტერორისტის ან ჰაკერის შეჭრას. საკრედიტო ან საბაზრო შემთხვევები, როგორებიცაა დეფოლტი ან ღირებულების რყევები, რომლებიც შედის საოპერაციო რისკის ფარგლებში. კანონმდებლობასთან შეუსაბამობის რისკი შედის საოპერაციო რისკში. კანონმდებლობასთან შეუსაბამობის რისკი არის პოტენციური იმისა, რომ ბანკმა შესაძლოა მიიღოს საზედამხედველო სანქციები, ფინანსური ზარალი და/ან ზიანი მიადგეს მის რეპუტაციას, ბანკის მიერ მოქმედი

კანონმდებლობის, წესების და რეგულაციების შეუსრულებლობის გამო. საოპერაციო რისკი არ მოიცავს რეკუტაციის დაკარგვის რისკს.

6.3.4 საბაზრო და კაპიტალის რისკი

საბაზრო და კაპიტალის რისკი მოიცავს ლიკვიდობის და კაპიტალის რისკს.

ლიკვიდობის რისკი არის ფინანსური რისკი, რომელიც წარმოიქმნება ბანკის მიერ ვალდებულებების დროული გადახდის პოტენციული უუნარობის, ან ამ ვალდებულებების შესრულებისას ზედმეტი ხარჯის გაწევის შედეგად. ბანკი ლიკვიდობის რისკს ორ ტიპად ყოფს:

საბაზრო ლიკვიდობა - საბაზრო ლიკვიდობის რისკი არის რისკი, რომ ბანკს არ შეეძლება აქტივის ყიდვა ან გაყიდვა ფასების მატერიალურად შეცვლისა და ტრანზაქციის დიდი ხარჯების გაწევის გარეშე.

დაფინანსების ლიკვიდობა - დაფინანსების ლიკვიდობის რისკი წარმოიქმნება, როცა ბანკს არ შეუძლია ვალდებულების გადახდა მათი დაფარვის ვადის დადგომისას, ან ბანკს არ შეუძლია დეპოზიტების გატანის მსურველი მომხმარებლების დაკმაყოფილება.

კაპიტალის რისკი წარმოიქმნება რისკის პოზიციების მხარდასაჭერად კაპიტალის არაადეკვატურობით, რომელიც გამოწვეულია ჩვეულებრივი ბიზნეს საქმიანობებით, დივიდენდების მოთხოვნის დაუკმაყოფილებლობით, ინვესტორების რისკის დასაშვები დონის ან კრედიტ რეიტინგის გაუარესების გამო დაფინანსების ხარჯების ზრდით და ნორმალურ სამუშაო გარემოში საზედამხედველო კაპიტალის მოთხოვნების დაუკმაყოფილებლობით.

6.3.5 მაკროეკონომიკური რისკი

მაკროეკონომიკური სიტუაცია გავლენას ახდენს ბანკის მომგებიანობაზე, პორტფელის ხარისხსა და ზრდის ტემპზე. მთავარი ფაქტორები, რომლებიც პირდაპირ ახდენს გავლენას საქართველოს საბანკო სექტორზე არის:

- მშპ-ს ზრდის ტემპი
- უმუშევრობის დონე
- გაცვლითი კურსი
- ინფლაცია
- რეალური საპროცენტო განაკვეთი
- ბიზნესის და მომხმარებლის მოლოდინები
- ფისკალური და მიმდინარე ანგარიშების დისბალანსი
- პოლიტიკური ციკლი

ამასთანავე, საქართველოს ეკონომიკა დამოკიდებულია მეზობელი ქვეყნების ეკონომიკურ და პოლიტიკურ სიტუაციაზე. ამ ფაქტორებს შეუძლია გავლენა მოახდინოს ექსპორტზე, ტურიზმზე, ფულის გადარიცხვებსა და უცხოურ პირდაპირ ინვესტიციებზე.

6.4 სტრეს ტესტები

დინამური რისკის ზედამხედველობის და მართვის უზრუნველყოფის მიზნით, ბანკმა შეიმუშავა სტრეს ტესტირების სტრუქტურა, რომელიც აღწერილია ქვემოთ.

6.4.1 სტრეს ტესტების სტრუქტურა

ბანკი სტრეს ტესტებს იყენებს სხვადასხვა უარყოფით სცენარებში ფინანსური მოთხოვნების დასაგეგმად. სტრეს ტესტები მოიცავს ყველა არსებით რისკს და შესაძლებლობას აძლევს ბანკს შეაფასოს არახელსაყრელი ეკონომიკური ტენდენციების ეფექტი სხვადასხვა ტიპის რისკებზე. სტრეს ტესტები ქმნის რისკის მართვის სისტემის განუყოფელ ნაწილს. ბანკი იყენებს სცენარზე დაფუძნებულ მიდგომას ეკონომიკაში უარყოფითი მოვლენების ზემოქმედების შესაფასებლად. სტრეს ტესტები ტარდება ორგანიზაციის დონეზე.

ორგანიზაციული რისკების მართვისა და ბაზრის ანალიზის განყოფილება პასუხისმგებელია სტრეს-სცენარების მეთოდოლოგიის შემუშავებაზე და შესაბამისი პარამეტრების განსაზღვრაზე, მონაცემების შედეგებად გარდაქმნის მიზნით. აქტივებისა და ვალდებულებების მართვის კომიტეტი, როგორც საბოლოო მომხმარებელი, ამოწმებს სტრეს ტესტების შედეგებს და საჭიროების შემთხვევაში იღებს გადაწყვეტილებებს გამოსასწორებელი ზომების განხორციელების შესახებ.

6.4.2 სტრეს ტესტების მეთოდოლოგიის და სცენარების განსაზღვრა

სტრეს ტესტების მეთოდოლოგია მოიცავს ოთხ ეტაპს. პირველი ეტაპია შიდა სტრეს-ტესტის სცენარების განსაზღვრა და მომზადება. თითოეული სცენარი მოიცავს მაკროეკონომიკურ ცვლადებს. ბანკს აქვს საბაზო სცენარი, რომელიც წარმოადგენს ფინანსური ტენდენციების პროგნოზს ჩვეულებრივი მოსალოდნელი ეკონომიკური მდგომარეობის დროს და რეცესიული სცენარი, რომელიც წარმოადგენს დარტყმებს ეკონომიკაზე, რომლებიც მოულოდნელი, მაგრამ შესაძლებელია. აღნიშნული სცენარები ასახავს მიმდინარე, ასევე პროგნოზირებულ ეკონომიკურ პირობებს და შესაბამისად კორექტირდება დირექტორთა საბჭოს მიერ. მეორე ეტაპი არის სცენარების ზემოქმედების განსაზღვრა სხვადასხვა ტიპის რისკებსა და კაპიტალზე. სტრეს-ტესტის სცენარების ეფექტის რისკებზე, შემოსავლის და ხარჯის სტრუქტურაზე საჩვენებლად ბანკი გამოთვლის კაპიტალის მოთხოვნის კოეფიციენტებს თითოეულ სცენარში. საბოლოოდ შედეგებს აფასებს დირექტორთა საბჭო თანმიმდევრობის და სანდოობის უზრუნველყოფის მიზნით. მონაცემები შემდეგ წარედგინება სამეთვალყურეო საბჭოს.

ორგანიზაციის დონეზე სტრეს-ტესტირების გარდა, ბანკი იყენებს სხვადასხვა სპეციალურ სცენარებს, რომლებიც დირექტორთა საბჭოს აწვდის ინფორმაციას ბანკზე ზემოქმედებების მქონე კონკრეტული სახის მოვლენების შესახებ.

7 კაპიტალის მართვა და კაპიტალის ადეკვატურობა

7.1 კაპიტალის მოთხოვნები

2014 წლის 30 ივნისიდან, ბანკი ვალდებულია დააკმაყოფილოს კაპიტალის ადეკვატურობის მინიმალური კოეფიციენტები, რომლებიც განსაზღვრულია სებ-ის პრეზიდენტის 2013 წლის 23 ოქტომბრით დათარიღებულ #100/04 ბრძანებაში - „კომერციული ბანკების კაპიტალის ადეკვატურობის მოთხოვნების შესახებ დამტკიცების თაობაზე“ („პილარ 1-ის რეგულაცია“).

საკრედიტო ინსტიტუტის კაპიტალის ადეკვატურობის ძირითადი მაჩვენებლები, მარეგულირებლის თვალსაზრისით, არის საზედამხედველო კაპიტალის კოეფიციენტები, რომლებიც გამოითვლება საზედამხედველო კაპიტალის შეფარდებით რისკის მიხედვით შეწონილ პოზიციებთან (“RWE”). პილარ 1-ის რეგულაციის შესაბამისად, სებ-ი მოითხოვს რომ ბანკებმა შეინარჩუნონ საზედამხედველო კაპიტალის მინიმალური კოეფიციენტი რისკის მიხედვით შეწონილი პოზიციების 8.0%, პირველადი კაპიტალის კოეფიციენტი - რისკის მიხედვით შეწონილი პოზიციების 6.0% და ძირითადი პირველადი კაპიტალი - რისკის მიხედვით შეწონილი პოზიციების 4.5%, რომელიც გამოთვლილი და ნაჩვენები უნდა იყოს ბანკის ფინანსურ ანგარიშგებაში. სავალდებულო მოთხოვნების გარდა ყველა ბანკს მოეთხოვება დამატებით დაიცვან კონსერვაციის, კონტრცეკლურობისა და სისტემური რისკის ბუფერები იმისთვის, რომ უზრუნველყოს ნორმალურ პირობებში კაპიტალის საკმარისი ოდენობის დაგროვება, კრიზისულ პერიოდთან გასამკლავებლად.

კონსერვაციის ბუფერის მიზანია ბანკის კაპიტალის კონსერვატულად შენარჩუნება. როცა ბანკი ბუფერს არღვევს, ამოქმედდება ავტომატური დაცვის მექანიზმი, რაც უზღუდავს ბანკს გაცემული დივიდენდების და ბონუსების მოცულობას.

კონტრცეკლური კაპიტალის ბუფერი არის ბაზელ 3-ის პრინციპებზე დაფუძნებული, რომელიც წარმოადგენს მნიშვნელოვან ინსტრუმენტს ბანკის დაკრედიტების აქტივობებზე ეკონომიკური ციკლის გავლენის გაუვნებელოებისთვის.

ამ ჩარჩოს ფორმალიზების და დაფუძნების მიზნით საქართველოს ეროვნულმა ბანკმა შეიმუშავა "პილარ 2-ის ფარგლებში კომერციული ბანკებისთვის კაპიტალის ბუფერების მოთხოვნების განსაზღვრის წესი". ამ წესის თანახმად, პილარ 2-ის კაპიტალის მოთხოვნებში შედის არაჰეჯირებული სავალუტო საკრედიტო რისკის, კონცენტრაციის, წმინდა სტრეს-ტესტისა და GRAPE ბუფერები.

აღსანიშნავია, პილარ 2-ის კაპიტალის ბუფერები კაპიტალის მოთხოვნების პროპორციულად უნდა იყოს გათვალისწინებული (ძირითადი პირველადი კაპიტალი 4.5%, პირველადი კაპიტალი 6% და მთლიანი საზედამხედველო კაპიტალი 8%). შესაბამისად, პილარ 2-ის მიხედვით მოთხოვნილი კაპიტალის 56% ბანკმა უნდა დაიცვას ძირითადი პირველადი კაპიტალის ინსტრუმენტებით, 75% კი - პირველადი კაპიტალით.

2019 წლის დეკემბერში სებ-მა გადაავადა ძირითადი პირველადი კაპიტალისა და პირველადი კაპიტალის მოთხოვნების ზრდა GRAPE და კონცენტრაციების ბუფერებისთვის.

2019 წლის 31 დეკემბრისთვის სისტემური რისკის ბუფერი 0.9%-მდე გაიზარდა, 0.6%-დან, ეროვნული ბანკის პრეზიდენტის 174/04 ბრძანების მიხედვით, რომელიც 2017 წლის 18 დეკემბრით თარიღდება.

2019 წლის დეკემბერში სეზონალური მაჩვენებელი საცხოვრებელი უძრავი ქონებით უზრუნველყოფილი რისკის პოზიციების კლასისთვის. ასეთი რისკის პოზიციები ექვემდებარებიან 35%-ში შეწონვას.

7.2 საზედამხედველო კაპიტალი

რეგულაცია ბანკებისგან მოითხოვს საკმარისი კაპიტალის გადადებას მოულოდნელი ზარალის დასაფარად და კრიზისში გადახდისუნარიანობის შესანარჩუნებლად. ძირითადი პრინციპის მიხედვით, საჭირო კაპიტალის მოცულობა დამოკიდებულია კონკრეტული ბანკის აქტივებთან დაკავშირებული რისკის მოცულობასთან.

მთლიანი საზედამხედველო კაპიტალი მოიცავს პირველად და მეორად კაპიტალს. პირველადი კაპიტალი შედგება ძირითადი პირველადი კაპიტალისა და დამატებითი პირველადი კაპიტალისგან.

პირველადი კაპიტალი წარმოადგენს საკუთარი კაპიტალის უმთავრეს წყაროს, რომელიც ბანკს საშუალებას აძლევს განაგრძოს თავისი საქმიანობა და შეინარჩუნოს გადახდისუნარიანობა. ძირითადი პირველადი კაპიტალი წარმოადგენს პირველადი კაპიტალის უმაღლეს დონეს.

მეორადი კაპიტალი არის საკუთარი კაპიტალის დამატებითი წყარო, რომლის საშუალებითაც ბანკი დაუბრუნებს ინვესტიციებს დეპოზიტორებსა და სუბორდინირებულ კრედიტორებს, გადახდისუნარიანობის დაკარგვის შემთხვევაში.

ქვემოთ მოცემული ცხრილი მოიცავს რისკის მიხედვით შეწონილ პოზიციებს კატეგორიებისა და კაპიტალის მოთხოვნების მიხედვით:

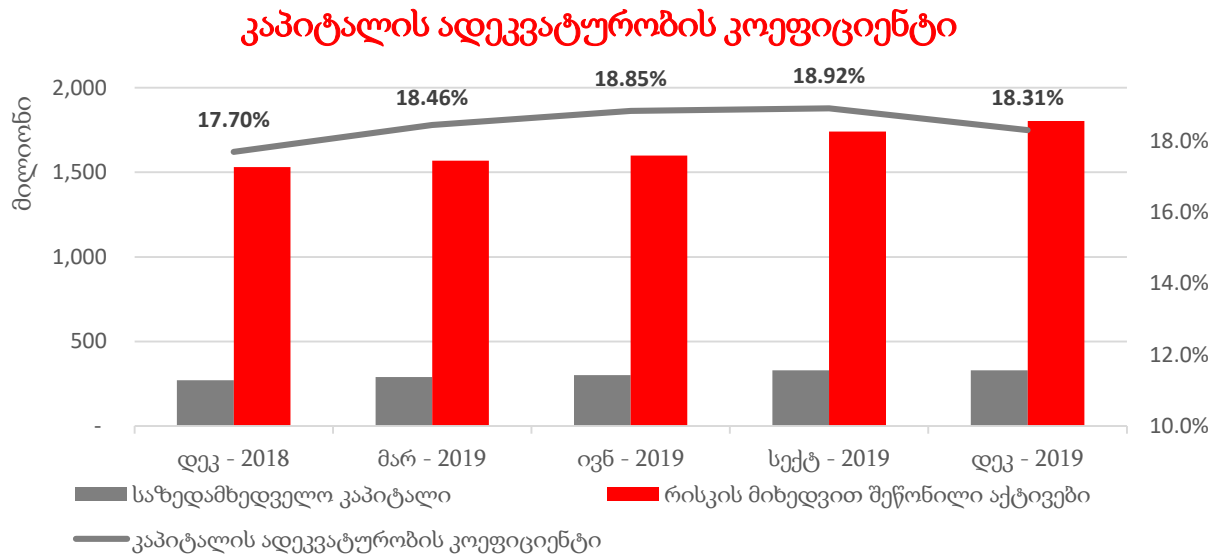
ცხრილი 7.2.1 საზედამხედველო კაპიტალი ბაზელ 3-ის მიხედვით

ათასი ლარი, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული	31 დეკემბერი 2019	31 დეკემბერი 2018	ცვლილება
ძირითადი პირველადი კაპიტალი საზედამხედველო კორექტირებამდე	299,001	272,945	10%
ჩვეულებრივი აქციები	44,490	44,490	0%
საემისიო კაპიტალი ჩვეულებრივი აქციებზე	35,132	35,132	0%
აკუმულირებული სხვა სრული შემოსავალი	28,176	28,500	-1%
სხვა რეზერვები	1,694	1,694	0%
გაუნაწილებელი მოგება	189,508	163,128	16%
ძირითადი პირველადი კაპიტალი: საზედამხედველო კორექტირებები	-83,642	-62,335	34%
აქტივების გადაფასების რეზერვი	-28,176	-28,500	-1%
აკუმულირებული არარეალიზებული გადაფასების მოგება აქტივებზე მოგებასა და ზარალში	-2,693	-2,368	14%
არამატერიალური აქტივები	-52,666	-31,206	69%
ინვესტიციები შვილობილ კომპანიებში/დაკავშირებულ საწარმოებში	-107	-260	-59%
ძირითადი პირველადი კაპიტალი	215,359	210,610	2%
დამატებითი პირველადი კაპიტალი	4,565	4,565	0%
პირველადი კაპიტალი	219,924	215,175	2%
მეორადი კაპიტალი	110,217	55,994	97%
სუბორდინირებული ვალი	92,835	41,715	123%
საერთო რეზერვები	17,382	14,279	22%
საზედამხედველო კაპიტალი	330,141	271,169	22%

2019 წელს მთლიანი საზედამხედველო კაპიტალი გაიზარდა 58.9 მილიონი ლარით, 2018 წლის მონაცემებთან შედარებით. ძირითადი ცვლილებები გამოიწვია გაუნაწილებელი მოგების ზრდამ 26.38 მილიონი ლარით და ასევე მეორადი კაპიტალის ზრდამ, 51.12 მილიონი ლარის სუბორდინირებული სესხების მოზიდვის ხარჯზე.

ქვემოთ მოცემულ ცხრილში ნაჩვენებია საზედამხედველო კაპიტალის და რისკის მიხედვით შეწონილი მთლიანი აქტივების კვარტალური მონაცემები:

ცხრილი 7.2.2 საზედამხედველო კაპიტალი ბაზელ 3-ის მიხედვით

საზედამხედველო კაპიტალის შესახებ დამატებითი ინფორმაციისთვის იხილეთ დანართის ცხრილი 2 და 3.

7.2.1 რისკის მიხედვით შეწონილი პოზიციები

2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით რისკის მიხედვით შეწონილი პოზიციები შეადგენდა 1,802.8 მილიონ ლარს და რისკის შემდეგ ტიპებადაა ჩაშლილი: საკრედიტო რისკმა შეადგინა რისკის მიხედვით შეწონილი პოზიციების 77.1%, საბაზრო რისკმა - 0.06%, საოპერაციო რისკმა კი - 22.2%. 2019 წლის 31 დეკემბერსა და 2018 წლის 31 დეკემბერს შორის რისკის მიხედვით შეწონილი პოზიციები საკრედიტო რისკისთვის გაიზარდა 248.2 მილიონი ლარით, საოპერაციო რისკისთვის - 11.99 მილიონი ლარით, რაც განპირობებული იყო ძირითადი ინდიკატორების გამოთვლაში გამოყენებული 3 წლის საშუალო მოგების მაჩვენებლის ზრდით, რისკის მიხედვით შეწონილი პოზიციები საბაზრო რისკისთვის კი გაიზარდა 10.9 მილიონი ლარით.

ქვემოთ მოცემული ცხრილი მოიცავს რისკის მიხედვით შეწონილ პოზიციებს კატეგორიებისა და კაპიტალის მოთხოვნების მიხედვით:

ცხრილი 7.2.1.1 კაპიტალის მოთხოვნების და რისკის მიხედვით შეწონილი პოზიციების (RWE) მინიმალური მოთხოვნები

მილიონი ლარი, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული	31-დეკემბერი-19		31-დეკემბერი-18		ცვლილება(1)
	RWE	კაპიტალის მოთხოვნა	RWE	კაპიტალის მოთხოვნა	
საკრედიტო რისკი	1,390.5	254.6	1,142.3	202.2	22%
საბალანსო ელემენტები	1,358.4	248.8	1,120.0	198.2	21%
ცენტრალური მთავრობა და ცენტრალური ბანკები	114.0	20.9	86.0	15.2	33%
კომერციული ბანკები	49.8	9.1	26.3	4.7	90%
კორპორატიული კლიენტები	268.4	49.2	267.8	47.4	0%
საცალო	552.7	101.2	429.7	76.1	29%
საცხოვრებელი ფართით უზრუნველყოფილი პოზიციები	33.4	6.1	12.3	2.2	171%
ვადაგადაცილებული ელემენტები	4.0	0.7	3.8	0.7	6%
მაღალი რისკის კატეგორია	143.8	26.3	158.6	28.1	-9%
სხვა ელემენტები	192.2	35.2	135.5	24.0	42%
გარესაბალანსო ელემენტები	19.3	3.5	11.2	2.0	73%
კონტრაგენტის საკრედიტო რისკი	12.8	2.3	11.1	2.0	15%
საბაზრო რისკი	11.4	2.1	0.5	0.1	nmf
საოპერაციო რისკი	400.9	73.4	388.9	68.8	3%
სულ	1,802.8	330.1	1,531.7	271.1	18%

(1) RWE-ში პროცენტული ცვლილება არის იგივე, რაც კაპიტალის მოთხოვნების პროცენტული ცვლილება.

საკრედიტო რისკში ძირითადი ცვლილებები გამოწვეული იყო საცალო სესხების პორტფელის 151.1 მილიონი ლარის ზრდით, ძირითადად საცალო კლასის ზღვარის საზედამხედველო საცალო პორტფელის 0.2%-მდე გაზრდის გამო. საცხოვრებელი ფართით უზრუნველყოფილი პოზიციები კი 60.2 მილიონი ლარით გაიზარდა, რაც ამ კატეგორიის სესხებზე რეგულაციის შემსუბუქებამ, კერძოდ კი, სესხის უზრუნველყოფის კოეფიციენტის მაქსიმალური ზღვარის გაზრდამ გამოიწვია.

რისკის მიხედვით შეწონილი რისკის პოზიციების შესახებ დამატებითი ინფორმაციისთვის იხილეთ დანართის მე-4 ცხრილი.

7.3 კაპიტალის მართვა

კაპიტალის მართვა განპირობებულია ბანკის სტრატეგიული და ორგანიზაციული მოთხოვნების შესაბამისად და ითვალისწინებს მარეგულირებელ, ეკონომიკურ და კომერციულ გარემოს. კაპიტალის მართვის მთავარი მიზანია ფუნდამენტური რისკების დასაძლევად კაპიტალის სტაბილური ბაზის შენარჩუნება.

ბანკი ზარალს კატეგორიების მიხედვით განსაზღვრავს. ზოგი ფინანსური დანაკარგი, რომელიც ბანკის ყოველდღიური საქმიანობის ნაწილია, ბანკის შემოსავლებით იფარება. თუმცა, გარკვეული შიდა ან გარე ფაქტორებისგან გამოწვეული ზარალი, რომელიც აღემატება შემოსავალს, გადაიფარება კაპიტალიდან.

ბანკის კაპიტალის მართვის მიზნებს წარმოადგენს მუდმივ გადახდისუნარიანობაზე ზრუნვა, კაპიტალის საზედამხედველო და შიდა მოთხოვნების დაკმაყოფილება და დამატებითი კაპიტალის ბუფერის შენარჩუნება ცნობილი (და, ზოგ შემთხვევებში უცნობი) რისკებისგან ბანკის დასაცავად.

7.3.1 კაპიტალის მართვის ორგანიზაცია

სამეთვალყურეო საბჭო ამტკიცებს გადაწყვეტილებებს ცვლილებების შესახებ ბანკის კაპიტალის სტრუქტურაში. სტრატეგია მოიცავს ფუნდამენტურ მიზნებს და საბაზისო პროცედურებს:

მიზნები	პროცედურები
ჩვეულებრივი და სტრესული სიტუაციების შედეგად წარმოქმნილი რისკის გავლენასთან გასამკლავებლად კაპიტალის ადეკვატურობის მართვა	<ul style="list-style-type: none"> საზედამხედველო კაპიტალის დაცვა RAS ლიმიტის ბუფერის შენარჩუნება
ბიზნესის ზრდის და შესაბამისი რისკების დასაფინანსებლად კაპიტალის ადეკვატური დონის შენარჩუნება.	<ul style="list-style-type: none"> კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტის მოკლე და გრძელვადიანი პროგნოზის გაკეთება
კაპიტალის პოტენციური დეფიციტისთვის სტრატეგიების დადგენა.	<ul style="list-style-type: none"> სტრეს-ტესტების ჩატარება
კაპიტალის დაგეგმვის, კაპიტალის გაცემის და დივიდენდების განაწილების ღონისძიებების ხელმძღვანელობა.	<ul style="list-style-type: none"> კაპიტალის მართვის მთავარი სტრატეგიების შესაბამისი პროცედურების შემუშავება.

ბანკი საკუთარ კაპიტალს მართავს კაპიტალის ადეკვატურობის შეფასების შიდა პროცესის (ICAAP) საშუალებით.

7.3.2 კაპიტალის ადეკვატურობის დაგეგმვა, მონიტორინგი და ანგარიშგება

კაპიტალის ადეკვატურობის შეფასების შიდა პროცესის ნაწილი ითვალისწინებს კაპიტალის მომავალი მოთხოვნების დაგეგმვას ბანკის ბიზნეს გარემოს, ზრდის და სტრატეგიულ გეგმებთან შესაბამისობით. რისკის პროფილში პოტენციური ძირითადი ცვლილებები და შესაბამისი კაპიტალის მომავალი მოთხოვნები შეფასებულია კაპიტალის ადეკვატურობის შეფასების შიდა პროცესის გამოყენებით. აღნიშნული მონაცემები გამოიყენება სტრატეგიული გადაწყვეტილების მიღების პროცესში სამეთვალყურეო საბჭოს და დირექტორთა საბჭოს მიერ.

კაპიტალის დაგეგმვა შეტანილია სტრატეგიული დაგეგმვის პროცესში, რომელიც ითვალისწინებს რისკის სტრატეგიის და დასაშვები დონის შესაბამისობაში მოყვანას ბანკის კომერციულ მიზნებთან. კაპიტალის გეგმას შეიმუშავებს დირექტორთა საბჭო და ამტკიცებს სამეთვალყურეო საბჭო. დირექტორთა საბჭო პასუხისმგებელია კაპიტალის გეგმის და პოზიციის გადახედვასა და მონიტორინგზე. კაპიტალის დაგეგმვა კაპიტალის, რისკის და მოგების პროგნოზის მთავარი ფუნქციაა.

ბანკი რისკის კონტროლისა და მონიტორინგის პროცესის შედეგად აიდენტიფიცირებს რისკებს და განსაზღვრავს შესაბამის ქმედებებს რისკის მართვისთვის. საზედამხედველო კაპიტალის კოეფიციენტები ითვლება ყოველთვიურად და მიეწოდება საქართველოს ეროვნულ ბანკს. ბანკი აკონტროლებს თავისი კაპიტალის ადეკვატურობის პარამეტრებს ყოველთვიურად კაპიტალის ადეკვატურობის დონის შესანარჩუნებლად მიღებული რისკების შესაბამისად. ორგანიზაციული და ტექნიკური ზომების მიღებით ორგანიზაციული რისკების მართვისა და ბაზრის ანალიზის განყოფილება უზრუნველყოფს კაპიტალის კონტროლის ყველა პარამეტრის გამოთვლას და დროულად წარდგენას დირექტორთა საბჭოსა და სამეთვალყურეო საბჭოსთვის. იმ შემთხვევაში, თუ მოსალოდნელია კაპიტალის ადეკვატურობის შემცირება სებ-ის მიერ დადგენილი ზღვრების ან რისკის დასაშვები დონის დოკუმენტის მიერ დადგენილი ზღვრების ქვემოთ, ბანკის სამეთვალყურეო საბჭო პასუხისმგებელია შეიმუშაოს სტრატეგია, რომელიც უნდა განახორციელოს დირექტორთა საბჭომ აღნიშნული ტენდენციის კომპენსირებისთვის რისკების შეზღუდვის, შემცირების ან კაპიტალის ბაზის გაძლიერების გზით.

7.4 ლევერიჯის კოეფიციენტი

2018 წლის სექტემბერში სებ-მა წარადგინა ლევერიჯის კოეფიციენტი, რომელიც ეფუძნება BIS ბაზელ 3-ის ჩარჩოს. ლევერიჯის კოეფიციენტი მნიშვნელოვანი და შემავსებელია რისკებზე დაფუძნებული კაპიტალის ჩარჩოსთვის. ლევერიჯის კოეფიციენტი მოიცავს ბანკის როგორც ბალანსურ, ასევე გარესბალანსო ლევერიჯის ელემენტებს. ლევერიჯის კოეფიციენტი გამოითვლება პირველადი კაპიტალის შეფარდებით რისკის პოზიციებთან.

კომერციულ ბანკებს მოეთხოვებათ დაიცვან სებ-ის მიერ დაწესებული მინიმალური კოეფიციენტი, რომელიც შეადგენს 5%-ს. ბანკის ლევერიჯის კოეფიციენტი ბანკისთვის შეადგენდა 10.4%-ს და 11.5%-ს შესაბამისად 2019 წლის დეკემბერსა და 2018 წლის დეკემბერში.

სებ-ის სტანდარტების მიხედვით ლევერიჯის კოეფიციენტის გამოთვლის დეტალები მოცემულია ქვემოთ ცხრილში.

ლევერიჯის კოეფიციენტი

მილიონი ლარი, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული	31 დეკემბერი 2019	31 დეკემბერი 2018	ცვლილება
საბალანსო ელემენტების რისკის პოზიციები	2,083.3	1,834.4	14%
საბალანსო ელემენტები (დაქვითული ელემენტები)	2,167.0	1,865.9	16%
გარესაბალანსო პოზიციები	-83.6	-31.5	166%
გარესაბალანსო ელემენტების ნომინალური ღირებულება	25.9	22.4	16%
(გარესაბალანსო ელემენტების საკრედიტო კონვერსიის ფაქტორის ეფექტი)	120.1	83.4	44%
წარმოებული ინსტრუმენტების რისკის პოზიციები	-94.2	-61.0	54%
სულ ლევერიჯის კოეფიციენტის პოზიციები	12.8	11.1	15%
სულ ლევერიჯის კოეფიციენტის პოზიციები	2,122.1	1,867.9	14%
პირველადი კაპიტალი	219.9	215.2	2%
ლევერიჯის კოეფიციენტი	10.36%	11.52%	-10%

8 საკრედიტო რისკი

საკრედიტო რისკი არის კონტრაგენტი მხარის მიერ შეთანხმებული პირობების შესაბამისად ვალდებულებების შეუსრულებლობით გამოწვეული რისკი. როგორც წესი, აღნიშნული ვალდებულებები წარმოადგენენ ბანკის ტრადიციული არასავაჭრო საკრედიტო საქმიანობის, კონკრეტულად სესხების, შემადგენელ ნაწილს. საკრედიტო რისკის ყველაზე მნიშვნელოვანი ელემენტი - დეფოლტის რისკი წარმოადგენს კონტრაგენტი მხარეების მიერ ვალდებულებების შეუსრულებლობით გამოწვეული დანაკარგის რისკს. ბანკი ქვეყნის რისკს გამოყოფს, როგორც საკრედიტო რისკის ცალკე სახეობას. ბანკთან მიმართებაში, ქვეყანასთან დაკავშირებული რისკი წარმოადგენს საქართველოს მიერ ვალდებულებების შეუსრულებლობის ან საკრედიტო ხარისხის მოულოდნელი გაუარესების შედეგად წარმოშობილ რისკს, რომელიც გამოწვეულია სოციალური არეულობით, პოლიტიკური არასტაბილურობით, ომით ან ქვეყანაში მიმდინარე სხვა არახელსაყრელი მოვლენებით. საკრედიტო რისკის უფრო დეტალურად განსაზღვრა შესაძლებელია კონცენტრაციის რისკით, რომელიც წარმოიშობა ერთი ან მეტი კონტრაგენტისთვის სარისკო საბანკო ოპერაციის შედეგად.

8.1 საკრედიტო რისკის პოზიცია

ბანკს შემუშავებული აქვს პოლიტიკა, სადაც საკრედიტო რისკის პოზიციები განსაზღვრული და კლასიფიცირებულია თანმიმდევრულად და შესაბამისად. საკრედიტო რისკის პოზიციის იდენტიფიკაციასთან და რისკის მიტიგაციის ელემენტების კლასიფიკაციასთან დაკავშირებულ მონაცემებზე დაკვირვება ხორციელდება რეგულარულად. აღნიშნული პოლიტიკა და პროცედურები ეგზავნება საქართველოს ეროვნულ ბანკს და ექვემდებარება რეგულარულად გადახედვას და მონიტორინგს.

პილარ 1-ის რეგულაციის საფუძველზე, ბანკის საკრედიტო რისკის მთლიანი მოცულობა 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით შეადგენდა 2,159.1 მილიონ ლარს, წინა წელთან შედარებით 16%-იანი ზრდით.

ქვემოთ მოცემულ ცხრილში დეტალურად არის წარმოდგენილი საკრედიტო რისკის პოზიციები პილარ 1-ის რეგულაციის შესაბამისად.

საკრედიტო რისკის პოზიცია პილარ 1-ის რეგულაციის საფუძველზე

ათასი ლარი, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული	31 დეკემბერი 2019	31 დეკემბერი 2018	ცვლილება
მთავრობები ან ცენტრალური ბანკები	300,630	367,187	-18%
კომერციული ბანკები	181,229	107,481	69%
კორპორატიული კლიენტები	283,109	286,592	-1%
საცალო	741,353	575,789	29%
საცხოვრებელი ქონების იპოთეკით უზრუნველყოფილი	95,403	35,217	171%
ვადაგადაცილებული სესხები	4,063	3,764	8%
მაღალი რისკის კატეგორია	99,987	109,879	-9%
სხვა აქტივები	408,423	348,512	17%
საბალანსო ელემენტები	2,114,196	1,834,420	15%
გარესაბალანსო ელემენტები	32,096	17,477	84%
კონტრაგენტის საკრედიტო რისკი	12,806	11,076	16%
საკრედიტო რისკის მთლიანი მოცულობა	2,159,098	1,862,973	16%

ფინანსური ანგარიშების აქტივებსა და საკრედიტო რისკის მიხედვით შეწონილ ბალანსის მუხლებს შორის კავშირი იხილეთ დანართის მე-5 ცხრილში. სავალდებულო ანგარიშგების მიზნებისთვის გამოყენებული თითოეული სტანდარტიზირებული საბალანსო უწყისის აქტივების საბალანსო ღირებულებებსა და კაპიტალის ადეკვატურობის გაანგარიშების მიზნით გამოყენებულ რისკის მოცულობებს შორის სხვაობა იხილეთ დანართის მე-6 ცხრილში.

8.2 საკრედიტო რისკების მართვა

ბანკში საკრედიტო რისკების მართვას ხელმძღვანელობს რისკების დირექტორი (გენერალური დირექტორის მოადგილე), დირექტორთა საბჭოსა და სამეთვალყურეო საბჭოს ზედამხედველობით.

საკრედიტო რისკის მოცულობის შესაფასებლად მოწმდება კონტრაგენტის სხვადასხვა ტიპები და განისაზღვრება კონტრაგენტის დარჩენილი რისკი პორტფელის თითოეულ შემთხვევაში ან თითოეულ სეგმენტთან მიმართებაში. რისკის მოხდენის გავლენისა და ალბათობის თვალსაზრისით, მუდმივად ხორციელდება რისკ ფაქტორებისა და შედეგების შეფასება ემპირიული მონაცემების ანალიზის, ექსპერტის დასკვნის და შიდა საკრედიტო რეიტინგის შეფასების საფუძველზე.

8.2.1 გადაწყვეტილების მიღების პროცედურები

ბანკში დანერგილია სისტემები და პროცედურები, რომელთა მიხედვითაც გადაწყვეტილების მიღების პროცესი იყოფა სამ ძირითად კატეგორიად:

- რისკის დონე კორპორატიული კლიენტების შემთხვევაში
- რისკის დონე ფიზიკური პირების შემთხვევაში
- ფიზიკურ პირებზე გაცემული ავტომატიზირებული სესხის რისკის დონე

კონტრაგენტის შეფასება და კრედიტის დამტკიცების პროცედურები (ეტაპები) ითვალისწინებს შემდეგს:

კორპორატიული კლიენტები	საცალო კლიენტები	საცალო კლიენტებზე გაცემული ავტომატიზირებული კრედიტები
<ul style="list-style-type: none"> • კლიენტის ფინანსური მდგომარეობის შესახებ განაცხადის მიღების პროცესი და კომპლექსური ანალიზი - ხორციელდება კორპორატიული ბანკირების / უფროსი საკრედიტო ექსპერტების მიერ; • კლიენტის ბიზნეს ოპერაციების სპეციფიკაციები/მართვის შეფასება - ხორციელდება კორპორატიული ბანკირების / უფროსი საკრედიტო ექსპერტების მიერ; • კლიენტის სამართლებრივი კომპლექსური ანალიზი (საჭიროების შემთხვევაში) - ხორციელდება ბანკის იურიდიული განყოფილების მიერ; • უზრუნველყოფის შეფასება/ანალიზი - ხორციელდება ბანკის უზრუნველყოფის შეფასების ერთეულის მიერ (ფრონტ ოფისისგან დამოუკიდებლად); • კლიენტის რისკის შეფასება და ანალიზი (ანგარიშის საფუძველზე, კლიენტის ფულადი საშუალებების თავისუფალი ნაკადის ადეკვატურობა მოთხოვნილი სესხის მომსახურებისთვის) - ხორციელდება ბანკის საკრედიტო რისკის მართვის დეპარტამენტის მიერ. 	<ul style="list-style-type: none"> • განაცხადის მიღების პროცესი და კლიენტისგან პირდაპირი, პირველწყაროდან მიღებული დოკუმენტაციის შეგროვება (შემოსავლის დამადასტურებელი მოწმობა, ვალდებულებები, შემოსული თანხები და ოჯახის ხარჯები, სხვა საჭირო ინფორმაცია) - ხორციელდება ბანკის საკრედიტო ექსპერტების მიერ მომსახურების ცენტრებსა და ფილიალებში; • უზრუნველყოფის შეფასება/ანალიზი - ხორციელდება ბანკის უზრუნველყოფის შეფასების ერთეულის მიერ (ფრონტ ოფისისგან დამოუკიდებლად); • კლიენტის საკრედიტო რეიტინგის გადახედვა და დადგენა - ხორციელდება საკრედიტო რისკებთან დამოუკიდებელი ჯგუფების მიერ. 	<ul style="list-style-type: none"> • განაცხადის მიღების პროცესი და კლიენტის პირადი ინფორმაციის მოგროვება - ხორციელდება პირველი ხაზის თანამშრომლების (ოპერატორები / გაყიდვების აგენტები) მიერ; • შეფასება ხორციელდება ავტომატური დამუშავების (დამტკიცება და უარყოფა) სისტემის მეშვეობით, რომელიც ონლაინ ანალიზებს კლიენტის მიერ წარმოდგენილ შემოსავალს და ვალდებულებებს, ამოწმებს კლიენტზე კრედიტის გაცემის შესაძლებლობას (მათ შორის საკრედიტო რეიტინგს) და ამ მონაცემების საფუძველზე ამტკიცებს ან აუარებს განაცხადს - მეთოდოლოგია და საკრედიტო რეიტინგები გადაიხედება და მტკიცდება დირექტორთა საბჭოს მიერ.

გადაწყვეტილების მიღებასთან დაკავშირებული ლიმიტები და უფლებამოსილებები გაყოფილია სხვადასხვა დონის საკრედიტო კომიტეტებს შორის. საკრედიტო კომიტეტების სტრუქტურა და მოდელი მიღებული და დამტკიცებულია დირექტორთა საბჭოს მიერ. ბანკი იყენებს ცენტრალიზებული მიდგომის მოდელს, რა შემთხვევაშიც გადაწყვეტილების მიღების უფლებამოსილება კონცენტრირებულია სათაო ოფისზე.

ბანკში ფუნქციონირებს შემდეგი დონის საკრედიტო კომიტეტები:

ადგილობრივი საკრედიტო კომიტეტი - მართავს საკრედიტო ერთეულის მენეჯერის / ფილიალის მენეჯერი;

რეგიონალური საკრედიტო კომიტეტი - მართავს რეგიონალური დირექტორი;

მცირე საკრედიტო კომიტეტი - მართავს რისკების დირექტორი;

საკრედიტო რისკის კომიტეტი - მართავს გენერალური დირექტორი;

ადგილობრივი, რეგიონალური და მცირე საკრედიტო კომიტეტის ცალკეული მსესხებლის/მსესხებელთა ჯგუფის დადასტურების ლიმიტები განისაზღვრება საკრედიტო რისკის კომიტეტის მიერ. საკრედიტო რისკის კომიტეტის ლიმიტი წესდება სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ.

ადგილობრივ და რეგიონალურ საკრედიტო კომიტეტებს გადაწყვეტილების მიღების უფლებამოსილება აქვთ მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ სესხის მოთხოვნა ჯდება ვალის მომსახურების/

ლევერიჯის პარამეტრების მინიმალურ მოთხოვნებში, რომელიც პროდუქტის მიხედვით იცვლება. თუ განაცხადი ვერ აკმაყოფილებს ამ პარამეტრებს, იგი უარყოფილია, ან დასამტკიცებლად იგზავნება მცირე საკრედიტო კომიტეტთან;

მცირე საკრედიტო კომიტეტისა და საკრედიტო რისკის კომიტეტისთვის წარდგენილი სესხის ყველა მოთხოვნას ანალიზებს საკრედიტო რისკის მართვის ჯგუფი და მხოლოდ წინასწარი დასტურის შემთხვევაში წარუდგება კომიტეტს.

8.2.2 საკრედიტო რისკის მართვა კოვიდ-19-ის პერიოდში

ბანკმა გადახედა საკრედიტო რისკის პოლიტიკას, რათა შესაბამისობაში ყოფილიყო რისკის მართვის განახლებულ მიდგომებთან. კოვიდ-19-ის პერიოდში დირექტორთა საბჭო რისკის კომიტეტთან ერთად მეტად ფოკუსირებულია სასესხო პორტფელის ანალიზზე. საკრედიტო პორტფელის შეფასება გასაზღვრავს გაუფასურებული რისკის პოზიციებსა და რისკის კონცენტრაციებს. მისი მიზანია მატერიალურ რისკებზე დროული და ფოკუსირებული რეაგირება და შესაბამისი ზომების გატარება, რომელიც მოიცავს:

- რისკის კრიტერიუმებისა და მოცულობის იდენტიფიკაცია;
- გაუფასურებული რისკის პოზიციების იდენტიფიკაცია და მჭიდრო მონიტორინგი, პოტენციური სამოქმედო გეგმის განსაზღვრასთან ერთად;
- საკრედიტო კონცენტრაციის მონიტორინგი, მაგალითად უზრუნველყოფის სექტორული კონცენტრაციის;
- რისკის მატარებელი ფაქტორების მონიტორინგი.

იმისათვის, რომ ბანკმა დროულად განსაზღვროს, თუ რომელ კლიენტებზე ექნება არსებულ სიტუაციას ყველაზე დიდი ეფექტი, უფრო დროულად მოხდეს პორტფელის ხარისხის დადგენილი ტრენდის დადგენა და პროაქტიულად იმართოს პროცესები, საჭიროა საკრედიტო რისკის მართვის ახალი მეთოდების გამოყენება. ამისათვის:

- ბანკი ატარებს გრანულარულ ანალიზს ინდუსტრიების დონეზე, რათა განისაზღვროს კოვიდ-19-ით გამოწვეული კრიზისის გავლენა თითოეული სექტორის მიწოდება-მოთხოვნაზე;
- ბანკი ცდილობს კრიზისის დროს ყველაზე დიდი რისკის წინაშე მყოფი კლიენტების დადგენას. სტრეს ტესტი ბანკს საშუალებას აძლევს შეაფასოს მოსალოდნელი გავლენა ლიკვიდობაზე;
- ყველაზე დიდი რისკის შემცველი კლიენტებისა და მათი შესაბამისი საქმიანობის ინდუსტრიების დადგენა ბანკისთვის მთავარ ამოცანას წარმოადგენს. EBITDA-ს ზღვარის, ფულადი სახსრების მოძრაობისა და ხარჯების სტრუქტურის ანალიზი ბანკს ეხმარება კომპანიის საბალანსო უწყისის სისუსტეების გამოვლენაში;
- ბანკის ქმედებები კრიზისული პერიოდისთვის შესაძლოა აერთიანებდეს შემდგომს: ვადის გახანგრძლივება სასესხო პორტფელზე; სახელმწიფოს უზრუნველყოფით გაცემული სესხები და ახალი საკრედიტო ხაზების გაცემა იმ მსესხებლებზე, რომლებიც მოკლევადიანი ფულადი დეფიციტის წინაშე დგანან. ეს ქმედებები ასევე მოიცავს რესტრუქტურისაციას, სახელშეკრულებო ვადის გადახედვას, სესხზე გარკვეული პერიოდით მხოლოდ საპროცენტო გადასახდელების დაკისრებას, ან მოკლევადიანი სესხის გრძელ ვადაზე გადაკეთებას.

8.2.3 მონიტორინგი, პორტფელის მართვა და ანგარიშგება

დირექტორთა საბჭო აფასებს და ზედამხედველობას უწევს საკრედიტო პორტფელის მართვას. საკრედიტო რისკების ჯგუფი ახორციელებს საკრედიტო პორტფელის გადანაწილებისა და დაჯგუფების, ასევე რისკის ხარჯის ანალიზს, ტენდენციის გაანგარიშებას და ანგარიშგებას. პორტფელის ხარისხის ადმინისტრაციისა და ანგარიშგების დეპარტამენტი აერთიანებს მონაცემებს და რეპორტის სახით წარუდგენს შემდეგ მიმღებებს:

- ფილიალის/სტრუქტურული ერთეულის დონეზე - საოპერაციო რეპორტები, რომლებიც გამოიყენება ყოველდღიური სარისკო პორტფელის (Portfolio at Risk - “PAR”) და საკრედიტო ზარალის დასაფარად განკუთვნილი რეზერვის (Loan Loss Provision - “LLP”) გადახედვის და მართვის მიზნით;
- საშუალო დონის მენეჯმენტი / პროდუქტის მფლობელები - სხვადასხვა რეპორტები პროდუქტის და მისი ხარისხის (PAR, LLP, ცვლილებები შემადგენლობასა და კონცენტრაციებში) შესახებ;
- უმაღლესი მენეჯმენტი - რეპორტები ბიზნეს ხაზის / რეგიონალურ დონეზე პორტფელის უფრო კონსოლიდირებული ჯგუფებისთვის.

ბანკში დანერგილია სისტემა, რომლის საფუძველზეც არსებობს პორტფელის მართვის და მონიტორინგის სამი დამოუკიდებელი დონე:

- ბიზნეს ხაზები, რომლებიც პასუხისმგებელი არიან კონკრეტული პროდუქტის კომერციული საქმიანობების შესახებ ყოველდღიურ/ყოველთვიურ ანგარიშგებაზე, რომლებიც ასევე ასახავს პორტფელის საერთო სტატისტიკას და ხარისხს (PAR და LLP);
- საკრედიტო რისკების მართვის ჯგუფი, კომერციული საქმიანობის მფლობელისგან დამოუკიდებლად, პასუხისმგებელია პორტფელის ხარისხის ყოველთვიურ მონიტორინგსა და ანგარიშგებაზე. ანგარიშები ასახავს PD-ს, LGD-ს, DPD-ს, PAR-ს და LLP-ს სხვადასხვა საკრედიტო პროდუქტებთან მიმართებაში. საკრედიტო რისკების მართვის ჯგუფი ვალდებულია დირექტორთა საბჭოს შეატყობინოს ისეთი გარემოების შესახებ, თუ პორტფელის პარამეტრებში აღინიშნება პროგნოზირებული დონეებიდან გადაცდომის შემთხვევები;
- ბანკში მოქმედებს ანგარიშგების და პორტფელის გადახედვის სისტემა ფინანსური დეპარტამენტის დონეზე, რომელიც ბიუჯეტირების და დაგეგმვის მიზნებიდან გამომდინარე, პასუხისმგებელია საკრედიტო პორტფელის გადანაწილებასა და ანალიზზე.

8.2.4 საკრედიტო რისკის შეფასება

საკრედიტო რისკების შეფასება და გაზომვა ეფუძნება პრინციპს, რომლის თანახმადაც ქვემოთ მოცემული ფაქტორები იცვლება მსესხებლის სხვადასხვა ტიპის მიხედვით:

- კრედიტუნარიანობასთან დაკავშირებული ფაქტორები;
- ხელმისაწვდომი მონაცემთა წყაროები;
- საკრედიტო რისკების დონეები.

როგორც უკვე აღინიშნა, ბანკმა მიიღო საკრედიტო პორტფელის სეგმენტაციის სტანდარტები კონკრეტული რისკის საფუძველზე ბანკის ყველა მსესხებლის კრედიტუნარიანობის შესაფასებლად.

ბანკმა გამოყო და განსაზღვრა შემდეგი საერთო სეგმენტები:

- სუვერენული სახელმწიფოები/ცენტრალური მთავრობები;

- ბანკები/დაწესებულებები;
- კორპორატიული კლიენტები;
- საცალო კლიენტები, მათ შორის მასობრივი ბაზრის საცალო კრედიტები;
- კერძო საბანკო მომსახურების კლიენტები.

ბანკში დანერგილია სისტემა, რომლის საშუალებითაც საკრედიტო რისკის შეფასება ხდება კრედიტის გაცემის დროს. შესაბამისად, ნებისმიერი კრედიტის დარეზერვება ხდება ინდივიდუალურად გაცემის მომენტში. ბანკი კლიენტის დონეს განიხილავს რეზერვის კატეგორიის ექვივალენტურად.

რისკი განიხილება, როგორც დეფოლტის ალბათობა დაფარვის მოლოდინის გარეშე კონკრეტულ პროდუქტებთან და კლიენტის ჯგუფებთან დაკავშირებით. როგორც წესი, სტატისტიკური მონაცემების გადახედვა და მოსალოდნელი დანაკარგების კორექტირება (შესაბამისად კორექტირებები შედის საკრედიტო რეიტინგებშიც) ხდება ყოველკვარტალურად. საკრედიტო რისკის მართვის ჯგუფი პასუხისმგებელია დააკვირდეს ზარალის შემთხვევებს, მათ სტატისტიკას და შეამოწმოს საკრედიტო რეიტინგები და ინდივიდუალური გადაწყვეტილების მიღების მიზნით გამოყენებული პროგრამული უზრუნველყოფის გადაწყვეტები.

8.2.5 გაუფასურება

რეგულირების მიზნით, ბანკი ახორციელებს თავისი საკრედიტო ზარალის რეზერვის გაანგარიშებას 2017 წლის 10 აგვისტოს დამტკიცებული "კომერციული ბანკების მიერ აქტივების კლასიფიკაციისა და შესაძლო დანაკარგების რეზერვების შექმნის შესახებ" საქართველოს ეროვნული ბანკის რეგულაციის შესაბამისად. შემოწმებულ ფინანსურ ანგარიშგებებთან დაკავშირებით, ბანკი შესაძლო დანაკარგების რეზერვების გაანგარიშებას ახორციელებს ფინანსური ანგარიშგების უახლესი საერთაშორისო სტანდარტების სტანდარტების შესაბამისად.

გაუფასურების მეთოდოლოგია საქართველოს ეროვნული ბანკის რეგულაციის საფუძველზე

2017 წელს, საქართველოს ეროვნულმა ბანკმა დაამტკიცა განახლებული რეგულაცია "კომერციული ბანკების მიერ აქტივების კლასიფიკაციისა და მოსალოდნელი დანაკარგების რეზერვების გამოყენების შესახებ" იმის უზრუნველსაყოფად, რომ კომერციულ ბანკებს ჰქონდეთ საკუთარი აქტივების კლასიფიკაციისა და ზარალის დასაფარად რეზერვების გამოყოფის ადეკვატური შიდა პროცედურები და ანგარიშგების სტანდარტები. მეთოდოლოგიაში მთელი რიგი ცვლილებების გათვალისწინებით, ყველაზე მნიშვნელოვანი ცვლილება იყო "სესხის მომსახურების" (Payment-To- Income - PTI) და "სესხის უზრუნველყოფის" (Loan-To-Value - LTV) კოეფიციენტები. აღნიშნული კოეფიციენტების დარღვევა განაპირობებს რისკის უფრო მაღალ შეწონილ კოეფიციენტს რეალური ზეგავლენის საფუძველზე და რისკის მიხედვით შეწონილ გაზრდილ რისკს. რისკის მიხედვით შეწონილი მაღალი რისკი გამოიყენება მხოლოდ იმ შემთხვევაში, როდესაც სესხი კლასიფიცირებულია სტანდარტულ კატეგორიაში და შემოსავლის ძირითად წყაროს არ წარმოადგენს ბიზნეს საქმიანობები. ბიზნეს სესხებთან (კორპორატიულ, მცირე, საშუალო და მიკრო ბიზნესზე გაცემული სესხები) დაკავშირებით, საქართველოს ეროვნულმა ბანკმა შეიმუშავა გონივრული რენტაბელობის, შესრულების ეფექტიანობის და რისკების შეფასების კოეფიციენტები, კერძოდ: ვალი/ EBITDA, EBITDA/საპროცენტო ხარჯები, EBIT/საპროცენტო ხარჯები და კაპიტალი/აქტივები. ახალი რეგულაციით დადგენილი გარდამავალი პერიოდის განმავლობაში, ბანკმა წარმატებით შეიმუშავა და დანერგა შესაბამისი ინფრასტრუქტურა და პოლიტიკა, რომელიც სრულად შეესაბამება საზედამხედველო მოთხოვნებს და ადეკვატურად წარმოადგენს ბანკის ფინანსურ პოზიციას.

ამავდროულად, ბანკი ახდენს გაუფასურების არსებული მეთოდოლოგიის ოპტიმიზაციას, რომლის მიზანია საკუთარი აქტივების ხარისხის შესახებ ზუსტი, სრული და განახლებული ინფორმაციის აღრიცხვა. საკრედიტო რისკების მართვის არსებული მექანიზმი შეესაბამება საქართველოს ეროვნული ბანკის აქტივების კლასიფიკაციას, რომელიც მოიცავს ხუთ კატეგორიას LLP-ს შესაბამის განაკვეთთან ერთად:

- სტანდარტული – 2%;
- საყურადღებო – 10%;
- არასტანდარტული – 30%;
- საეჭვო – 50%;
- უიმედო – 100%.

შესაფასებლად, სადაც DPD/PAR წარმოადგენს კლასიფიკაციის მთავარ ფაქტორს. გარდა ამისა, ბანკმა შეიმუშავა და გააუმჯობესა საკრედიტო რისკების მონიტორინგი მსესხებლების ფინანსური მდგომარეობის ანალიზის, მათ შორის უზრუნველყოფის საგნის მუდმივი გადაფასების, საფუძველზე. აღნიშნული მიდგომა ხელს უწყობს პოტენციური საკრედიტო გაუფასურების ადრეულ გამოვლენას.

ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების გაუფასურების მეთოდოლოგია

სესხების გაუფასურებასთან დაკავშირებით ძირითადი საკითხებია არის თუ არა სესხის ძირითადი თანხა ან პროცენტი ვადაგადაცილებული ან კონტრაგენტების ფულადი საშუალებების ნაკადებში არსებობს თუ არა რაიმე სახის გამოვლენილი სირთულე ან აღინიშნება თუ არა კონტრაქტის თავდაპირველი პირობების დარღვევა. ბანკი გაუფასურების შეფასებას ახორციელებს ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების მე-9 მიდგომის მიხედვით. მე-9 მიდგომა ბანკს ავალდებულებს ჩაიწეროს მოსალოდნელი საკრედიტო დანაკარგების (expected credit losses - “ECL”) დარიცხვა სავალო ფინანსური აქტივების ამორტიზებულ ხარჯზე ან სამართლიან ღირებულებაზე სხვა სრული შემოსავლის ფარგლებში, აგრეთვე სესხის ვალდებულებებზე და ფინანსურ გარანტიებზე. ბანკი გაუფასურების შეფასებას ახორციელებს ორი მიმართულებით: ინდივიდუალურად მნიშვნელოვანი რისკის პოზიციები და კოლექტიურად შეფასებული დარიცხვები.

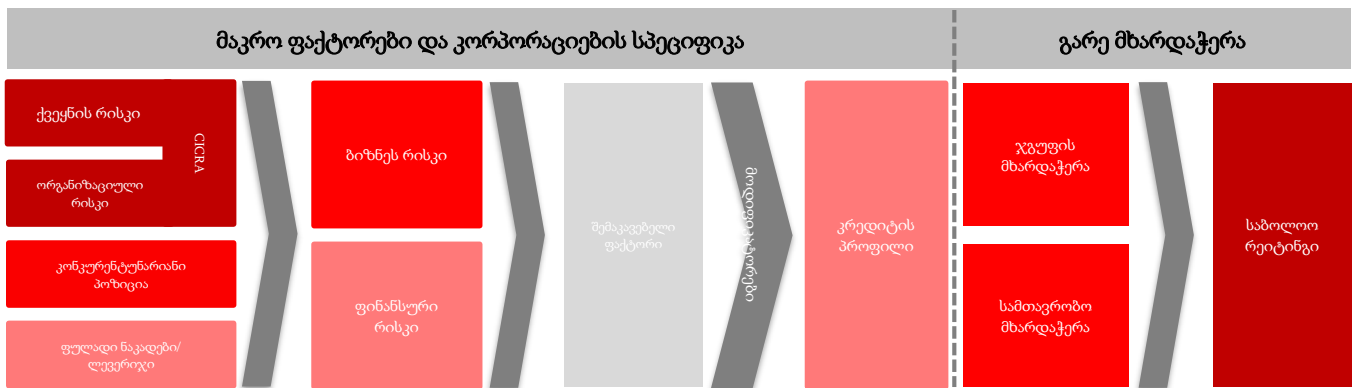
ინდივიდუალურად მნიშვნელოვანი რისკის პოზიციები

ბანკი თითოეული ინდივიდუალურად მნიშვნელოვანი სესხისთვის შესაბამის დარიცხვას განსაზღვრავს ინდივიდუალურად. ბანკის მეთოდოლოგიის მიხედვით, ინდივიდუალურად მნიშვნელოვანი რისკის პოზიციის მინიმალური ლიმიტი არის 300 ათასი ლარი. ამასთანავე, განსაზღვრული რისკის ნებისმიერი ინდივიდუალური პოზიცია ეფუძნება ბანკის მენეჯმენტის განხილვას, ვარაუდს და შეფასებას. ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების მე-9 მიდგომისთვის და საკრედიტო რისკის მართვისთვის ბანკი იყენებს S&P გლობალური ბაზრის ინფორმაციას ყველა ინდივიდუალური პოზიციისა და მსესხებელი ჯგუფისთვის. ეს მოიცავს შემდეგ მოდელებს: დეფოლტის ალბათობის შეფასების სტატისტიკას (PD), დეფოლტის შემთხვევაში ზარალის შეფასების სტატისტიკას (LGD) და მომავალი ეკონომიკური მდგომარეობის პროგნოზებზე დაფუძნებული დეფოლტის ალბათობის კონვერტორს (Credit Cycle projection overlay).

დეფოლტის ალბათობის შეფასების სტატისტიკა წარმოადგენს არაფინანსური კორპორატიული გამსესხებლებისთვის ცალკე მდგომი საკრედიტო პროფილისა და საბოლოო რეიტინგის განსაზღვრის სტრატეგიას. ეს შეფასება ასახავს კომპანიების ბიზნეს რისკის პროფილს, ფინანსური რისკის პროფილს და სხვა ფაქტორებს, რომლებმაც შეიძლება გავლენა იქონიონ ცალკე მდგომი საკრედიტო პროფილის შედეგზე.

ორგანიზაციის ბიზნეს რისკის (BR) პროფილი შედგება კომპანიისთვის რისკისა და პოტენციური შემოსავლისგან იმ ბაზრებზე, სადაც იგი მონაწილეობს; ამ ბაზრებში კონკურენტუნარიანობის კლიმატისგან; ამ ბაზრებზე ქვეყანასთან დაკავშირებული რისკისგან; და ამ ბაზრებთან მიმართებაში კომპანიის შედარებითი უპირატესობებისა და სისუსტეებისგან. შეფასების სტატისტიკა მოიცავს ინდუსტრიისა და ქვეყნის რისკის (ერთად მოიხსენიება, როგორც „კორპორატიული ინდუსტრიისა და ქვეყნის რისკი“) შეწონილ ქულებს, „კონკურენტუნარიან პოზიციასთან“ ერთად ორგანიზაციის ბიზნეს რისკის დასადგენად.

ფინანსური რისკის (FR) პროფილი წარმოადგენს მენეჯმენტის მიერ მიღებული გადაწყვეტილებების შედეგს ბიზნეს რისკის პროფილის და ფინანსური რისკის ტოლერანტობის კონტექსტში, რომლებიც ასახავს მენეჯმენტის მიერ დაფინანსების მოპოვების გზებს და ფულადი სახსრების დინების დამოკიდებულებებს კომპანიის ფინანსური ვალდებულებებიდან გამომდინარე. ფინანსური რისკის ქულა მოიცავს რისკის მხოლოდ ერთ განზომილებას („ფულადი სახსრების დინება/ლევერეჯი“), რომელიც კვლავ იყოფა რისკის ფაქტორებად და, როგორც წესი, შეიწონება სტატისტიკურად.

დეფოლტის შემთხვევაში ზარალის კომპონენტების დასათვლელად ბანკი იყენებს დეფოლტის შემთხვევაში ზარალის შეფასების სტატისტიკას ზოგად ეკონომიკური მდგომარეობაზე დაფუძნებით. განიხილება სამი სცენარი - პოზიტიური, ნეიტრალური, ნეგატიური. დეფოლტის შემთხვევაში საბოლოო ზარალი გამოთვლება ამ 3 სცენარის საპროცენტო განაკვეთის საშუალო შეწონილით.

მომავალი ეკონომიკური მდგომარეობის პროგნოზებზე დაფუძნებული დეფოლტის ალბათობის კონვერტორი (Credit Cycle projection overlay) მაკროეკონომიკური ცვლადების გამოყენებით დეფოლტის ალბათობის საშუალო განაკვეთებს გარდაქმნის დეფოლტის მოსალოდნელ ალბათობად. დეფოლტის მოსალოდნელი ალბათობის გამოსათვლელად ბანკი იყენებს საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ შემოთავაზებული მაკროეკონომიკური პროგნოზის სცენარებს. პროგნოზი მოიცავს სამ წელს და სცენარები ახლდება წელიწადში ორჯერ. ეს სცენარები აღწერს ქვეყანაში მაკროეკონომიკურ სიტუაციებს და მოიცავს ყველა მნიშვნელოვან მაკროეკონომიკურ ცვლადს. თუმცა, კრედიტის დაკარგვის შეფასების მოდელში არ არის აუცილებელი ყველა ცვლადის გათვალისწინება.

საბოლოო მოსალოდნელი საკრედიტო დანაკარგების გამოსათვლელად (ინდივიდუალურად მნიშვნელოვან რისკის პოზიციებზე) საბაზისო სცენარს უნდა მიენიჭოს 50%-იანი ალბათობა, ხოლო ოპტიმისტურ და პესიმისტურ სცენარებს - 25%-25%-იანი ალბათობა.

საკრედიტო რისკის ადეკვატურად შესაფასებლად ლიბერთი ბანკი პროციკლური სექტორებისთვის ECL-ის კალკულაციაში იყენებს კონტრციკლურ ბუფერს. ამ მიზნებისთვის, ბანკი იყენებს დინამიურ

დარეზერვების ესპანურ პრინციპებს, რომლის მიხედვით სესხების რისკის გაზომვა უნდა ხდებოდეს არა მხოლოდ ფაქტიური სესხების დანაკარგების მიხედვით, არამედ გამოჩენილი იქნას წინდახედულობა, რადგანაც „ცუდი სესხები“ სწორედ „კარგ დროს“ გაიცემა. შედეგად, სესხების შესაძლო დანაკარგების დონე ნაკლებად ცვალებადი ხდება დროის განმავლობაში.

ლიბერთი ბანკის ბიზნეს დაკრედიტების სტრატეგიის შესაბამისად პროციკლურ სექტორებს ბანკი მიაკუთვნებს შემდეგ ეკონომიკის სექტორებს:

1. დეველოპმენტი
2. უძრავი ქონების მართვა
3. სამშენებლო (არადეველოპმენტი) კომპანიები
4. სამშენებლო მასალების წარმოება და ვაჭრობა
5. გამძლე საქონლის წარმოება და ვაჭრობა

ამ 5 სექტორისთვის ბანკმა დამატებით შექმნა 2%-იანი მოულოდნელი ზარალის კონტრციკლური ბუფერი, რომელიც რისკის მიტიგაციის ძლიერი ფაქტორია.

კოლექტიურად შეფასებული დარიცხვები

დარიცხვების შეფასება ხორციელდება ყოველ საანგარიშგებო დღეს. გაანგარიშებები ხორციელდება ერთგვაროვანი პროდუქტებით, რაც ნიშნავს იმას, რომ სტატისტიკური მონაცემების და პარამეტრების შეგროვება და გაანგარიშება ხდება თითოეული პროდუქტისთვის ინდივიდუალურად. დეფოლტის ალბათობის განსაზღვრის მიზნით, ბანკი იყენებს გაკოტრების ზღვრულ განაკვეთს (Marginal Mortality Rate - “MMR“) იმისთვის, რომ განსაზღვროს დეფოლტის ალბათობა სხვადასხვა საკრედიტო პროდუქტთან დაკავშირებით, მათი ხანდაზმულობის ვადის (კრედიტის გაცემიდან ანგარიშგების დღემდე თვეების რაოდენობა: არაუმეტეს ისტორიული 36 თვე) მიხედვით. უმოქმედო კრედიტების (რომელიც განსაზღვრულია, როგორც DPD>90) ამოღების კოეფიციენტი (Recovery Rate - “RR“) ითვალისწინებს დეფოლტის თარიღიდან, ერთობლივად, ანგარიშგების თარიღამდე გადახდილ ნაღდ თანხას. გადახდილი თანხები დისკონტირებულია პროდუქტის საშუალო მოქმედი შეწონილი საპროცენტო განაკვეთით. დეფოლტის შემთხვევაში ზარალი უდრის 1 – DRR. ანალიზის პერიოდის განმავლობაში ჩამოწერილი კრედიტები მიჩნეულია უმოქმედო კრედიტებად და გათვალისწინებულია დეფოლტის ალბათობის და დეფოლტის შემთხვევაში ზარალის განსაზღვრაში. ანგარიშგების დღეს საკრედიტო პორტფელი კლასიფიცირებულია სამ კატეგორიად: სტანდარტული პორტფელი, რომელიც ექვემდებარება დეფოლტის ალბათობას მომდევნო 12 თვეში; არასტანდარტული პორტფელი, რომელიც ექვემდებარება დეფოლტის ალბათობას მთლიანი ვადის განმავლობაში და უმოქმედო პორტფელი.

- სტანდარტული პორტფელის შემთხვევაში, შესაძლო საკრედიტო ზარალის დარიცხვა უდრის 12 თვის განმავლობაში დეფოლტის ალბათობის და დეფოლტის შემთხვევაში ზარალის მთლიან ფაქტობრივ დავალიანებას 12 თვის ვადაში;
- არასტანდარტული პორტფელის შემთხვევაში, შესაძლო საკრედიტო ზარალის დარიცხვა უდრის მთლიან ფაქტობრივ დავალიანებას დეფოლტის ალბათობის და დეფოლტის შემთხვევაში ზარალიდის მთლიანი ვადის განმავლობაში ;
- უმოქმედო პორტფელის შემთხვევაში, შესაძლო საკრედიტო ზარალის დარიცხვა უდრის მთლიან ფაქტობრივ დავალიანებას მხოლოდ დეფოლტის შემთხვევაში ზარალთან დაკავშირებით.

8.2.6 საკრედიტო შეფასების გარე ინსტიტუტები

საქართველოს ეროვნული ბანკის საზედამხედველო ჩარჩოს თანახმად, ბანკებს უფლება აქვთ გამოიყენონ საკრედიტო რეიტინგის მომსახურება საკრედიტო შეფასების გარე ინსტიტუტებისგან (External Credit Assessment Institutions - "ECAIs"), რათა განსაზღვრონ რისკის წონა. ეროვნული ბანკის მიერ დადგენილია შესაბამისი ECAI-ების ჩამონათვალი, რომლებიც პასუხობენ ობიექტურობის, დამოუკიდებლობის, უწყვეტი განხილვისა და გამჭვირვალობის მოთხოვნებს, რაც, შესაბამისად, საშუალებას იძლევა, კრედიტუნარიანობის კუთხით მიღებული შეფასებები აკმაყოფილებდნენ სანდოობის და გამჭვირვალობის მოთხოვნებს. ბანკს შეუძლია დაასახელოს ერთი ან მეტი შესაბამისი ECAI, რომელიც გამოიყენება აქტივებისა და გარესაბალანსო პუნქტებისთვის რისკის წონითი კოეფიციენტის დასადგენად. თუ გამოვლინებისთვის ხელმისაწვდომია შესაბამისი ECAI-ს საკრედიტო შეფასება, მაშინ მისი რისკის წონა განისაზღვრება "კომერციული ბანკებისთვის კაპიტალის ადეკვატურობის მოთხოვნების დებულებების" შესაბამისად და გამოიყენება ბანკის კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტების გაანგარიშების მიზნით.

გარე საკრედიტო რისკების შეფასების მიზნით ბანკს შერჩეული აქვს Fitch Ratings-ისა, Standard & Poor's Rating-ისა და Moody's Rating-ის სერვისები. ეს რეიტინგები გამოიყენება საკრედიტო ხარისხის ეკვივალენტური საფეხურების განსაზღვრისას და იმ სათანადო რისკ-წონის მინიჭებისას, რომელიც შეესაბამება სებ-ის საკრედიტო ხარისხის შეფასების შკალას. ბანკი უწყვეტ რეჟიმში იყენებს შესაბამისი ECAI-ს მიერ მომზადებულ საკრედიტო შეფასებებს გარკვეული კლასის საქონლისთვის და აქედან გამომდინარე – ამ კლასს მიკუთვნებული ყველა რისკისთვის.

ბანკი იყენებს საკრედიტო რეიტინგის სააგენტოების ინფორმაციას კომერციული და ცენტრალური ბანკების პოზიციების შესაწონად.

ადგილობრივ ვალუტაში გამოსახული რისკის პოზიციები საქართველოს ეროვნული ბანკისა და საქართველოს მთავრობის მიმართ 0% რისკის წონით ფასდება.

8.3 საკრედიტო რისკის მიხედვით შეწონილი რისკის პოზიციები

პილარ 1-ის რეგულაციის საფუძველზე, ბანკებს უფლება აქვთ გამოიყენონ მხოლოდ საკრედიტო რისკების სტანდარტიზირებული მიდგომა (Standardised Approach to Credit Risk - "SACR"), რომელიც ეფუძნება რისკების მიხედვით ერთიან შეწონვას ან გარე რეიტინგებს. საკრედიტო რისკების სრულად მიტიგაციისთვის, ბანკი განიხილავს მხოლოდ დეპოზიტებს, იმის მიუხედავად, რომ საცხოვრებელი ქონების სახით წარმოდგენილი უზრუნველყოფა ამცირებს რისკის მიხედვით შეწონვას.

ქვემოთ მოცემულ ცხრილში განსაზღვრულია საკრედიტო რისკის მიხედვით შეწონილი რისკის პოზიციები საკრედიტო რისკის მიტიგაციის ("CRM") გამოყენებამდე, საკრედიტო რისკის მიტიგაცია და საკრედიტო რისკის მიხედვით შეწონილი რისკის პოზიციები საკრედიტო რისკის მიტიგაციის შემდეგ.

საკრედიტო რისკის მიხედვით შეწონილი რისკის პოზიციები

2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით										კრედიტი ს RWE CRM- მდე	CRM	კრედიტის RWE CRM-ის შემდეგ
ათასი ლარი, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული	0%	20%	35%	50%	75%	100%	150%	250%				
მთავრობები ან ცენტრალური ბანკები	186,621	-	-	-	-	114,009	-	-	114,009	-	-	114,009
კომერციული ბანკები	-	146,147	-	28,941	-	6,141	-	-	49,841	-	-	49,841
კორპორატიული კლიენტები	-	-	-	-	-	283,109	-	-	283,109	14,708	-	268,401
საცალო კლიენტები ⁽¹⁾	-	-	-	-	741,353	-	-	-	556,015	3,265	-	552,749
საცხოვრებელი ქონების	-	-	95,403	-	-	-	-	-	33,391	-	-	33,391
იპოთეკით უზრუნველყოფილი	-	-	-	557	-	2,272	1,234	-	4,401	375	-	4,026
ვადაგადაცილებული სესხები	-	-	-	-	-	15,640	82,575	1,772	143,932	109	-	143,823
მაღალი რისკის კატეგორია ⁽²⁾	215,352	1,140	-	-	-	191,931	-	-	192,159	-	-	192,159
საბალანსო ელემენტები	401,974	147,287	95,403	29,498	741,353	613,102	83,808	1,772	1,376,857	18,459	-	1,358,398
გარესაბალანსო ელემენტები	-	-	-	-	14,925	17,171	-	-	28,365	9,033	-	19,332
კონტრაგენტის საკრედიტო რისკი	-	-	-	-	-	12,806	-	-	12,806	-	-	12,806
	401,974	147,287	95,403	29,498	756,278	643,080	83,808	1,772	1,418,028	27,491	-	1,390,537

2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით										კრედიტი ს RWE CRM- მდე	CRM	კრედიტის RWE CRM-ის შემდეგ
ათასი ლარი, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული	0%	20%	35%	50%	75%	100%	150%	250%				
მთავრობები ან ცენტრალური ბანკები	281,181	-	-	-	-	86,005	-	-	86,005	-	-	86,005
კომერციული ბანკები	-	101,202	-	375	-	5,905	-	-	26,332	-	-	26,332
კორპორატიული კლიენტები	-	-	-	2,425	-	284,167	-	-	285,379	17,602	-	267,778
საცალო კლიენტები	-	-	-	-	575,789	-	-	-	431,842	2,138	-	429,704
საცხოვრებელი ქონების	-	-	35,217	-	-	-	-	-	12,326	-	-	12,326
იპოთეკით უზრუნველყოფილი	-	-	-	138	-	3,390	235	-	3,812	-	-	3,812
ვადაგადაცილებული სესხები	-	-	-	-	-	15,921	92,169	1,789	158,647	-	-	158,647
მაღალი რისკის კატეგორია ⁽²⁾	212,237	1,025	-	-	-	135,250	-	-	135,455	-	-	135,455
საბალანსო ელემენტები	493,418	102,227	35,217	2,938	575,789	530,637	92,404	1,789	1,139,799	19,740	-	1,120,059
გარესაბალანსო ელემენტები	-	-	-	-	12,971	4,506	-	-	14,234	3,041	-	11,194
კონტრაგენტის საკრედიტო რისკი	-	-	-	-	-	11,076	-	-	11,076	-	-	11,076
	493,418	102,227	35,217	2,938	588,761	546,219	92,404	1,789	1,165,110	22,781	-	1,142,329

(1) სეზონის ინსტრუქციების მიხედვით, 2019 წლიდან მთლიანი პოზიციები, რომლებიც აღემატება საზედამხებველო საცალო პორტფელის 0.2%-ს, უნდა ჩაიწეროს კორპორატიულ კლასში და დაუშვებელია ჩაიწეროს საცალო კლიენტების კლასში.

(2) საინვესტიციო ქონება, რომელიც რისკის მიხედვით შეწონილია 250%-ში, წარმოადგენს მაღალი რისკის კატეგორიას

2019 წლის დეკემბერში ბანკმა დანერგა ურთიერთდაკავშირებული მსესხებლების ჯგუფების განსაზღვრის პოლიტიკა. ეროვნულ ბანკთან შეთანხმების საფუძველზე, საცალო კლასის ლიმიტი 20 ათასი ლარიდან საზედამხებველო საცალო პორტფელის 0.2%-მდე გაიზარდა.

საკრედიტო რისკის მიხედვით შეწონილი რისკის პოზიციების შესახებ დეტალური ინფორმაცია იხილეთ დანართის მე-7 ცხრილში. საკრედიტო რისკის მიტიგაციის დეტალური ჩამონათვალი

იხილეთ დანართის მე-8 ცხრილში, ხოლო საკრედიტო რისკის მიტიგაციის შედეგების შესახებ დეტალური ინფორმაცია იხილეთ დანართის მე-9 ცხრილში. კონტრაგენტის საკრედიტო რისკის შესახებ დამატებითი ინფორმაცია მოცემულია დანართის მე-10 ცხრილში.

8.4 საკრედიტო რისკის კონცენტრაცია

კონცენტრაციის რისკი ძირითადად წარმოიქმნება აქტივების და ვალდებულებების სტრუქტურაში არასრულყოფილი დივერსიფიკაციის საფუძველზე. მნიშვნელოვანია შიდა მონიტორინგისა და მართვის პროცედურების დაწესება კონცენტრაციის რისკის იდენტიფიკაციისა და მიტიგაციისთვის.

ბანკი დგას ორი სახის კონცენტრაციის რისკის წინაშე.

- პირველი ტიპი, სახელობითი კონცენტრაცია, უკავშირდება პორტფელისთვის დამახასიათებელი რისკის არასრულყოფილ დივერსიფიკაციას, კონკრეტულ პირებზე ან პირთა ჯგუფზე დიდი პოზიციების ქონის გამო.
- მეორე ტიპი, სექტორული კონცენტრაცია, უკავშირდება რისკის სისტემური კომპონენტების არასრულყოფილ დივერსიფიკაციას, კერძოდ, სექტორულ ფაქტორებს, რომლებსაც უმეტესწილად იწვევს კონკრეტულ ეკონომიკურ სექტორებში ჭარბი პოზიციების ქონა.

ბანკი იყენებს მრავალგვარ შიდა პროცედურას და პოლიტიკას კონცენტრაციის რისკის მართვისთვის და იცავს კონცენტრაციის რისკის საზედამხედველო მოთხოვნებს. რისკის დასაშვები დონის სტრუქტურის მიხედვით, ბანკი აწესებს ლიმიტებს საკრედიტო, დაფინანსებისა და საინვესტიციო ოპერაციებისთვის, რომლებმაც შეიძლება გამოიწვიონ კონცენტრაციის არასასურველი რისკი.

სებ-ის მოთხოვნების მიხედვით ბანკი კონცენტრაციის რისკს ითვლის Herfindahl-Hirschman Index (“HHI”) მეთოდოლოგიით და ანგარიშგება ხდება ყოველთვიურად.

8.5 რესტრუქტურირებული სესხები

ბანკმა მიიღო და დანერგა რესტრუქტურირების მკაცრი პოლიტიკა. ECL-ის დათვლის მიზნებისთვის ბანკი განსაზღვრავს „რეფინანსირებულ კრედიტებს“ - კრედიტი, რომელზეც ბანკისა და მსესხებლის შეთანხმებით შეიცვალა გადახდის პირობები და ეს ცვლილება არ არის გამოწვეული მსესხებლის ფინანსური პრობლემებით და „რესტრუქტურირებულ კრედიტებს“ - კრედიტი, რომელზეც ბანკისა და მსესხებლის შეთანხმებით შეიცვალა გადახდის პირობები და ეს ცვლილება გამოწვეულია მსესხებლის იურიდიული ან ფინანსური პრობლემების გამო. აღნიშნული პოლიტიკის შესაბამისად, უზრუნველყოფის გარეშე საკრედიტო რისკის რესტრუქტურირაცია შესაძლებელია მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ კლიენტი ნათლად განსაზღვრავს შემოსავლის შემოწმებულ წყაროს, რომელიც საკმარისია რესტრუქტურირებული გრაფიკის ფარგლებში კრედიტის დასაფარად. ECL-ის კალკულაციის მიზნებისთვის რესტრუქტურირებული სესხები ექვემდებარება მე-2 და მე-3 დონის საკრედიტო რისკის შეფასებას.

8.6 საკრედიტო რისკის ჰეჯირება და მიტიგაცია

ბანკი იყენებს საკრედიტო რისკის მიტიგაციის სხვადასხვა ინსტრუმენტს, რომელიც უზრუნველყოფს მოვალის გადახდის უუნარობის რისკისგან ნაწილობრივ ან სრულად დაცვას. ორი ძირითადი კატეგორია არის პირადი გარანტიები და უზრუნველყოფა. პირადი გარანტიები

წარმოადგენს მესამე მხარის მიერ გაკეთებულ ვალდებულებებს პირველი რიგის მოვალის შეცვლასთან დაკავშირებით ამ უკანასკნელის მიერ ვალდებულებების შესრულებლობის შემთხვევაში. კრედიტის დამტკიცების პროცესის განმავლობაში, ფასდება გარანტიის მიერ დაკისრებული ვალდებულებების შესრულების შესაძლებლობა. ბანკის უზრუნველყოფა პირველ რიგში მოიცავს შემდეგს:

- საცხოვრებელი და კომერციული უძრავი ქონება
- ოქრო და სხვა ძვირფასი მეტალები
- სატრანსპორტო საშუალებები
- ნაღდი ფული და ფულის ექვივალენტები (დეპოზიტები, CDs)

უზრუნველყოფის საგნის ღირებულების შესაფასებლად გამოიყენება რისკის ფაქტორები, რომელიც ასახავს მის ხარისხსა და ლიკვიდობას. უზრუნველყოფის საგნის შეფასების პროცესი მიმდინარეობს საკრედიტო განაცხადის წარდგენისა და ასევე მისი ფინანსური მონიტორინგის პროცესისგან დამოუკიდებლად. საკრედიტო რისკების მართვის დეპარტამენტი პასუხისმგებელია გარანტიის და უზრუნველყოფის შეფასების საოპერაციო ინსტრუქციის დამტკიცებაზე კრედიტის გაცემის ეტაპის განმავლობაში ან საკრედიტო განაცხადის განახლების შემდეგ.

ბანკი იყენებს საკრედიტო რისკის მიტიგაციის ინსტრუმენტებს რისკის მიხედვით შეწონილი რისკის პოზიციების შესამცირებლად. საკრედიტო რისკების მიტიგაცია შესაბამისობაშია ბანკის მიერ მიღებულ და საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ დამტკიცებულ საკრედიტო რისკების მიტიგაციის პოლიტიკასთან.

9 საბაზრო რისკი

საბაზრო რისკი არის საბაზრო ფასის ან კურსის, მათ შორის არახელსაყრელი საპროცენტო განაკვეთების და უცხოური ვალუტის გაცვლითი კურსის ცვლილებებით გამოწვეული ზარალის რისკი. საბაზრო რისკი წარმოიშობა ძირითადად სავაჭრო საქმიანობებიდან. ამ რისკებს მართავს სახაზინო და ანგარიშსწორების დეპარტამენტი და შედეგების ანგარიშგება ხდება დირექტორთა საბჭოსთან.

9.1 სავალუტო რისკი

9.1.1 სავალუტო პოლიტიკა და ლიმიტები

სავალუტო პოლიტიკის მიზანია სავალუტო რისკების მართვასთან დაკავშირებით პარამეტრების განსაზღვრა. სავალუტო კურსის რისკის მართვის პროცესი მოიცავს, მაგრამ არ შემოიფარგლება:

- შესაბამისი მეთოდოლოგიის გამოყენებას სავალუტო რისკის დადგენისა და რაოდენობრივი გაზომვის მიზნით;
- ღია სავალუტო პოზიციის ყოველდღიურ მონიტორინგს;
- სავალუტო რისკების მინიმუმამდე დაყვანას დადგენილ ლიმიტებთან შესაბამისობის გზით;
- გაზრდილი სავალუტო რისკის არსებული და მოსალოდნელი ნეგატიური ტენდენციების გამოვლენას, რასაც მოსდევს მისი გამომწვევი მიზეზების და შედეგების ანალიზი;
- სავალუტო რისკის მართვის სტრატეგიის შესახებ რეკომენდაციების უზრუნველყოფას;
- სავალუტო ოპერაციებში გამოყენებული ინსტრუმენტების სახეობების და ლიმიტების განსაზღვრას;

შიდა ლიმიტების დადგენის საფუძველია: აქტივობა ადგილობრივ სავალუტო ბაზარზე, ბანკების და მათი კლიენტების აქტიურობა ინდივიდუალურ ვალუტებში, ოპერაციების ფაქტობრივი მოცულობა და შესაბამისი პერიოდებისთვის გაცვლითი კურსის ცვალებადობა. სავალუტო პოზიციის ლიმიტები განისაზღვრება როგორც მთლიანი ღია სავალუტო პოზიციისთვის (open FX position - "OCP"), ასევე ინდივიდუალური სავალუტო პოზიციებისთვის. მთლიანი ღია სავალუტო პოზიცია შემოიფარგლება სებ-ის რეგულაციების მიხედვით განსაზღვრულია მთლიანი საზედამხედველო კაპიტალის 20%-ით. ღია სავალუტო პოზიციას ცენტრალიზებულ დონეზე მართავს ხაზინისა და ანგარიშსწორების დეპარტამენტი.

სავალუტო პოლიტიკა ადგენს მოცულობის ლიმიტებს თითოეულ სავაჭრო ოპერაციაზე, მათ შორის სავალუტო ფორვარდებთან და სავალუტო სვოპებთან დაკავშირებით. სავალუტო პოლიტიკა ასევე განსაზღვრავს სავაჭრო პოზიციის მთლიანი შიდა დღიური ვაჭრობის ლიმიტებს და სავაჭრო პოზიციების ლიმიტებს. ლიმიტები ასევე განსაზღვრულია დილერებისა და ხაზინისა და ანგარიშსწორების დეპარტამენტისთვის.

სავალუტო პოლიტიკა განსაზღვრავს ყოველდღიური VAR-ის ლიმიტს ღია სავალუტო პოზიციაზე. ყოველდღიური სარისკო ღირებულება იზომება ღია პოზიციებზე მხოლოდ აშშ დოლარში და რუსულ რუბლში, რადგან ჩვეულებრივი სავალუტო საქმიანობების დროს ბანკს არ გააჩნია მნიშვნელოვანი

ღია პოზიციები სხვა უცხოურ ვალუტაში. მთლიანი სარისკო ღრებულება სავალუტო პოზიციებზე გამოითვლება ორივე ღია პოზიციის სარისკო პოზიციების შეკრებით, კოეფიციენტებს შორის კორელაციის უგულვებელყოფით. ღია სავალუტო პოზიციების სარისკო ღრებულება გამოითვლება და წარედგინება დირექტორთა საბჭოს დღიურად, ხაზინისა და ანგარიშსწორების დეპარტამენტის მიერ. საჭიროებისამებრ, ხაზინისა და ანგარიშსწორების დეპარტამენტი შეიმუშავებს შესწორების გეგმას და წარადგენს აქტივებისა და ვალდებულებების მართვის კომიტეტის სხდომაზე.

9.1.2 რისკის მიხედვით შეწონილი რისკის პოზიცია და კაპიტალის მოთხოვნა

პილარ 1-ის რეგულაციის საფუძველზე, გამოიყენება საბაზრო რისკის ვიწრო განმარტება, რადგან ის ითვალისწინებს მხოლოდ სავალუტო რისკს. სავალუტო რისკთან დაკავშირებით რისკის მიხედვით შეწონილი რისკის პოზიცია უდრის საერთო ღია სავალუტო პოზიციას, როგორც ეს განსაზღვრულია საქართველოს ეროვნული ბანკის რეგულაციაში, “კომერციული ბანკების საერთო ღია სავალუტო პოზიციის ლიმიტების დადგენის, გაანგარიშების და დაცვის წესის” შესახებ. 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, საბაზრო რისკთან დაკავშირებით რისკის მიხედვით შეწონილი რისკის პოზიცია შეადგენდა 11.4 მილიონ ლარს, 2.1 მილიონი ლარის მთლიანი კაპიტალის მოთხოვნით (მათ შორის პილარ 2-ის კაპიტალის ბუფერები), რომელიც მიუთითებს სავალუტო ბაზრის სპეკულაციების მიმართ ბანკის რისკის დაბალ დასაშვებ დონეს.

9.2 საპროცენტო განაკვეთის რისკი

საპროცენტო განაკვეთების მოძრაობა გავლენას ახდენს წმინდა საპროცენტო შემოსავალზე (“NII”) და შესაბამისად, წმინდა საპროცენტო მარჟაზე („NIM“). საპროცენტო აქტივებიდან მიღებული შემოსავალი და საპროცენტო ვალდებულებების ხარჯები მჭიდრო კავშირშია საბაზრო საპროცენტო განაკვეთის ცვალებადობასთან, რადგან საპროცენტო განაკვეთების ცვლილება გავლენას ახდენს ბანკის აქტივების, ვალდებულებების და ბალანსგარეშე ინსტრუმენტების ღირებულებაზე.

ძირითადი საპროცენტო რისკი წარმოქმნება დაფარვის ვადებს შორის სხვაობებით ფიქსირებულ საპროცენტო აქტივებსა, ვალდებულებებსა და ბალანსგარეშე პოზიციებს შორის.

9.2.1 საპროცენტო რისკის შეფასება და მართვა

ბანკის მიერ საპროცენტო განაკვეთის რისკის შესაფასებლად გამოყენებული მეთოდოლოგია თვალისწინებს არსებული მდგომარეობის ანალიზს (gap ანალიზი). აღნიშნული ანალიზი მოიცავს აქტივებისა და ვალდებულებების დაჯგუფებას დაფარვის ვადის მიხედვით, ან იმ პერიოდის მიხედვით, რომლის განმავლობაშიც საპროცენტო განაკვეთი შეიცვლება, როგორც არის სამ თვეზე ნაკლები ვადა, სამი თვიდან ერთ წლამდე და ა.შ. კატეგორიის დეფიციტი გამოიხატება ლარებში მოცემული აქტივების ღირებულებას გამოკლებული ვალდებულებები. მნიშვნელოვანი ნეგატიური დეფიციტი მიუთითებს, რომ შესაბამისი პერიოდისთვის ბანკს გააჩნია აქტივებთან შედარებით მეტი მოცულობის ვალდებულებები, რომლებიც გადაფსდა და შესაბამისად, ბანკს დაემუქრება საპროცენტო განაკვეთების გაზრდის საფრთხე. პოზიტიური დეფიციტი მიუთითებს საპროცენტო განაკვეთების შემცირებაზე. ბანკის აქტივებთან და ვალდებულებებთან საპროცენტო განაკვეთების შეუსაბამობა იცვლება იმ საპროცენტო შემოსავლის მქონე მიმდინარე ანგარიშებზე არსებულ ნაშთებთან შესაბამისობაში მოყვანით, რომლებიც ხელახლა გადანაწილებულია დაფარვის ვადის მიხედვით - „1 თვემდე“ დაფარვის პერიოდიდან დაწყებული შესაბამის საკონტრაქტო ვადებამდე.

ბანკი იყენებს აღრიცხვის სისტემას, რომელიც გულისხმობს პროდუქტების კატეგორიების მთავარი ტენდენციების დადგენას და აღნიშნული ტენდენციებიდან გადახვევის მონიტორინგს, საპროცენტო განაკვეთის რისკის ცვლილებების შეფასების მიზნით. არსებული მდგომარეობის ანალიზის (gap ანალიზი) გარდა, საპროცენტო განაკვეთის რისკის შესაძლო ცვლილებების უკეთესად შეფასების მიზნით ყოველთვიურად ხორციელდება შემდეგი მონაცემების ანალიზი:

- კრედიტის ვადაზე ადრე დაფარვები - კრედიტის დაფარვის გრაფიკის დარღვევა განიხილება გამაფრთხილებელ სიგნალად და მიუთითებს საკრედიტო პროდუქტის საბაზრო პირობების ცვლილებაზე;
- საკრედიტო ბარათების შემცირება - საკრედიტო ბარათების პორტფელში მოცულობის ან ზრდის კოეფიციენტის შემცირება, თუ ბიუჯეტით არ არის გათვალისწინებული, წარმოადგენს საბაზრო საპროცენტო განაკვეთების გათვალისწინებით დეტალური ანალიზის საფუძველს;
- ვადიანი დეპოზიტების ვადაზე ადრე დარღვევა – საშუალო პარამეტრებიდან გადაცდომის შემთხვევაში, რომელიც განიხილება საპროცენტო განაკვეთებში ცვლილებების ინდიკატორად, განისაზღვრება რეალური ფაქტორები, რომელიც გავლენას ახდენს ტენდენციებზე და შეფასდება საპროცენტო განაკვეთის რისკზე პოტენციური ზეგავლენა;
- დეპოზიტების დაფარვის ვადის შემცირება - გაანალიზდება სადეპოზიტო სერტიფიკატების (“CD”) პორტფელი ზრდის პარამეტრების და ვადის ფაქტორების გამოყენებით;
- მიმდინარე ანგარიშის ნაშთები შესაბამისი 200 დღიანი მცოცავი საშუალოს საფუძველზე - მიმდინარე და მოთხოვნამდე ანგარიშების ანალიზი ხორციელდება ფაქტობრივი ნაშთების შესაბამისი 200 დღიანი მცოცავი საშუალოს მაჩვენებლებთან შედარებით. მნიშვნელოვანი გადახვევები გათვალისწინებული უნდა იყოს დაუყოვნებლივ, ხოლო მათი გამომწვევი მიზეზები - საფუძვლიანად შესწავლილი. შედეგები გამოიყენება საპროცენტო განაკვეთებში პოტენციური ცვლილებების შესაფასებლად;
- ცვლილებები საპროცენტო განაკვეთებში;
- ცვლილებები შემოსავლიანობის მრუდში;

საპროცენტო განაკვეთის რისკის მართვის ფარგლებში, ბანკი ახორციელებს მაკროეკონომიკური და ფინანსური მონაცემების ანალიზს და განსაზღვრავს იმ ფაქტორებს, რომლებმაც შესაძლოა გავლენა იქონიოს საპროცენტო განაკვეთის დონეებზე ან შემოსავლიანობის მრუდზე. პროგნოზების საფუძველზე, ბანკი აფასებს პროდუქტის პირობების შეცვლის საჭიროებას და განსაზღვრავს პრიორიტეტებს.

საპროცენტო განაკვეთის რისკის მართვის პროცესში, ბანკი იყენებს შემოსავლების მეთოდს, რომელიც ორიენტირებულია ერთწლიანი პერიოდის განმავლობაში გამოცხადებულ მოგებასთან დაკავშირებულ რისკებზე. როგორც ზემოთ აღინიშნა, საპროცენტო განაკვეთის რისკის შეფასება ხდება gap ანალიზის მეშვეობით, სადაც შეჯამებულია შეუსაბამობების გადაფასება ყოველ განსაზღვრულ დროის პერიოდთან მიმართებაში და წმინდა საპროცენტო შემოსავალზე პოტენციური ზეგავლენა ერთი წლის განმავლობაში, მოცემული განაკვეთის ცვლილების შემთხვევაში.

იმ შემთხვევაში, თუ ანალიზის შედეგად გამოვლინდება ნეგატიური ტენდენციები, ჩატარდება დეტალური ანალიზი აქტივების და ვალდებულებების მოცულობასთან, დაფარვის ვადების სტრუქტურებთან და საპროცენტო განაკვეთების შესაძლო ცვლილებებთან დაკავშირებით.

საჭიროების შემთხვევაში, გადაწყვეტილებების მიღება მოხდება აქტივებისა და ვალდებულებების მართვის კომიტეტის მიერ.

9.2.2 საპროცენტო რისკის ჰეჯირება

ხაზინისა და ანგარიშსწორების დეპარტამენტი საპროცენტო განაკვეთის რისკის მართვისა და ჰეჯირებისთვის იყენებს შემდეგ ინსტრუმენტებს:

- საპროცენტო განაკვეთებთან დაკავშირებული ფორვარდული შეთანხმებები
- საპროცენტო განაკვეთის სვოპები

ვინაიდან, შიდასაბანკო წარმოებული ინსტრუმენტების ბაზარი ლარებში დენომინირებულ პროდუქტებთან დაკავშირებით კვლავ შემუშავების პროცესშია, საპროცენტო განაკვეთის რისკის მიტიგაციის მიზნით ძირითად ქმედებას წარმოადგენს ბანკის პროდუქტების საპროცენტო განაკვეთებში შესაბამისი ცვლილება. საპროცენტო რისკის მინიმიზაციისთვის, ბანკი ორიენტირებულია ცვლადი საპროცენტო განაკვეთიანი სასესხო პორტფელის ზრდაზე.

10 საოპერაციო რისკი

საოპერაციო რისკი წარმოადგენს ფინანსურ ზარალს, რომელიც შეიძლება გამოიწვიოს არაადეკვატურმა შიდა პროცესებმა, ადამიანთა ქმედებებმა, სისტემებმა, გარე ფაქტორებმა განზრახ, შემთხვევით ან ბუნებრივად. გარე ფაქტორები მოიცავს, მაგრამ არ შემოიფარგლება, თაღლითობას, წყალდიდობას, ხანძარს, მიწისძვრას და ტერორისტულ აქტს ან ჰაკერულ შეტევას. საოპერაციო რისკში გათვალისწინებულია შესაბამისობის, ინფორმაციის უსაფრთხოების და სამართლებრივი რისკები. საოპერაციო რისკი არ მოიცავს სტრატეგიულ და რეპუტაციულ რისკებს.

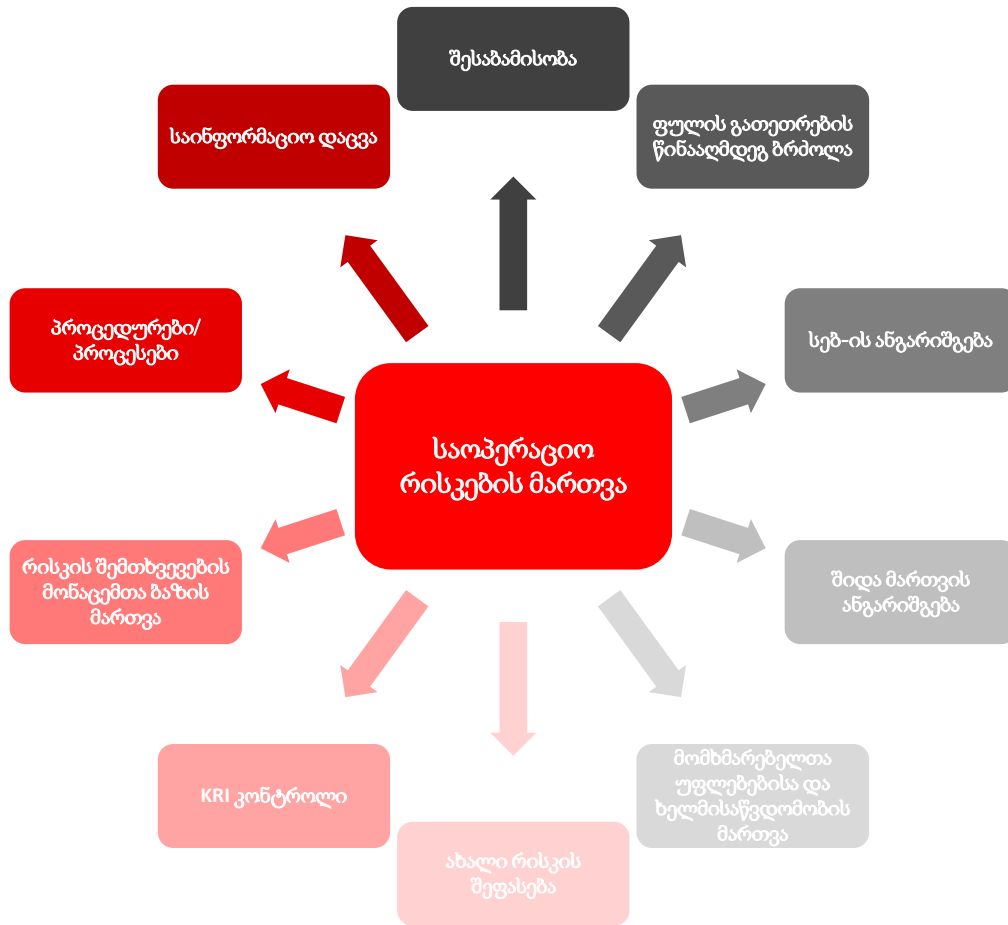
10.1 საოპერაციო რისკების მართვის სტრუქტურა

ბანკმა განსაზღვრა საოპერაციო რისკის მართვის ჩარჩო და იღებს ყველა შესაძლო ზომას, რათა შეისწავლოს სხვადასხვა ზეგავლენის ფაქტორები საოპერაციო რისკზე, რომელიც წარმოიშობა არაადეკვატური შიდა პროცესების, ხალხის და სისტემების ან გარე ფაქტორების შედეგად. საოპერაციო რისკის მართვის მექანიზმის მთავარი მიზანია უზრუნველყოს ბანკის მიერ საოპერაციო რისკის ეფექტურად მოგროვება, შეფასება, მართვა და ანგარიშგება.

ბანკის საოპერაციო რისკის მართვის დეპარტამენტი ექვემდებარება რისკების დირექტორს, გენერალური დირექტორის ზედამხედველობით. სამეთვალყურეო საბჭო, დირექტორთა საბჭო და საოპერაციო რისკის მართვის დეპარტამენტი პასუხისმგებლები არიან შემდეგ საკითხებზე:

სამეთვალყურეო საბჭო/რისკების კომიტეტი	დირექტორთა საბჭო	საოპერაციო რისკის მართვის დეპარტამენტი
<ul style="list-style-type: none">• რისკის მართვის ჩარჩოს და ძირითადი პოლიტიკების განსაზღვრა, დამტკიცება და პერიოდულად გადახედვა• ბანკის რისკის დასაშვები დონის დამტკიცება არსებული რეგულაციების, ბანკის შიდა და სტრატეგიული განვითარების საფუძველზე	<ul style="list-style-type: none">• ხელი შეუწყოს საოპერაციო რისკების მართვის პოლიტიკის, პროცესებისა და სისტემების თანმიმდევრულ შესრულებას, რაც მოიცავს ყველა პროდუქტს, მომსახურებას და ოპერაციას• უზრუნველყოს საოპერაციო რისკების მართვის ერთეულების დამოუკიდებლობა	<ul style="list-style-type: none">• საოპერაციო რისკის მართვა, ბანკის საოპერაციო რისკის კონტროლი, სტრატეგიების შემუშავება და განხორციელება• მეთოდების განსაზღვრა ბანკის მასშტაბით საოპერაციო რისკის გამოვლენის, შეფასების და შემცირების მიზნით• საოპერაციო რისკების მუდმივი კონტროლი, რომელიც ითვალისწინებს სხვადასხვა დაკავშირებული საქმიანობის რისკების კონტროლსაც;• საოპერაციო რისკის კულტურის განვითარება და ხელშეწყობა ბანკის მასშტაბით

საოპერაციო რისკები მოიცავს შემდეგ სფეროებს:

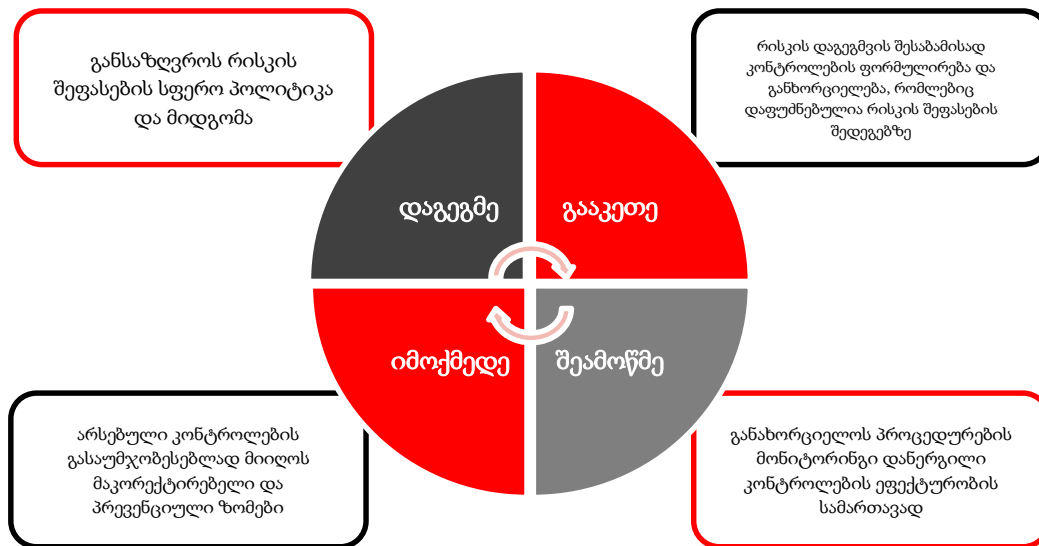
საოპერაციო რისკის პროფილი იყოფა შემდეგ რისკებად:

- საინფორმაციო ტექნოლოგიების შეცდომები და ხარვეზები
- სალაროს შეცდომები
- გარე თაღლითობა
- შიდა თაღლითობა
- პროცესის მიმდინარეობისას წარმოქმნილი შეცდომები და ხარვეზები
- კლიენტების განაცხადები
- ჯარიმები/ იურიდიული ვალდებულებები
- ჰაკერული შეტევები
- გადარიცხვების შეცდომები
- ბარათის თაღლითობა
- სხვა

ვინაიდან ბანკის საქმიანობა მნიშვნელოვნადაა დამოკიდებული საინფორმაციო ტექნოლოგიებზე, საინფორმაციო ტექნოლოგიების სისტემის მნიშვნელობა ბანკის საოპერაციო რისკების პროფილისთვის მნიშვნელოვანია. ჩატარებულმა ანალიზმა ბიზნესის გავლენაზე აჩვენა, რომ საინფორმაციო ტექნოლოგიების სისტემის გაუმართაობას ან მარცხს შეიძლება მნიშვნელოვანი

გავლენა ჰქონდეს ბანკზე. 2018 წელს, ბანკმა განაახლა ორი ძირითადი სისტემა - საოპერაციო და სესხების დარეგისტრირების სისტემები, რომლებიც აუმჯობესებს მომსახურების პროცესს, მონაცემების სინქრონიზებას, სარეზერვო პროცედურებს, და აგრეთვე კატასტროფის აღდგენის ინფრასტრუქტურას კრიტიკული შემთხვევებისთვის, საინფორმაციო ტექნოლოგიის სისტემებისთვის და მაღალკვალიფიციური თანამშრომლებისთვის.

ბანკს აქვს საინფორმაციო უსაფრთხოების დეპარტამენტი და მართვის ძირითად ჩარჩოდ აირჩია ISO 27001 ინფორმაციის უსაფრთხოების მართვის სისტემა („ISMS“), უსაფრთხოების სასურველი დონის მისაღწევად. საინფორმაციო უსაფრთხოების მართვის სისტემის სტრუქტურა, რომელიც შედგება ოთხი პაზის ციკლისგან: დაგეგმე, გააკეთე, შეამოწმე, იმოქმედე (“PCDA”), ემსახურება მიზანს ამოიცნოს და მოაგვაროს ბანკის CIA -სთან დაკავშირებული საინფორმაციო აქტივების რისკის პოზიციები. ინფორმაციის უსაფრთხოების მართვის სისტემა ბანკის საინფორმაციო უსაფრთხოების დაფუძნების, განხორციელების, ოპერირების, ზედამხედველობის, გადახედვის, შენარჩუნებისა და გაუმჯობესების სისტემური მიდგომის ჩამოყალიბების საშუალებას იძლევა.

10.2 საოპერაციო რისკის მართვა

საოპერაციო რისკის მართვის ზოგადი მიზანია არაადეკვატური და განუხორციელებელი შიდა პროცესების, ხალხისა და სისტემების ან გარე პროცესების რისკების იდენტიფიკაცია და მათი მიტიგაცია შესაბამის ეკონომიკურ სიტუაციაში.

ბანკი საზღვრავს საოპერაციო რისკის დასაშვებ ზომიერ დონეს, რომლის მიხედვითაც ცდილობს შეამციროს სარისკო სიტუაციებიდან გამომდინარე დანაკარგები იმ დონემდე, რომ ბანკი მატერიალურად არ დაზიანდეს.

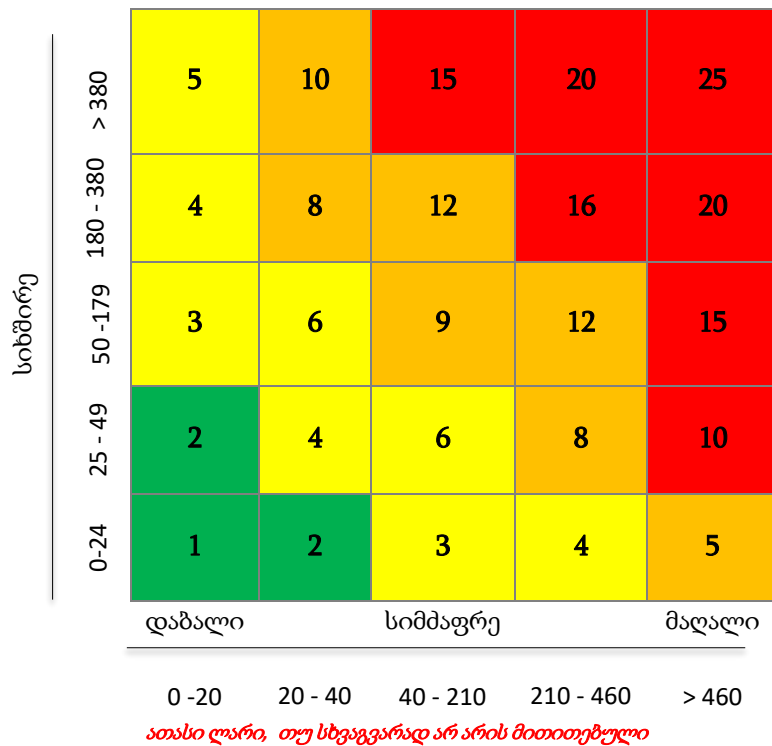
ბანკს არ გააჩნია თაღლითობასთან, საინფორმაციო უსაფრთხოებასთან და შესაბამისობის დარღვევასთან დაკავშირებული რისკის დასაშვები დონე, შესაბამისად ბანკი ყველანაირად ცდილობს აღმოფხვრას ასეთი ტიპის რისკები.

ბანკი რისკის მიტიგაციის კონტროლისთვის იყენებს სამეთვალყურეო საბჭოს საოპერაციო რისკების პროფილის (Operational Risk Profile- ORP) და რისკის დასაშვები დონის დოკუმენტს.

10.2.1 საოპერაციო რისკის შეფასება

რისკის შეფასების მატრიცა → რისკის რუკა მოიცავს საოპერაციო რისკის პროცესის შეფასებისთვის ბანკის მიდგომის ძირითად ეტაპებს

რისკის შეფასების მატრიცა – რისკის შეფასების მატრიცა, გამოიყენება ინდივიდუალურად რისკების ჭრილში, რომელიც დალაგებულია უმაღლესიდან ყველაზე დაბალი რისკის რეიტინგების მიხედვით. რისკების რეიტინგი განისაზღვრება ქვემოთ მოცემული მატრიცის მიხედვით:

10.2.2 ახალი რისკების დამტკიცება

კლიენტებისთვის შეთავაზებული ყველა არსებითად ახალი ან არსებითად ცვლილების გამომწვევი ბიზნეს პროცესი, პროდუქტი და მომსახურება პირველად გამოყენებამდე და განხორციელებამდე საჭიროებს ახალი რისკის დამტკიცების (new risk approval - “NRA”). NRA-ის დამტკიცება აუცილებელია ახალი საოპერაციო რისკი შესაფასებლად, რათა წარმატებით მომზადდეს ყველა საჭირო პროცედურა და შემოწმდეს პროდუქტი. ახალ პროცესზე პასუხისმგებელი თანამშრომელი საოპერაციო რისკების მართვის დეპარტამენტთან ერთად განსაზღვრავს თუ რა ფორმით უნდა მოხდეს NRA-ის დამტკიცება. აღნიშნულთან დაკავშირებით არსებობს ორი ვარიანტი:

- NRA არ არის საჭირო;
- NRA-ის დამტკიცება მიზანშეწონილია დამატებითი დეპარტამენტების პირდაპირი ჩართულობით, როგორც ეს მითითებულია ახალი რისკის დამტკიცების ფორმაში.

2016 წელს ახალი რისკის მართვის პროცესი დაინტეგრირდა საინფორმაციო ტექნოლოგიების პროექტების მართვის სისტემასთან, რომელიც ამცირებს საბანკო სისტემებში ცვლილებების შეტანის რისკს საოპერაციო რისკების მართვის და საინფორმაციო უსაფრთხოების დეპარტამენტების მიერ ახალი რისკების შეფასების განხორციელების გარეშე. ცვლილების ტიპიდან გამომდინარე, რისკის შეფასების პროცესში ჩართულია ყველა შესაბამისი დეპარტამენტი, მათ შორის საინფორმაციო უსაფრთხოების, იურიდიული, ბიზნესის და/ან საინფორმაციო ტექნოლოგიების განყოფილებები. კონსოლიდირებული დასკვნები მზადდება ახალი რისკის დამტკიცების წერილობითი ფორმით დეტალურ რეკომენდაციებთან ერთად, რომელიც წარედგინება დავალებაზე უფლებამოსილ პირს შემდგომი დანერგვისთვის, დამტკიცებული შიდა პროცედურების შესაბამისად. იმ შემთხვევაში თუ აუცილებელი არ იქნება NRA-ის დამტკიცება, დავალებაზე უფლებამოსილ პირს მაინც მიეწოდება გარკვეული რეკომენდაციები ფუნქციონალურ გაუმჯობესებასთან დაკავშირებით. ახალი პროდუქტის/პროცესის არსიდან გამომდინარე, ახალი რისკის დამტკიცების პროცესს შესაძლოა ასევე ზედამხედველობა გაუწიოს დირექტორთა საბჭომ.

10.3 საოპერაციო რისკის განსაზღვრა

საოპერაციო რისკის შემთხვევა არის ნებისმიერი მოვლენა, როდესაც კონტროლის ნაკლებობის ან არარსებობის გამო, ბანკმა შეიძლება იზარალოს. რისკის შემთხვევების მონაცემთა ბაზა (Risk Event Database – “RED”) უზრუნველყოფს ნებისმიერი მოვლენის, ზარალის და შეცდომის დასტურს, შემდგომი ქმედებების განსაზღვრად. ის უზრუნველყოფს ბანკს ტექნიკური ინსტრუმენტით, რომლის მეშვეობითაც ხდება უკვე მომხდარი და პოტენციური სარისკო შემთხვევების სისტემატური დამუშავება და შენახვა. აღნიშნული ინფორმაცია გამოიყენება რისკების იდენტიფიკაციის და მათი მართვის შესაბამისი მიდგომების გასაუმჯობესებლად. მონაცემების შეგროვება და შესაბამისი ანალიზი ტარდება საოპერაციო რისკების მართვის დეპარტამენტის მიერ ცენტრალიზებული ფორმით.

10.3.1 რაოდენობრივი მონაცემები საოპერაციო ზარალებისთვის

ბოლო სამი წლის განმავლობაში მთლიანი საოპერაციო ზარალი შეადგენდა 5.9 მილიონ ლარს. ქვემოთ მოცემულ ცხრილში წარმოდგენილია სტატისტიკური საოპერაციო ზარალის შესახებ ინფორმაცია (დაუმრგვალებელი მოცულობები მოცემულია დანართის მე-14 ცხრილში).

ისტორიული საოპერაციო ზარალი

მილიონი ლარი, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული	2019	2018	2017	სულ
ზარალის მთლიანი მოცულობა	2.0	2.2	1.8	5.9
ზარალის მთლიანი მოცულობა, რომლებიც აღემატება 10,000 ლარს	0.8	1.1	0.8	2.7
მოვლენების რაოდენობა, რომელთა ზარალის აღემატება 10,000 ლარს	25	24	22	71
5 უმსხვილესი ზარალის საერთო მოცულობა	0.4	0.7	0.4	1.6

10.3.2 კაპიტალის მოთხოვნა

ბანკი საოპერაციო რისკებთან დაკავშირებული რისკის მიხედვით შეწონილი რისკის პოზიციების გასაანგარიშებლად იყენებს ძირითადი ინდიკატორის მიდგომას. 2019 წლის დეკემბრისთვის საოპერაციო რისკისთვის რისკის მიხედვით შეწონილი პოზიციები წარმოადგენდა 400.9 მილიონ ლარს. ცხრილი 10.3.2.1 დეტალურად აღნიშნავს საოპერაციო რისკთან დაკავშირებით რისკის მიხედვით შეწონილი რისკის პოზიციების გამოთვლას.

ცხრილი 10.3.2.1 რისკის მიხედვით შეწონილი რისკის პოზიციები საოპერაციო რისკთან დაკავშირებით

	2019	2018	2017	წმინდა საპროცენტო და არასაპროცენტო შემოსავლების ჯამის საშუალო ბოლო სამი წლისთვის	რისკის მიხედვით შეწონილი აქტივები (RWA)
წმინდა საპროცენტო შემოსავალი	162,385,086	177,152,729	149,579,648		
წმინდა არასაპროცენტო შემოსავალი	36,180,872	45,786,594	70,305,843		
დაქვითვები: შემოსავალი (ზარალი) საკუთრების გაყიდვიდან	315,197	183,487	-478,280		
მთლიანი შემოსავალი	198,250,761	222,755,836	220,363,771	213,790,123	400,856,480

ბანკს აქვს რამოდენიმე ტიპის რისკის მიტიგაციის კონტროლი, ყველა შესაძლო საოპერაციო რისკის მისაღებ დონემდე მიტიგაციისთვის. თითოეულ ელექტრო-არხზე არსებობს ლიმიტები და ტრენდისგან განსხვავებული ნებისმიერი მერყეობა ავტომატურად გამოიწვევს არხის გათიშვას შემდგომ გამოძებამდე. დამატებით, BBB დაზღვევის პოლიტიკა არის მიტიგაციის ერთ-ერთი მთავარი კონტროლი, რომელიც ითვალისწინებს ზარალის 100,000 ლარის დაქვითვას ნებისმიერ თაღლითობაზე. ბანკი, ისტორიული ზარალის მონაცემებზე დაყრდნობით, რომელმაც ბოლოს სამი

წლის განმავლობაში შეადგინა 5.9 მილიონი ლარი, მიიჩნევს, საოპერაციო რისკებისთვის განკუთვნილი კაპიტალი საკმარისზე მეტია მომდევნო 12 თვის განმავლობაში საოპერაციო რისკების მიერ გამოწვეული ნებისმიერი მოულოდნელი ზარალის დასაფარად.

11 ლიკვიდობის რისკი

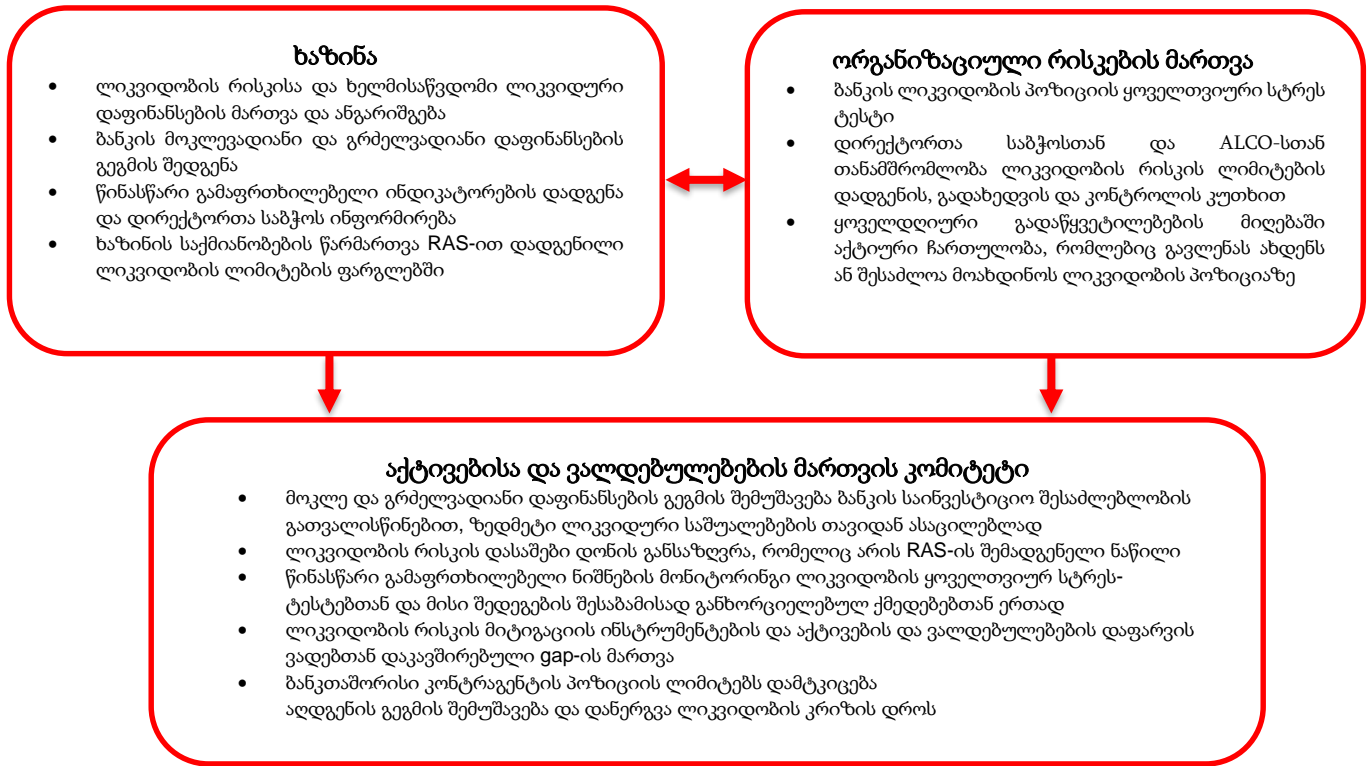
ლიკვიდობის რისკი წარმოიშობა, როდესაც ბანკი ვერ შეასრულებს გადახდის ვალდებულებებს დათქმულ ვადაში ან შეასრულებს აღნიშნულ ვალდებულებებს ზედმეტი ხარჯებით. ლიკვიდობის რისკი ყველა საბანკო ოპერაციის განუყრელი ნაწილია და მასზე შეიძლება გავლენა მოახდინოს ბანკისთვის სპეციფიკურმა ან საბაზრო ფაქტორმა.

11.1 ლიკვიდობის რისკის მართვა და კონტროლი

ლიკვიდობის რისკის მართვის პირველადი მიზანია საფუძვლიანად უზრუნველყოს, რომ ბანკს შეუძლია დაფაროს ლიკვიდობის ყოველდღიური მოთხოვნები და, ამავდროულად, გაუძლოს ლიკვიდობის სტრესის პერიოდს, რაც შეიძლება გამოიწვიოს ბანკისთვის სპეციფიკურმა ან საბაზრო ფაქტორმა. ლიკვიდობის რისკის კონტროლის სტრუქტურის მთავარი მიზანი მოიცავს ბანკის აქტივობების დაბალანსებულ ფინანსური ნარევის განპირობებას, სეზონის მიერ დაწესებული სტანდარტების მიმართ შესაბამისობას, შიდა ბუფერების შენარჩუნებას, რომლებიც შეესაბამება რისკის დასაშვები დონის შესახებ დოკუმენტს, კრიზისული სიტუაციების მართვას და დაფინანსების ხარჯების კონტროლს.

ხაზინის და ანგარიშსწორების დეპარტამენტი ლიკვიდობის რისკს მართავს ცენტრალიზებულ დონეზე და ვალდებულია ანგარიში წარუდგინოს დირექტორთა საბჭოს სულ მცირე კვირაში ერთხელ. ლიკვიდობის რისკის მართვის, მათ შორის ლიკვიდობის რისკის ლიმიტების განსაზღვრის შესახებ გადაწყვეტილებებს იღებს და მონიტორინგს ანხორციელებს აქტივებისა და ვალდებულებების მართვის კომიტეტი. კომიტეტის მიერ ანალიზის გასაკეთებლად საჭირო მონაცემები წარდგენილია ხაზინის და ანგარიშსწორების დეპარტამენტისა და ორგანიზაციული რისკების მართვისა და ბაზრის ანალიზის განყოფილების მიერ. ორგანიზაციული რისკების მართვისა და ბაზრის ანალიზის განყოფილება ლიკვიდობის პოზიციაზე დამატებით ყოველთვიურ სტრეს-ტესტებს ატარებს და აქტივებისა და ვალდებულებების მართვის კომიტეტს აწვდის შედეგების ანგარიშგებას. ამასთანავე, ორგანიზაციული რისკების მართვისა და ბაზრის ანალიზის განყოფილება აქტიურადაა ჩართული ყოველდღიურ ტრანზაქციებში/გადაწყვეტილებებში, რომლებსაც შეუძლია გავლენა მოახდინოს ბანკის ლიკვიდობის პოზიციაზე.

ლიკვიდობის რისკის მართვის და კონტროლის პროცესში ძირითადი როლები და პასუხისმგებლობები:

ხაზინისა და ანგარიშსწორების დეპარტამენტი უზრუნველყოფს, რომ ბანკმა იმოქმედოს დაწესებული ლიმიტების ფარგლებში. ორგანიზაციული რისკების მართვისა და ხაზინის ანალიზის განყოფილება აკონტროლებს და დირექტორთა საბჭოს ატყობინებს ლიმიტის ნებისმიერი სახის დარღვევას. დირექტორთა საბჭოს უწყვეტად მიეწოდება განახლებული ინფორმაცია სახაზინო ოპერაციებზე დეტალური ანგარიშგებით. ლიკვიდობის ანგარიში, რომელიც მოიცავს ბანკის ლიკვიდობის პოზიციას უახლეს ცვლილებებს, ყოველთვიურად წარედგინება დირექტორთა საბჭოს.

11.2 ლიკვიდობის მოთხოვნები

შიდა ლიკვიდობის რისკის მართვისა და კონტროლის გარდა, საქართველოს ეროვნული ბანკი ყველა ბანკისგან მოითხოვს ლიკვიდობის გადაფარვის კოეფიციენტისა (“LCR”) და წმინდა სტაბილური დაფინანსების კოეფიციენტის (“NSFR”) დაცვას.

ლიკვიდობის გადაფარვის კოეფიციენტი განისაზღვრება ბაზელ 3-ის ჩარჩოს შესაბამისად, თუმცა, გამოიყენება გადინებების მაღალი მაჩვენებლები. კოეფიციენტი განიმარტება, როგორც მაღალი ხარისხის ლიკვიდური აქტივების მოცულობა, რომელიც საჭიროებისამებრ გამოიყენება ლიკვიდობის შესაქმნელად, შეფარდებული წმინდა ფულად გადინებებთან. საქართველოს ეროვნული ბანკის მოთხოვნაა, რომ ყველა ბანკმა ყოველდღიურად დაიცვას მინიმალური მთლიანი ლიკვიდობის გადაფარვის კოეფიციენტი 100%-ის ოდენობით, ლარის LCR 75%, ხოლო უცხოური ვალუტის LCR 100%.

2019 წლის ოქტომბრიდან ცვლილება შევიდა LCR ფორმაში, კერძოდ უცხოურ ვალუტაში არსებული რეზერვების 25%-ის დაქვითვა აღარ ხდება.

საზედამხედველო ლიკვიდობის კოეფიციენტი ასახავს ბანკის მიმდინარე ლიკვიდურ პოზიციას და გამოითვლება ლიკვიდური აქტივების ვალდებულებებთან შეფარდებით. 2019 წლის სექტემბერში საქართველოს ეროვნულმა ბანკმა საზედამხედველო ლიკვიდობის კოეფიციენტის მოთხოვნა ჩაანაცვლა წმინდა სტაბილური დაფინანსების კოეფიციენტით. საქართველოს ეროვნული ბანკის რეგულაციების მიხედვით, აუცილებელია ყოველდღიური კოეფიციენტის გამოთვლა, თუმცა გაუქმდა 30%-იანი მინიმალური ლიმიტი.

ლიკვიდობის გადაფარვის კოეფიციენტი და ლიკვიდობის კოეფიციენტის მინიმალური მაჩვენებლები

	დეკ-18	მარ-19	ივნ-19	სექ-19	დეკ-19
ლიკვიდობის გადაფარვის კოეფიციენტი, მთლიანი (თვის ბოლო დღე)	184.6%	186.9%	177.5%	156.8%	159.6%
ლიკვიდობის გადაფარვის კოეფიციენტი, ლარში (თვის ბოლო დღე)	183.5%	200.8%	180.2%	160.3%	121.6%
ლიკვიდობის გადაფარვის კოეფიციენტი, უცხოურ ვალუტაში (თვის ბოლო დღე)	186.5%	159.5%	172.3%	151.0%	216.6%
ლიკვიდობის კოეფიციენტი (თვის ბოლო დღე)	50.5%	49.5%	50.1%	44.8%	38.9%
ლიკვიდობის კოეფიციენტი (თვის საშუალო)	45.4%	41.3%	43.2%	45.0%	43.0%

ლიკვიდობის გადაფარვის კოეფიციენტის შესახებ დამატებით ინფორმაციისთვის იხილეთ დანართს ცხრილი 11.

2019 წლის იანვარში საქართველოს ეროვნულმა ბანკმა წარადგინა წმინდა სტაბილური დაფინანსების კოეფიციენტი (“NSFR”), როგორც ბანკის სტრუქტურული პროფილის შეფასების საზედამხედველო მექანიზმი. წმინდა სტაბილური დაფინანსების კოეფიციენტის მიზანია ბანკებისთვის საბალანსო და გარესბალანსო აქტივობების დაფინანსების სტაბილური პროფილის მოთხოვნით საშუალო და გრძელვადიანი დაფინანსების რისკების შემცირება. კოეფიციენტი განიმარტება, როგორც ხელმისაწვდომი სტაბილური დაფინანსების (კაპიტალის და ვალდებულებების ის ნაწილი, რაც შეიძლება დაფინანსების სტაბილურ წყაროდ ჩაითვალოს) შეფარდება სტაბილური დაფინანსების საჭიროებასთან (არსებული სხვადასხვა აქტივების ლიკვიდობის მახასიათებლების ფუნქცია).

2019 წლის სექტემბრიდან დაწესდა წმინდა სტაბილური დაფინანსების კოეფიციენტის მინიმალური 100%-იანი ლიმიტი.

ცხრილი 11.5.1 წარმოადგენს წმინდა სტაბილური დაფინანსების კოეფიციენტს 2019 წლისთვის.

ცხრილი 11.2.1 წმინდა სტაბილური დაფინანსების კოეფიციენტი 2019

	მარ-19	ივნ-19	სექ-19	დეკ-19
ხელმისაწვდომი სტაბილური დაფინანსება	1,477,326,234	1,523,637,704	1,561,800,747	1,560,353,218
სტაბილური დაფინანსების საჭიროება	902,591,028	942,625,837	1,009,013,507	1,085,216,809
წმინდა სტაბილური დაფინანსების კოეფიციენტი	163.68%	161.64%	154.78%	143.78%

დანართი

დანართის ცხრილებში წარმოდგენილი ინფორმაციის გამჟღავნება სავალდებულოა "კომერციული ბანკების მიერ პილარ 2-ის ფარგლებში ინფორმაციის გამჟღავნების მოთხოვნის" შესახებ საქართველოს ეროვნული ბანკის რეგულაციის საფუძველზე. ყველა ცხრილისთვის ანგარიშგების თარიღი (პერიოდი) წარმოადგენს 2019 წლის 31 დეკემბერს, ოდენობები მოცემულია ქართულ ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული.

ცხრილი 1: ბალანსგარეშე ანგარიშების უწყისი

ლარში N	გარდასახალისი ელემენტები	31/12/2019			31/12/2018			31/12/2017		
		ლარი	უცხ. ვალუტა	სულ	ლარი	უცხ. ვალუტა	სულ	ლარი	უცხ. ვალუტა	სულ
1	პირობითი და სახელმწიფო ვალდებულებები	51,626,192	68,804,449	120,430,641	48,146,211	35,544,800	83,691,011	32,808,396	342,931	33,151,327
1.1	გაგეხული გარანტიები	5,947,533	12,000,052	17,947,585	7,227,052	811,510	8,038,562	766,939	72,854	839,793
1.2	აგრედიტიები	8,574,362	-	8,574,362	-	-	-	-	-	-
1.3	კლიენტების მიერ აუფიციისებელი ნაშთები	36,904,297	56,709,406	93,613,703	40,719,159	34,644,629	75,363,788	32,041,457	270,077	32,311,534
1.4	სხვა პირობითი ვალდებულებები	200,000	94,991	294,991	200,000	88661	288661	-	-	-
2	ბანკის მიმართ არსებული მოთხოვნის უზრუნველყოფის მიზნით მიღებული გარანტიები	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	ბანკის მიმართ არსებული მოთხოვნის უზრუნველყოფის მიზნით დატვირთული ბანკის აქტივები	66,465,000	-	66,465,000	-	-	-	-	-	-
3.1	ბანკის ფინანსური აქტივები	66,465,000	-	66,465,000	-	-	-	-	-	-
3.2	ბანკის არაფინანსური აქტივები	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4	ბანკის მოთხოვნის უზრუნველყოფის მიზნით მიღებული გარანტიები	556,411,384	2,138,938,946	2,695,350,330	787,792,434	1,158,509,299	1,946,301,733	-	-	-
4.1	თავდებობა, სოლიდარული პასუხისმგებლობა	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4.2	გარანტია	556,411,384	2,138,938,946	2,695,350,330	787,792,434	1,158,509,299	1,946,301,733	-	-	-
5	მოთხოვნის უზრუნველყოფის მიზნით ბანკის სასარგებლოდ დატვირთული აქტივები	140,348,714	2,084,344,274	2,224,692,989	82,931,131	1,027,431,635	1,110,362,766	980,424,441	437,539,386	1,417,963,827
5.1	ფულადი სახსრები	6,945,372	22,202,756	29,148,128	21,427,694	7,267,465	28,695,159	30,412,869	1,973,649	32,386,518
5.2	მვირფასი ლიზინგის და ქვები	78,939,393	93,537,413	172,476,806	24411000	79,509,551	103,920,551	-	70,509,305	70,509,305
5.3	უძრავი ქონება	205,246	1,182,772,505	1,182,977,751	339,727	631,571,898	631,911,625	119,670	149,376,565	149,496,235
5.3.1	საცხოვრებელი	42,531	410,935,794	410,978,325	134,727	351,547,537	351,682,264	119,670	135,950,237	136,069,907
5.3.2	კომერციული	11,000	143,431,537	143,442,537	-	99,639,492	99,639,492	-	5,161,594	5,161,594
5.3.3	კომპლექსური ტიპის უძრავი ქონება	-	37,847,905	37,847,905	-	22,451,323	22,451,323	-	574,177	574,177
5.3.4	მიწის ნაკვეთები (შენიშნული ნაკვეთების გარეშე)	4,000	48,368,699	48,372,699	-	14,626,080	14,626,080	-	3,462,886	3,462,886
5.3.5	სხვა	147,715	542,188,570	542,336,285	205000	143,307,466	143,512,466	-	4,227,671	4,227,671
5.4	მოძრავი ქონება	5,513,505	151,979,963	157,493,468	229666	127,875,123	128,104,789	-	103,663,968	103,663,968
5.5	წილის გირავნობა	10,000,000	181,623,850	191,623,850	-	26766000	26766000	-	-	-
5.6	ფასიანი ქაღალდები	-	186,089,825	186,089,825	-	152566203	152566203	-	-	-
5.7	სხვა	38,745,198	266,137,963	304,883,161	36,523,044	1,875,395	38,398,439	949,891,902	112,015,899	1,061,907,801
6	წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები	155,752,749	372,043,514	527,796,262	164,167,884	225,612,148	389,780,032	69,663,372	54,366,199	124,029,571
6.1	სავალუტო კურსთან დაკავშირებული კონტრაქტების (გარდა ოფციონებისა) ფარგლებში მისაღები თანხები	89,281,165	168,216,657	257,497,822	94504512	91,374,305	185,878,817	-	51,715,034	51,715,034
6.2	სავალუტო კურსთან დაკავშირებული კონტრაქტების (გარდა ოფციონებისა) ფარგლებში გასაცემი თანხები	66,471,584	203,826,856	270,298,440	69,663,372	134,237,843	203,901,215	69,663,372	2,651,165	72,314,537
6.3	საპროცენტო განაკვეთთან დაკავშირებული კონტრაქტების (გარდა ოფციონებისა) ძირითადი თანხა	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6.4	გაყიდვითი ოფციონები	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6.5	ნაყიდი ოფციონები	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6.6	სხვა წარმოებული ინსტრუმენტების ფარგლებში ბანკის პოტენციური მოთხოვნის ნომინალური ღირებულება	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6.7	სხვა წარმოებული ინსტრუმენტების ფარგლებში ბანკის მიმართ პოტენციური მოთხოვნის ნომინალური ღირებულება	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7	ბანკის ბალანსზე აღუდარებელი საკრედიტო მოთხოვნები	110,090,825	2,029,317	112,120,141	72,719,647	961,531	73,681,178	27,238,493	742,986	27,981,479
7.1	ბოლო 3 თვის განმავლობაში ბალანსიდან ჩამოწერილი საკრედიტო მოთხოვნების ძირითადი თანხა	6,341,831	16,276	6,358,107	40,123,915	134296	40,258,211	912,390	-	912,390
7.2	ბოლო 3 თვის განმავლობაში ბალანსზე აღუდარებელი და ბალანსიდან ჩამოწერილი მისაღები პროცენტები და ჯარიმები	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7.3	ბოლო 5 წლის განმავლობაში (ბოლო 3 თვის ჩათვლით) ბალანსიდან ჩამოწერილი საკრედიტო მოთხოვნების ძირითადი თანხა	110,090,825	2,029,317	112,120,141	72,719,647	961,531	73,681,178	27,238,493	742,986	27,981,479
7.4	ბოლო 5 წლის განმავლობაში (ბოლო 3 თვის ჩათვლით) ბალანსიდან ჩამოწერილი და ბალანსზე აღუდარებელი მისაღები პროცენტები და ჯარიმები	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8	შუქვადი საოპერაციო თვარ	3,258,606	45,189,746	48,448,352	10,139,419	42,902,409	53,041,828	10,737,524	25,957,001	36,694,525
8.1	ვადის გარეშე ხელშეკრულების ფარგლებში	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8.2	1 წლამდე ვადით	688,201	8,678,711	9,366,913	2,529,136	8,126,749	10,655,885	2,441,634	5,021,480	7,463,114
8.3	1-დან 2 წლამდე ვადით	453,779	7,754,605	8,208,384	1,386,996	7,406,449	8,793,445	2,224,931	4,962,508	7,187,439
8.4	2-დან 3 წლამდე ვადით	389,658	6,935,029	7,324,687	1,272,887	6,582,884	7,855,771	1,221,696	4,304,452	5,526,148
8.5	3-დან 4 წლამდე ვადით	375,373	5,517,979	5,893,352	1,201,674	5,770,158	6,971,832	1,099,787	3,510,744	4,610,531
8.6	4-დან 5 წლამდე ვადით	338,678	4,589,492	4,928,170	1,057,674	4,436,430	5,494,104	1,028,574	2,680,485	3,709,059
8.7	5 წელზე მეტი ვადით	1,012,917	11,713,930	12,726,846	2,691,053	10,579,738	13,270,790	2,720,902	5,477,332	8,198,233
9	კაპიტალური დანახარების პოტენციური სახელმწიფო ვალდებულება	483,551	5,750,730	6,234,281	1,504,222	6,117,293	7,621,515	69,041	2,189,165	2,258,206

ცხრილი 2: საზედამხედველო კაპიტალი

N	ლარში	
1	ძირითადი პირველადი კაპიტალი საზედამხედველო კორექტირებამდე	299,000,774
2	ჩვეულებრივი აქციები, რომლებიც აკმაყოფილებენ ძირითადი პირველადი კაპიტალის კრიტერიუმებს	44,490,460
3	დამატებითი სახსრები ჩვეულებრივ აქციებზე, რომლებიც აკმაყოფილებენ ძირითადი პირველადი კაპიტალის კრიტერიუმებს	35,132,256
4	აკუმულირებული სხვა სრული შემოსავალი	28,175,602
5	სხვა რეზერვები	1,694,028
6	გაუნაწილებელი მოგება (ზარალი)	189,508,428
7	ძირითადი პირველადი კაპიტალის საზედამხედველო კორექტირებები	83,641,675
8	აქტივების გადაფასების რეზერვი	28,175,602
9	მოგებასა და ზარალში აქტივების არარეალიზებული გადაფასების შედეგად მიღებული აკუმულირებული მოგების ის ნაწილი, რომელიც აღემატება მოგებასა და ზარალში არარეალიზებული გადაფასების შედეგად ასახულ აკუმულირებულ ზარალს	2,692,955
10	არამატერიალური აქტივები	52,666,386
11	აქტივების კლასიფიკაციის შედეგად მიღებული რეზერვების უკმარისობა	-
12	ინვესტიციები საკუთარ აქციებში	-
13	კომერციული ბანკების, სადაზღვევო კომპანიებისა და სხვა საფინანსო ინსტიტუტების კაპიტალში ორმხრივი მფლობელობა	-
14	ფულადი ნაკადების ჰეჯირების რეზერვი	-
15	გადავადებული საგადასახადო აქტივები, რომლებზეც არ ვრცელდება ზღვრული დაქვითვის მეთოდი (დაკავშირებული საგადასახადო ვალდებულების გამოკლებით)	-
16	მნიშვნელოვანი ინვესტიციები კომერციული ბანკების, სადაზღვევო კომპანიებისა და სხვა საფინანსო ინსტიტუტების ძირითადი პირველადი კაპიტალის ინსტრუმენტებში (რომლებიც არაა ჩვეულებრივი აქციები)	-
17	აქციების ფლობა და სხვა სახით 10%-ზე მეტი წილის ფლობა კომერციული დაწესებულებების სააქციო კაპიტალში	106,733
18	მნიშვნელოვანი ინვესტიციები კომერციული ბანკების, სადაზღვევო კომპანიებისა და სხვა საფინანსო ინსტიტუტების ჩვეულებრივ აქციებში (ნაწილი, რომელიც აღემატება 10%-იან ზღვარს)	-
19	ინვესტიციები კომერციული ბანკების, სადაზღვევო კომპანიებისა და სხვა ფინანსური ინსტიტუტების კაპიტალში 10%-ზე ნაკლები წილის მფლობელობით (ნაწილი, რომელიც აღემატება 10%-იან ზღვარს)	-
20	დროებითი სხვაობებით წარმომხილი გადავადებული საგადასახადო აქტივები (ნაწილი, რომელიც აღემატება 10%-იან ზღვარს, დაკავშირებული საგადასახადო ვალდებულების გამოკლებით)	-
21	მნიშვნელოვანი ინვესტიციები და გადავადებული საგადასახადო აქტივები, რომლებიც აღემატება ძირითადი პირველადი კაპიტალის 15% -ს	-
22	ძირითადი პირველადი კაპიტალის საზედამხედველო დაქვითვები, რომლებიც გამოწვეულია დამატებითი პირველადი კაპიტალისა და მეორადი კაპიტალის უკმარისობით ინვესტიციების დაქვითვისათვის	-
23	ძირითადი პირველადი კაპიტალი	215,359,099
24	დამატებითი პირველადი კაპიტალი საზედამხედველო კორექტირებამდე	4,565,384
25	ინსტრუმენტები, რომლებიც აკმაყოფილებენ დამატებითი პირველადი კაპიტალის კრიტერიუმებს	45,654
26	მათ შორის, კლასიფიცირებული კაპიტალად შესაბამისი ბუღალტრული აღრიცხვის სტანდარტებით	45,654
27	მათ შორის, კლასიფიცირებული ვალდებულებად შესაბამისი ბუღალტრული აღრიცხვის სტანდარტებით	-
28	დამატებითი სახსრები ინსტრუმენტებზე, რომლებიც აკმაყოფილებენ დამატებითი პირველადი კაპიტალის კრიტერიუმებს	4,519,730
29	დამატებითი პირველადი კაპიტალის საზედამხედველო კორექტირებები	-
30	ინვესტიციები საკუთარ აქციებში, რომლებიც აკმაყოფილებენ დამატებითი პირველადი კაპიტალის კრიტერიუმებს	-
31	დამატებითი პირველადი კაპიტალის ინსტრუმენტებში ჯვარედინი მფლობელობა	-
32	მნიშვნელოვანი ინვესტიციები კომერციული ბანკების, სადაზღვევო კომპანიებისა და სხვა საფინანსო ინსტიტუტების დამატებითი პირველადი კაპიტალის ინსტრუმენტებში (რომლებიც არაა ჩვეულებრივი აქციები)	-
33	ინვესტიციები კომერციული ბანკების, სადაზღვევო კომპანიებისა და სხვა ფინანსური ინსტიტუტების კაპიტალში 10%-ზე ნაკლები წილის მფლობელობით (ნაწილი, რომელიც აღემატება 10%-იან ზღვარს)	-
34	დამატებითი პირველადი კაპიტალის საზედამხედველო დაქვითვები, რომლებიც გამოწვეულია მეორადი კაპიტალის უკმარისობით ინვესტიციების დაქვითვისათვის	-
35	დამატებითი პირველადი კაპიტალი	4,565,384
36	მეორადი კაპიტალი საზედამხედველო კორექტირებამდე	110,216,518
37	ინსტრუმენტები, რომლებიც აკმაყოფილებენ მეორადი კაპიტალის კრიტერიუმებს	92,834,808
38	დამატებითი სახსრები ინსტრუმენტებზე, რომლებიც აკმაყოფილებენ მეორადი კაპიტალის კრიტერიუმებს	-
39	საერთო რეზერვები საკრედიტო რისკის მიხედვით შეწონილი რისკის პოზიციების მაქსიმუმ 1.25%-ის ოდენობით	17,381,710
40	მეორადი კაპიტალის საზედამხედველო კორექტირებები	-
41	ინვესტიციები საკუთარ აქციებში, რომლებიც აკმაყოფილებენ მეორადი კაპიტალის კრიტერიუმებს	-
42	მეორადი კაპიტალის ინსტრუმენტებში ორმხრივი მფლობელობა	-
43	მნიშვნელოვანი ინვესტიციები კომერციული ბანკების, სადაზღვევო კომპანიებისა და სხვა საფინანსო ინსტიტუტების მეორადი კაპიტალის ინსტრუმენტებში (რომლებიც არაა ჩვეულებრივი აქციები)	-
44	ინვესტიციები კომერციული ბანკების, სადაზღვევო კომპანიებისა და სხვა ფინანსური ინსტიტუტების კაპიტალში 10%-ზე ნაკლები წილის მფლობელობით (ნაწილი, რომელიც აღემატება 10%-იან ზღვარს)	-
45	მეორადი კაპიტალი	110,216,518

ცხრილი 3: საბალანსო უწყისისა და საზედამხედველო კაპიტალის ელემენტებს შორის კავშირები

N	სტანდარტიზებული საზედამხედველო ანგარიშგების საბალანსო ელემენტები	საბალანსო ღირებულება ინდივიდუალურ ფინანსურ ანგარიშგებებში ადგილობრივი ბუღალტრული აღრიცხვის სტანდარტების მიხედვით	კავშირი კაპიტალის ცხრილთან
1	ნადი ფული	215,830,754	
2	ფულადი სახსრები საქართველოს ეროვნულ ბანკში	141,792,380	
3	ფულადი სახსრები სხვა ბანკებში	175,902,915	
4	ფასიანი ქაღალდები დილინგური ოპერაციებისათვის	-	
5	საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	142,840,525	
6.1	მთლიანი სესხები	1,240,836,088	
6.2	<i>მინუს: სესხების შესაძლო დანაკარგების რეზერვი</i>	(82,260,658)	
6.2.1	<i>მათ შორის სესხების შესაძლო დანაკარგების საერთო რეზერვი</i>	17,381,710	
6	წმინდა სესხები	1,158,575,430	
7	დარიცხული მისაღები პროცენტები და დივიდენდები	15,915,316	
8	დასაკუმირებული უძრავი და მოძრავი ქონება	47,775	
9	ინვესტიციები საწესდებო კაპიტალში	106,733	
9.1	<i>მათ შორის 10 %-იანი წილობრივი მფლობელობა ფინანსურ დაწესებულებებში</i>	106,733	
9.2	<i>მათ შორის მნიშვნელოვანი ინვესტიციები, რომლებიც შეზღუდულად აღიარდება</i>	-	
9.3	<i>მათ შორის 10%-ზე ნაკლები წილობრივი მფლობელობა, რომელიც შეზღუდულად აღიარდება</i>	-	
10	ძირითადი საშუალებები და არამატერიალური აქტივები	207,676,100	
10.1	<i>მათ შორის არამატერიალური აქტივები</i>	52,666,386	ცხრილი 9 (კაპიტალი), N10
11	სხვა აქტივები	85,504,784	
12	მთლიანი აქტივები	2,144,192,712	
13	ბანკების დეპოზიტები	36,050,082	
14	მიმდინარე დეპოზიტები (ანგარიშები)	597,191,171	
15	მოთხოვნამდე დეპოზიტები	289,571,292	
16	ვადიანი დეპოზიტები	671,046,820	
17	საკუთარი სავალო ფასიანი ქაღალდები	-	
18	ნასესხები სახსრები	60,000,000	
19	დარიცხული გადასახდელი პროცენტები და დივიდენდები	7,107,124	
20	სხვა ვალდებულებები	80,019,839	
20.1	<i>მათ შორის გარესაბალანსო ელემენტების საერთო რეზერვი</i>	(52,490)	
21	სუბორდინირებული ვალდებულებები	99,640,227	
21.1	<i>მათ შორის მეორად საზედამხედველო კაპიტალში ჩასათვლელი ინსტრუმენტები</i>	92,834,808	
22	მთლიანი ვალდებულებები	1,840,626,554	
23	ჩვეულებრივი აქციები	54,628,743	
24	პრივილეგირებული აქციები	61,391	
25	მინუს: გამოსყიდული აქციები	(10,154,020)	
26	საემისიო კაპიტალი	39,651,986	
27	საერთო რეზერვები	1,694,028	
28	გაუნაწილებელი მოგება	189,508,428	
29	აქტივების გადაფასების რეზერვი	28,175,602	
30	სულ სააქციო კაპიტალი	303,566,158	

ცხრილი 4: რისკის მიხედვით შეწონილი რისკის პოზიციები

N	ლარში	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2017
1	საკრედიტო რისკი მიხედვით შეწონილი რისკის პოზიციები	1,390,536,797	1,142,328,947	999,717,347
1.1	საბალანსო ელემენტები	1,358,398,135	1,120,058,891	980,144,479
1.1.1	მათ შორის: ზღვრული დაქვითვის მეთოდს დაქვემდებარებული რისკის პოზიციები, რომლებიც არ იქვითება კაპიტალიდან (რომლებიც იწონება 250%-ში)	-	-	-
1.2	გარესაბალანსო ელემენტები	19,332,413	11,193,695	10,374,059
1.3	კონტრაგენტთან დაკავშირებული საკრედიტო რისკის მიხედვით შეწონილი რისკის პოზიციები	12,806,249	11,076,361	9,198,809
2	საოპერაციო რისკის მიხედვით შეწონილი რისკის პოზიციები	11,395,735	531,586	4,301,150
3	სულ რისკის მიხედვით შეწონილი რისკის პოზიციები	400,856,480	388,865,665	351,372,173
4	საკრედიტო რისკი მიხედვით შეწონილი რისკის პოზიციები	1,802,789,012	1,531,726,198	1,355,390,670

ცხრილი 5: აქტივებსა და საკრედიტო რისკის მიხედვით შეწონვას დაქვემდებარებულ საბალანსო ელემენტებს შორის კავშირები

	სტანდარტიზებული საზედამხებელო ანგარიშების საბალანსო ელემენტები	საბალანსო ღირებულებები ადგილობრივი ბუღალტრული აღრიცხვის წესების მიხედვით (ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშება)	საბალანსო ღირებულებები	
			ელემენტი, რომელზეც არ ვრცელდება კაპიტალის მოთხოვნა ან ექვემდებარება კაპიტალიდან დაქვეითვას	საკრედიტო რისკით შეწონვას დაქვემდებარებული საბალანსო ელემენტების ნომინალური ღირებულება
1	ნაღდი ფული	215,830,754	-	215,830,754
2	ფულადი სახსრები საქართველოს ეროვნულ ბანკში	141,792,380	-	141,792,380
3	ფულადი სახსრები სხვა ბანკებში	175,902,915	-	175,902,915
4	ფასიანი ქაღალდები დილინგური ოპერაციებისათვის	-	-	-
5	საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	142,840,525	-	142,840,525
6.1	მთლიანი სესხები	1,240,836,088	-	1,240,836,088
6.2	<i>მინუს: სესხების შესაძლო დანაკარგების რეზერვი</i>	(82,260,658)	-	(82,260,658)
6	წმინდა სესხები	1,158,575,430	-	1,158,575,430
7	დარიცხული მისაღები პროცენტები და დივიდენდები	15,915,316	-	15,915,316
8	დასაკუთრებული უძრავი და მოძრავი ქონება	47,775	-	47,775
9	ინვესტიციები საწესდებო კაპიტალში	106,733	106,733	-
10	ძირითადი საშუალებები და არამატერიალური აქტივები	207,676,100	52,666,386	155,009,714
11	სხვა აქტივები	85,504,784	-	85,504,784
საკრედიტო რისკის მიხედვით შეწონვას დაქვემდებარებული საბალანსო ელემენტების ჯამური ღირებულება კორექტირებამდე		2,144,192,712	52,773,119	2,091,419,593

ცხრილი 6: საბალანსო ელემენტების ღირებულებასა და საკრედიტო რისკის მიხედვით შეწონვას დაქვემდებარებულ რისკის პოზიციებს შორის განსხვავებები

1	საბალანსო ელემენტების ჯამური ნომინალური ღირებულება საკრედიტო რისკის მიხედვით შეწონვის მიზნებისთვის კორექტირებამდე	2,091,419,593
2.1	საკრედიტო რისკის მიხედვით შეწონვას დაქვემდებარებული გარესაბალანსო ელემენტების ნომინალური ღირებულება	120,135,650
2.2	კონტრაგენტთან დაკავშირებული საკრედიტო რისკის მიხედვით შეწონვას დაქვემდებარებული გარესაბალანსო ელემენტების ნომინალური ღირებულება	261,457,691
3	საბალანსო და არასაბალანსო ელემენტების ჯამური ნომინალური ღირებულება საკრედიტო რისკის მიხედვით შეწონვის მიზნებისთვის კორექტირებამდე	2,473,012,934
4	კაპიტალის ადეკვატურობის მიზნებისთვის გაუფასურებასთან დაკავშირებული საზედამხებელო კორექტირებების ეფექტი	22,776,449
5.1	საკრედიტო რისკის მიხედვით შეწონვასთან დაკავშირებული გარესაბალანსო ელემენტების საკრედიტო კონვერსიის ფაქტორის ეფექტი	(88,039,558)
5.2	კონტრაგენტთან დაკავშირებული საკრედიტო რისკის მიხედვით შეწონვასთან დაკავშირებული გარესაბალანსო ელემენტების საკრედიტო კონვერსიის ფაქტორის ეფექტი (ცხრილი CCR)	(248,651,442)
6	სხვა კორექტირებების ეფექტი (ასეთის არსებობის შემთხვევაში)	-
7	სულ საკრედიტო რისკის მიხედვით შეწონვას დაქვემდებარებული რისკის პოზიციები	2,159,098,383

ცხრილი 7: საკრედიტო რისკის მიხედვით შეწონილი რისკის პოზიციები (საბალანსო და კრედიტ კონვერსიის ფაქტორის გათვალისწინებით გარესაბალანსო ელემენტები)

აქტივების კლასები	რისკის წონები	0%		20%		35%		50%		75%		100%		150%		250%		საკრედიტო რისკის მიხედვით შეწონილი რისკის პოზიციები საკრედიტო რისკის მიტოვებამდე
		საბალანსო	გარესაბალანსო	საბალანსო	გარესაბალანსო	საბალანსო	გარესაბალანსო	საბალანსო	გარესაბალანსო	საბალანსო	გარესაბალანსო	საბალანსო	გარესაბალანსო	საბალანსო	გარესაბალანსო			
1	უპირობო და პირობითი მოთხოვნები ცენტრალური მთავრობებისა და ცენტრალური ბანკების მიმართ	186,621,399	-	-	-	-	-	-	-	-	-	114,008,662	-	-	-	-	-	114,008,662
2	უპირობო და პირობითი მოთხოვნები რეგიონული მთავრობებისა და ადგილობრივი თვითმმართველობების მიმართ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	უპირობო და პირობითი მოთხოვნები საჯარო დაწესებულებების მიმართ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4	უპირობო და პირობითი მოთხოვნები მრავალმხრივი განვითარების ბანკების მიმართ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5	უპირობო და პირობითი მოთხოვნები საერთაშორისო ორგანიზაციების მიმართ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6	უპირობო და პირობითი მოთხოვნები კომერციული ბანკების მიმართ	-	-	146,147,004	-	-	-	28,940,930	-	-	-	6,140,686	-	-	-	-	-	49,840,552
7	უპირობო და პირობითი მოთხოვნები კორპორატიული კლიენტების მიმართ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	283,109,466	17,171,379	-	-	-	-	-	300,280,844
8	უპირობო და პირობითი საცალო მოთხოვნები	-	-	-	-	-	-	741,353,060	14,924,713	-	-	-	-	-	-	-	-	567,208,329
9	უპირობო და პირობითი მოთხოვნები, რომლებიც უზრუნველყოფილია საცხოვრებელი ქონების იპოთეკით	-	-	-	-	95,402,720	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	33,390,952
10	ვადაგადაცილებული სესხები	-	-	-	-	-	-	556,642	-	-	-	2,272,242	-	1,233,634	-	-	-	4,401,013
11	მაღალი საზედამბებელი რისკის კატეგორიაში შემავალი ერთეულები	-	-	-	-	-	-	-	-	-	15,639,764	-	82,574,530	-	1,772,239	-	-	143,932,157
12	მოკლევადიანი მოთხოვნები კორპორატიული კლიენტების მიმართ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
13	მოთხოვნები კოლექტიური ინვესტიციების სახით	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
14	სხვა ერთეულები	215,352,115	-	1,139,604	-	-	-	-	-	-	-	191,931,268	-	-	-	-	-	192,159,189
სულ		401,973,514	-	147,286,608	-	95,402,720	-	29,497,572	-	741,353,060	14,924,713	613,102,087	17,171,379	83,808,163	-	1,772,239	-	1,405,221,697

ცხრილი 8: საკრედიტო რისკის მიტიგაცია (საბალანსო და გარესაბალანსო ელემენტები)

	კრედიტის დაფინანსებული უზრუნველყოფა		სულ საბალანსო ელემენტების საკრედიტო მიტიგაცია	სულ გარესაბალანსო ელემენტების საკრედიტო მიტიგაცია	სულ საკრედიტო რისკის მიტიგაცია	
	სადეპოზიტო ანგარიშზე განთავსებული ფულადი სახსრები ან ფულთან გათანაბრებული ფინანსური ინსტრუმენტები	ოქროს სტანდარტული ზოლი ან მისი ექვივალენტი				
1	უპირობო და პირობითი მოთხოვნები ცენტრალური მთავრობებისა და ცენტრალური ბანკების მიმართ	-	-	-	-	
2	უპირობო და პირობითი მოთხოვნები რეგიონული მთავრობებისა და ადგილობრივი თვითმმართველობების მიმართ	-	-	-	-	
3	უპირობო და პირობითი მოთხოვნები საჯარო დაწესებულებების მიმართ	-	-	-	-	
4	უპირობო და პირობითი მოთხოვნები მრავალმხრივი განვითარების ბანკების მიმართ	-	-	-	-	
5	უპირობო და პირობითი მოთხოვნები საერთაშორისო ორგანიზაციების მიმართ	-	-	-	-	
6	უპირობო და პირობითი მოთხოვნები კომერციული ბანკების მიმართ	-	-	-	-	
7	უპირობო და პირობითი მოთხოვნები კორპორატიული კლიენტების მიმართ	21,863,324	-	14,708,443	7,154,881	
8	უპირობო და პირობითი საცალო მოთხოვნები	5,142,980	-	3,265,361	1,877,619	
9	უპირობო და პირობითი მოთხოვნები, რომლებიც უზრუნველყოფილია საცხოვრებელი ქონების იპოთეკით	-	-	-	-	
10	ვადაგადაცილებული სესხები	375,386	-	375,386	-	
11	მაღალი საზედამხედველო რისკის კატეგორიაში შემავალი ერთეულები	109,460	-	109,460	-	
12	მოკლევადიანი მოთხოვნები კორპორატიული კლიენტების მიმართ	-	-	-	-	
13	მოთხოვნები კოლექტიური ინვესტიციების სახით	-	-	-	-	
14	სხვა ერთეულები	-	-	-	-	
სულ		27,491,150	-	18,458,649	9,032,500	27,491,150

ცხრილი 9: სტანდარტიზებული მიდგომა - საკრედიტო რისკის მიტიგაცია

	აქტივების კლასები	საბალანსო ელემენტები - რისკის პოზიციების ღირებულება	გარესაბალანსო ელემენტები		რისკის მიხედვით შეწონილი აქტივები საკრედიტო რისკის მიტიგაციამდე	რისკის მიხედვით შეწონილი აქტივები საკრედიტო რისკის მიტიგაციის ეფექტის გათვალისწინებით	რისკის მიხედვით შეწონილი აქტივების სიმკვრივე
			გარესაბალანსო ელემენტები ნომინალური ღირებულება	გარესაბალანსო ელემენტები კონვერსიის ფაქტორის გათვალისწინებით			
1	უპირობო და პირობითი მოთხოვნები ცენტრალური მთავრობებისა და ცენტრალური ბანკების მიმართ	300,630,061	-	-	114,008,662	114,008,662	37.92%
2	უპირობო და პირობითი მოთხოვნები რეგიონული მთავრობებისა და ადგილობრივი თვითმმართველობების მიმართ	-	-	-	-	-	nmf
3	უპირობო და პირობითი მოთხოვნები საჯარო დაწესებულებების მიმართ	-	-	-	-	-	nmf
4	უპირობო და პირობითი მოთხოვნები მრავალმხრივი განვითარების ბანკების მიმართ	-	-	-	-	-	nmf
5	უპირობო და პირობითი მოთხოვნები საერთაშორისო ორგანიზაციების მიმართ	-	-	-	-	-	nmf
6	უპირობო და პირობითი მოთხოვნები კომერციული ბანკების მიმართ	181,228,620	-	-	49,840,552	49,840,552	27.50%
7	უპირობო და პირობითი მოთხოვნები კორპორატიული კლიენტების მიმართ	283,109,466	79,748,084	17,171,379	300,280,844	278,417,520	92.72%
8	უპირობო და პირობითი საცალო მოთხოვნები	741,353,060	40,387,566	14,924,713	567,208,329	562,065,349	74.32%
9	უპირობო და პირობითი მოთხოვნები, რომლებიც უზრუნველყოფილია საცხოვრებელი ქონების იპოთეკით	95,402,720	-	-	33,390,952	33,390,952	35.00%
10	ვადაგადაცილებული სესხები	4,062,517	-	-	4,401,013	4,025,627	99.09%
11	მაღალი საზედამხედველო რისკის კატეგორიაში შემავალი ერთეულები	99,986,533	-	-	143,932,157	143,822,697	143.84%
12	მოკლევადიანი მოთხოვნები კორპორატიული კლიენტების მიმართ	-	-	-	-	-	nmf
13	მოთხოვნები კოლექტიური ინვესტიციების სახით	-	-	-	-	-	nmf
14	სხვა ერთეულები	408,422,987	-	-	192,159,189	192,159,189	47.05%
სულ		2,114,195,963	120,135,650	32,096,091	1,405,221,697	1,377,730,548	64.19%

ცხრილი 10: კონტრაგენტთან დაკავშირებული საკრედიტო რისკის მიხედვით შეწონილი რისკის პოზიციები

	ნომინალური ღირებულება	პროცენტი	რისკის პოზიციების ღირებულება	0%	20%	35%	50%	75%	100%	150%	250%	კონტრაგენტთან დაკავშირებული საკრედიტო რისკის მიხედვით შეწონილი რისკის პოზიციები
1	სავალუტო კურსთან დაკავშირებული კონტრაქტები	261,457,691	12,806,249	-	-	-	-	-	12,806,249	-	-	12,806,249
1.1	კონტრაქტები 1 წელზე ნაკლები ვადით	192,284,707	2.0%	3,845,694	-	-	-	-	3,845,694	-	-	3,845,694
1.2	კონტრაქტები 1-დან 2 წლამდე ვადით	5,735,400	5.0%	286,770	-	-	-	-	286,770	-	-	286,770
1.3	კონტრაქტები 2-დან 3 წლამდე ვადით	-	8.0%	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1.4	კონტრაქტები 3-დან 4 წლამდე ვადით	6,915,898	11.0%	760,749	-	-	-	-	760,749	-	-	760,749
1.5	კონტრაქტები 4-დან 5 წლამდე ვადით	56,521,686	14.0%	7,913,036	-	-	-	-	7,913,036	-	-	7,913,036
1.6	კონტრაქტები 5 წელზე მეტი ვადით	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	საპროცენტო განაკვეთთან დაკავშირებული კონტრაქტები	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2.1	კონტრაქტები 1 წელზე ნაკლები ვადით	-	0.5%	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2.2	კონტრაქტები 1-დან 2 წლამდე ვადით	-	1.0%	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2.3	კონტრაქტები 2-დან 3 წლამდე ვადით	-	2.0%	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2.4	კონტრაქტები 3-დან 4 წლამდე ვადით	-	3.0%	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2.5	კონტრაქტები 4-დან 5 წლამდე ვადით	-	4.0%	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2.6	კონტრაქტები 5 წელზე მეტი ვადით	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
სულ	261,457,691		12,806,249	-	-	-	-	-	12,806,249	-	-	12,806,249

ცხრილი 11: ლიკვიდობის გადაფარვის კოეფიციენტი

	შეუწონავი მონაცემები (დღიური საშუალო)			სებ-ის მეთოდოლოგიით* შეწონილი მონაცემები (დღიური საშუალო)			ბაზელის მეთოდოლოგიით შეწონილი მონაცემები (დღიური საშუალო)					
	ლარი	უცბ. ვალუტა	სულ	ლარი	უცბ. ვალუტა	სულ	ლარი	უცბ. ვალუტა	სულ			
მაღალი ხარისხის ლიკვიდური აქტივები												
1	მაღალი ხარისხის ლიკვიდური აქტივები			369,096,715	355,342,004	724,438,720	327,702,199	171,513,784	499,215,984			
გადინება												
2	ფიზიკური პირების დეპოზიტები			693,618,602	323,680,521	1,017,299,123	118,580,736	77,525,352	196,106,088	26,165,574	15,208,517	41,374,091
3	არაუზრუნველყოფილი საბითუმო დაფინანსება			400,548,693	268,310,761	668,859,454	181,754,698	88,216,482	269,971,180	143,944,595	77,222,306	221,166,901
4	უზრუნველყოფილი დაფინანსება			-	-	-	-	-	-	-	-	-
5	ბალანსგარეშე ვალდებულებები და წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტების წმინდა მოკლე პოზიცია			63,437,584	-	62,748,045	-	-	-	-	-	-
6	სხვა საკონტრაქტო გადინება			38,834,626	50,897,680	89,732,306	7,962,222	14,228,880	22,191,102	2,230,215	4,692,632	6,922,848
7	სხვა გადინება			66,455,232	56,795,527	123,250,758	32,333,271	7,790,707	40,123,978	32,271,842	8,133,367	40,405,209
8	ფულის მთლიანი გადინება			1,262,894,737	699,684,488	1,962,579,225	340,630,928	187,761,421	528,392,349	204,612,226	105,256,822	309,869,048
შემოდინება												
9	უკურეპო ოპერაციები და ფასიანი ქაღალდების სესხება			-	-	-	-	-	-	-	-	-
10	სხვა შემოდინება კონტრაგენტებიდან			908,492,275	492,226,951	1,400,719,226	75,688,998	9,732,392	85,421,390	116,634,351	191,954,544	308,588,895
11	ფულის სხვა შემოდინება			35,496,391	58,766,492	94,262,882	728,460	109,710	838,170	728,652	557,460	1,286,112
12	ფულის მთლიანი შემოდინება			943,988,666	550,993,442	1,494,982,108	76,417,458	9,842,102	86,259,560	117,363,004	192,512,003	309,875,007
				მთლიანი თანხა სებ-ის მეთოდოლოგიით (ლიმიტების გათვალისწინებით)			მთლიანი თანხა ბაზელის მეთოდოლოგიით (ლიმიტების გათვალისწინებით)					
13	მაღალი ხარისხის ლიკვიდური აქტივები			369,096,715	355,342,004	724,438,720	327,702,199	171,513,784	499,215,984			
14	ფულის წმინდა გადინება			264,213,470	177,919,319	442,132,789	87,249,222	26,314,206	77,467,262			
15	ლიკვიდობის გადაფარვის კოეფიციენტი (%)			140%	200%	164%	376%	652%	644%			

* სებ-ის მეთოდოლოგიით გაანგარიშებული კოეფიციენტები წარმოადგენს კომერციული ბანკებისათვის სავალდებულოდ დასაცავ მოთხოვნას, ხოლო ბაზელის მეთოდოლოგიით დათვლილი მონაცემები წარმოადგენილია საილუსტრაციო მიზნებისათვის.

ცხრილი 12: ფასს-ის მიხედვით მომზადებულ ფინანსურ ანგარიშგებასა და საზედამხედველო მიზნებისთვის მომზადებულ ანგარიშგებას შორის კავშირი

აქტივები (როგორც წარმოდგენილია გამოქვეყნებულ ფასს ფინანსურ ანგარიშგებაში)	გამოქვეყნებულ ფასს ფინანსურ ანგარიშგებაში მოცემული სახელმწიფო დირექტორები (ათასი ლარი)	სახელმწიფო დირექტორები ფასს-ის მიხედვით საზედამხედველო მიზნებისთვის გამოქვეყნებული კომისიის დირექტორები (ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგება)	სახელმწიფო დირექტორები ადგილობრივი ზღვარული ადგილობრივი მიხედვით (ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგება)	შენიშვნა	სახელმწიფო დირექტორების გადაცენა სტანდარტიზებული საზედამხედველო ანგარიშგების ფორმატში														
					1	2	3	4	5	6.1	6.2	6	7	8	9	10	11	12	
					ნაღდი ფული	ფულადი სახსრები საქართველოს ეროვნული ბანკში	ფულადი სახსრები სხვა ბანკებში	ფინანსური ქვანახები დივიდენდი	ფინანსური ინვესტიციები	საინვესტიციო ფასიანი ქვანახები	მოლოანი სესხები	მოკლევადიანი სესხები	წმინდა სესხები	დარიცხული მასალის პროცენტები და დივიდენდები	დასაკრებელი ურთი და მომხმარებელი	ინვესტიციები საწვინდო კაპიტალში	პირდაპირი ინვესტიციები და არაპირდაპირი ინვესტიციები	სხვა აქტივები	მოლოანი აქტივები
1	ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	415,766	415,765,657	419,645,695	1	215,830,754	27,912,026	175,902,915											419,645,695
2	მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	124,482	124,481,928	113,880,354			113,880,354												113,880,354
3	კლიენტებზე გაცემული სესხები	1,179,369	1,179,368,990	1,158,575,430	2						1,240,836,088	(82,260,658)	1,158,575,430						1,158,575,430
4	საინვესტიციო ფასიანი ქვანახები	146,506	146,505,643	142,944,525						142,840,525				104,000					142,944,525
5	მირთავი საშუალებები	154,446	154,254,832	156,873,230															156,873,230
6	არამატერიალური აქტივები	49,684	49,683,707	50,802,870														50,802,870	50,802,870
7	აქტივების გამოყენების უფლება	34,217	34,216,608	34,216,608														34,216,608	34,216,608
8	წინასწარი გადახდები	6,572	6,571,938	23,279,591	3													23,279,591	23,279,591
9	მოგების გადავადებული საგადასახადო აქტივები	6,568	6,568,170	9,807,303														9,807,303	9,807,303
10	სხვა აქტივები	19,461	20,164,794	34,167,106	4													34,167,106	34,167,106
11	მოლოანი აქტივები	2,137,071	2,137,582,266	2,144,192,712		215,830,754	141,792,380	175,902,915	-	142,840,525	1,240,836,088	(82,260,658)	1,158,575,430	15,915,316	47,775	106,733	207,676,100	85,504,784	2,144,192,712

(1) განმარტება გამოქვეყნებული ფასს-ის მიხედვით ფულადი სახსრების და ფულადი ეკვივალენტების განმარტება ვალდებულებების
 (2) განმარტება ძირითადად გამოქვეყნებული მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის, სავალდებულების და დარიცხვის სხვადასხვა მეთოდოლოგიით გროფულ მანკს და ფასს-ს შორის
 (3) განმარტება ძირითადად გამოქვეყნებული სესხების დარიცხვის სხვადასხვა მეთოდოლოგიით გროფულ მანკს და ფასს-ს შორის
 (4) სხვადასხვა კონკრეტული ფინანსური აქტივების და ვალდებულებების ოფსეტი ფასს-ის მიერ და სხ-სა და ფასს-ს შორის არსებული განმარტებული დარღვევების პოლიტიკით

ვალდებულებები (როგორც წარმოდგენილია გამოქვეყნებულ ფასს ფინანსურ ანგარიშგებაში)	გამოქვეყნებულ ფასს ანგარიშგებაში მოცემული სახელმწიფო დირექტორები (ათასი ლარი)	სახელმწიფო დირექტორები ფასს-ის მიხედვით საზედამხედველო მიზნებისთვის გამოქვეყნებული კომისიის დირექტორები (ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგება)	სახელმწიფო დირექტორები ადგილობრივი ზღვარული ადგილობრივი მიხედვით (ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგება)	შენიშვნა	სახელმწიფო დირექტორების გადაცენა სტანდარტიზებული საზედამხედველო ანგარიშგების ფორმატში														
					13	14	15	16	17	18	19	20	21	22					
					მანკის დარიცხვები	მასშტაბირება/ფასები (ანგარიშგება)	მოხონება/ფასები (ანგარიშგება)	ვანდინგის ზრდა	საკუთარი საგალი ფასიანი ქვანახები	ნახევრული სესხები	დარიცხული მასალის პროცენტები და დივიდენდები	სხვა ვალდებულებები	სუბორდინირებული ვალდებულებები	მოლოანი ვალდებულებები					
12	ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე	97,401	97,401,378	99,664,160		36,050,082					60,000,000								99,664,160
13	ვალდებულებები კლიენტების მიმართ	1,565,158	1,565,088,082	1,569,312,547	1		597,191,171	289,571,292	671,046,820			2,358	3,611,720	5,138,582					1,569,312,547
14	მოგების მიმდინარე საგადასახადო ვალდებულებები	0	0	10,941,569									10,941,569						10,941,569
15	მოგების გადავადებული საგადასახადო ვალდებულებები	4,581	4,581,209	2,181,966	1								2,181,966						2,181,966
16	სხვა ვალდებულებები	61,095	61,113,693	58,886,085								740,084	58,146,001						58,886,085
17	სუბორდინირებული ვალი	100,031	100,030,827	99,640,227										99,640,227					99,640,227
18	მოლოანი ვალდებულებები	1,828,266	1,828,215,188	1,840,626,554		36,050,082	597,191,171	289,571,292	671,046,820	0	60,000,000	7,107,124	80,019,839	99,640,227	1,840,626,554				

(1) განმარტება მიმდინარე შემოსავლის და გადავადებული საშემოსავლო გადასახადის ვალდებულებების შორის არსებულ ფასს-ის და ეროვნული მანკის ანგარიშგებაში სხვადასხვა საგადასახადო აღიარების მეთოდოლოგიით

კაპიტალი (როგორც წარმოდგენილია გამოქვეყნებულ ფასს ფინანსურ ანგარიშგებაში)	გამოქვეყნებულ ფასს ანგარიშგებაში მოცემული სახელმწიფო დირექტორები (ათასი ლარი)	სახელმწიფო დირექტორები ფასს-ის მიხედვით საზედამხედველო მიზნებისთვის გამოქვეყნებული კომისიის დირექტორები (ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგება)	სახელმწიფო დირექტორები ადგილობრივი ზღვარული ადგილობრივი მიხედვით (ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგება)	შენიშვნა	სახელმწიფო დირექტორების გადაცენა სტანდარტიზებული საზედამხედველო ანგარიშგების ფორმატში														
					23	24	25	26	27	28	29	30							
					რეზერვები	არეზერვული აქტივები	მიხედვით გამოყოფილი აქტივები	სუბსიდი კაპიტალი	საერთო რეზერვები	გაუნაწილებელი მიხედვით	აქტივების გადასახადების რეზერვები	სულ სასაქონლო კაპიტალი							
19	საწვინდო კაპიტალი	54,629	54,628,743	54,628,743		54,628,743													54,628,743
20	დაზღვევითი შტაბილი კაპიტალი	36,851	35,557,785	35,132,256					35,132,256										35,132,256
21	გამომყოფი საკუთარი აქტივები კონვერტირებადი პროვიდენტორებული აქტივები	(10,138)	(10,138,283)	(10,138,283)				(10,138,283)											(10,138,283)
22	გაუნაწილებელი მიხედვით	4,565	4,565,384	4,565,384			61,391	(15,737)	4,519,730										4,565,384
23	სხვა რეზერვები	206,006	207,863,749	191,526,947	1					1,694,028	189,508,428		324,491						191,526,947
24	სხვა რეზერვები	16,890	16,889,701	27,851,111									27,851,111						27,851,111
25	მოლოანი კაპიტალი	308,803	309,367,079	303,566,158		54,628,743	61,391	(10,154,020)	39,651,986	1,694,028	189,508,428	28,175,602	303,566,158						

(1) სხვადასხვა გაუნაწილებელი მიხედვით გამოქვეყნებული იტორიის მანკის დარიცხვის განმარტებული ანგარიშგების სტანდარტების სხვაობით

ცხრილი 13: კონსოლიდაცია საწარმოების მიხედვით

	კომპანიის დასახელება	სააღრიცხვო კონსოლიდაციის მეთოდი	საზედამხედველო კონსოლიდაციის მეთოდი				აღწერა
			საზედამხედველო კონსოლიდაციის მეთოდი	საზედამხედველო კონსოლიდაციის მეთოდი	საზედამხედველო კონსოლიდაციის მეთოდი	საზედამხედველო კონსოლიდაციის მეთოდი	
1	სს „სმარტექსი“	კაპიტალ-მეთოდი		x			ადრეული ეტაპის VC ინვესტიციები
2	შპს „ბას სტოპ“*	სრულად კონსოლიდირებული	x				გარე რეკლამირება

ცხრილი 14: ინფორმაცია საოპერაციო დანაკარგების მოცულობის შესახებ

	2019	2018	2017
დანაკარგების მთლიანი მოცულობა	1,951,554	2,160,766	1,784,200
დანაკარგების მთლიანი მოცულობა, რომლებიც აღემატება 10,000 ლარს	783,897	1,100,856	805,169
მოვლენების რაოდენობა, რომელთა დანაკარგიც აღემატება 10,000 ლარს	25	24	22
5 უმსხვილესი დანაკარგის საერთო მოცულობა	415,334	749,114	404,494

ცხრილი 15: ფინანსური წლის განმავლობაში მინიჭებული ანაზღაურება

		დირექტორატი	სამეთვალყურეო საბჭო	სხვა მატერიალური რისკის ამღები პირები
ფიქსირებული ანაზღაურება	თანამშრომელთა რაოდენობა	6	4	9
	მთლიანი ფიქსირებული ანაზღაურება	1,902,053	399,155	1,292,898
	მათ შორის: ფულადი ფორმის	1,892,621	399,030	1,292,898
	მათ შორის: გადავადებული	-	-	-
	მათ შორის: აქციები და აქციებთან დაკავშირებული ინსტრუმენტები	-	-	-
	მათ შორის: გადავადებული	-	-	-
	მათ შორის: სხვა ფორმის	9,432	125	-
	მათ შორის: გადავადებული	-	-	-
ცვალებადი ანაზღაურება	თანამშრომელთა რაოდენობა	5		9
	მთლიანი ცვალებადი ანაზღაურება	5,789,689	0	548,985
	მათ შორის: ფულადი ფორმის	5,754,362		548,985
	მათ შორის: გადავადებული			
	მათ შორის: აქციები და აქციებთან დაკავშირებული ინსტრუმენტები			
	მათ შორის: გადავადებული			
	მათ შორის: სხვა ფორმის	35,327		
სულ ანაზღაურება		7,691,742	399,155	1,841,883

ცხრილი 16: უმაღლესი მენეჯმენტის მფლობელობაში არსებული აქციები (რაოდენობა)

	აქციების ფლობა პერიოდის დასაწყისში			ცვლილება პერიოდის განმავლობაში							აქციების ფლობა პერიოდის ბოლოს		
	გადავადებული	განადღებული	სულ	გაცემა		განადღება	ჩამორთმევა		სხვა ცვლილებები		გადავადებული	განადღებული	სულ
				მათ შორის: გადავადებული	მათ შორის: განადღებული		მათ შორის: გადავადებული	მათ შორის: განადღებული	ყიდვა	გაყიდვა			
სულ:	-	1,122,113,830	1,122,113,830	-	-	-	-	-	242,043,663	-	-	1,364,157,493	1,364,157,493
ირაკლი ოთარ რუხაძე	-	1,122,113,830	1,122,113,830	-	-	-	-	-	242,043,663	-	-	1,364,157,493	1,364,157,493